

Kuva Tuomo Tahvanainen

Ristijärvi Tilinpäätös ja toimintakertomus 2022

Kunnanhallitus 31.3.2023
Kunnanvaltuusto xx.6.2023

Sisällys

1 TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus	4
1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	5
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	7
1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	10
1.1.5 Ristijärven kunnan henkilöstö	11
1.1.6 Ympäristöasiat.....	16
1.1.7 Arvio tulevasta kehityksestä.....	16
1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	17
1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	19
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	21
1.3.1 Tuloslaskelma ja tunnusluvut.....	21
1.3.2 Rahoituslaskelma ja tunnusluvut.....	22
1.3.3 Tase ja tunnusluvut.....	23
1.3.4 Kokonaistulot ja –menot	26
1.4 Kuntakonsernin toiminta ja talous	27
1.4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	27
1.4.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	27
1.4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	28
1.4.4 Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä.....	29
1.4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	29
1.4.6 Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut.....	31
1.5 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	37
1.5.1 Asiaa koskeva sääntely	37
1.5.2 Tilikauden tuloksen käsittely	37
1.5.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	37
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	38
2.1 Kuntastrategian toteutuminen	38
2.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	39
2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen	39
2.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	72
2.2.3 Investointiosan toteutuminen	73
2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen	74
2.2.5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisesta	75
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	76
3.1 Tuloslaskelma.....	76

3.2	Rahoituslaskelma	77
3.3	Tase	78
3.4	Konsernilaskelmat	81
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	89
4.1	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	89
4.1.1	<i>Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät</i>	89
4.1.2	<i>Konsernitilinpäätöksen laatimisperusteet</i>	89
4.2	Tuloslaskelman liitetiedot.....	90
4.3	Taseen liitetiedot	94
4.3.1	<i>Taseen vastaavia koskevat liitetiedot</i>	94
4.3.2	<i>Taseen vastattavia koskevat liitetiedot</i>	98
4.4	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot 102	
4.5	Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat.....	102

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Viimeinen vanhan kunnan vuosi ennen sote-palvelujen siirtymistä hyvinvointialueelle näkyi kuntakentällä kohonneina kustannuksina. Talousarviovuosi alkoi ja jatkui koronan merkeissä. Huomio siirtyi kuitenkin jo helmikuussa Venäjän aloittamaan hyökkäyssotaan Ukrainassa. Tuosta ajankohdasta alkoivat energian tuontirajoitukset, sekä yleinen hintojen nousu. Polttoaineiden, lannoitteiden ja sähkön hinta nousivat rajusti. Samaan aikaan alkoi myös inflaatio kohota. Korot nousivat hiljalleen koko talousarviovuoden. Kunnan taloudessa hintojen nousu aiheutti menojen kasvua. Kuntakenttä selvisi kuitenkin vuodesta kohtuullisen hyvin.

Hyvinvointialueeseen valmistautuminen vaati järjestelyjä ja työtä koko vuoden ajan. Kunnan omistamien sote -tilojen pääomavuokria tarkistettiin asetuksen mukaiselle tasolle. Attendon omistamien sote -tilojen osalta vuokrasopimukset siirtyivät hyvinvointialueelle. Ateriapalvelujen tuottaminen hyvinvointialueelle ja kunnalle jatkuvat Attendon tuottamana sopimusten jakamisen myötä. Postin kuljetussopimukset jaettiin niin, että myös soten kotiateriapalvelut jatkuivat vuoden vaihtuessa normaalisti. Esalan kehitysvammaisten ryhmäkoti ja Unikon päivätoiminta lakkautettiin soten toimesta vuoden lopussa. Kunnassa toimintojen siirtyminen tapahtui kohtuullisen helposti.

Talousarviovuoden tulos oli parempi, kuin mihin talousarviossa osattiin varautua. Soten viimeinen vuosi päättyi pitkästä aikaa plus -merkkiseen tulokseen. Edellisvuonna aloitettua soten henkilöstön palkkaharmonisaatiota jatkettiin. Tämä toteutui talousarviota pienemmillä kustannuksilla. Kuntien ja soten omistaman Kainuunmeren työterveys oy:n osakkeiden myynti vaikutti myös positiivisella tavalla niin soten kuin kunnankin tulokseen.

Kunnan verotulot ja valtionosuudet kasvoivat ja myös kunnan omassa toiminnassa saatiin aikaan säästöjä, investointien ollessa minimissä. Uutta lainaa talousarviovuoden aikana ei nostettu. Tilikauden tulos on 195 211 euroa ja ylijäämä 437 097 euroa. Tulokseen vaikutti positiivisesti Kainuun soten lopettamiseen liittyvät kertaluonteiset erät ja ylijäämä. Tulokseen vaikutti myös kunnan taseen oikaisu viimeisten tyhjilleen jääneiden tai vajaakäytöllä olevien rakennusten tasearvojen alaskirjaukset.

Kunnassa käynnistettiin toinen tuulivoiman yleiskaavan laatiminen. Tuulivoiman rakentaminen on vuosien - jopa vuosikymmenen – työ. Olennaisena tähän liittyvät ympäristövaikutusten arviointi, kaavoitus ja uusien sähkön siirtoverkkojen rakentaminen.

Varhaiskasvatus ja perusopetus toteutui normaalisti, eikä etäopetukseen jouduttu turvautumaan. Myös vapaan sivistystyön kursseja ja tilaisuuksia järjestettiin huomioiden viranomaisten suositukset ja ohjeet. Kokouksia pidettiin alkuvuonna hybridikokouksina ja etätöitä tehtiin mahdollisuuksien rajoissa. Syksyllä toiminnot palautuivat kutakuinkin normaaliin muotoonsa.

Tulevina vuosina on varauduttava siihen, että valtionosuudet ja kunnan tuloverot pienenevät edelleen. Kiinteistöverotuottojen merkitys korostuu tulon lähteenä. Talouden tasapainoon saaminen edellyttää jatkossakin toimenpiteitä kunnassa. Kustannusten yleisen nousun ja inflaation vaikutukset näkyvät ja vaikuttavat myös kunnan taloudessa. Omaa toimintaa on sopeutettava edelleen ja yhteistyötä naapurikuntien kanssa lisättävä kaikessa toiminnassa, missä se on perusteltua toteuttaa. Vuoden 2024 valtionosuuksista saadaan tietoa, kun vuoden 2022 tilinpäätökset on kesäkuussa vahvistettu.

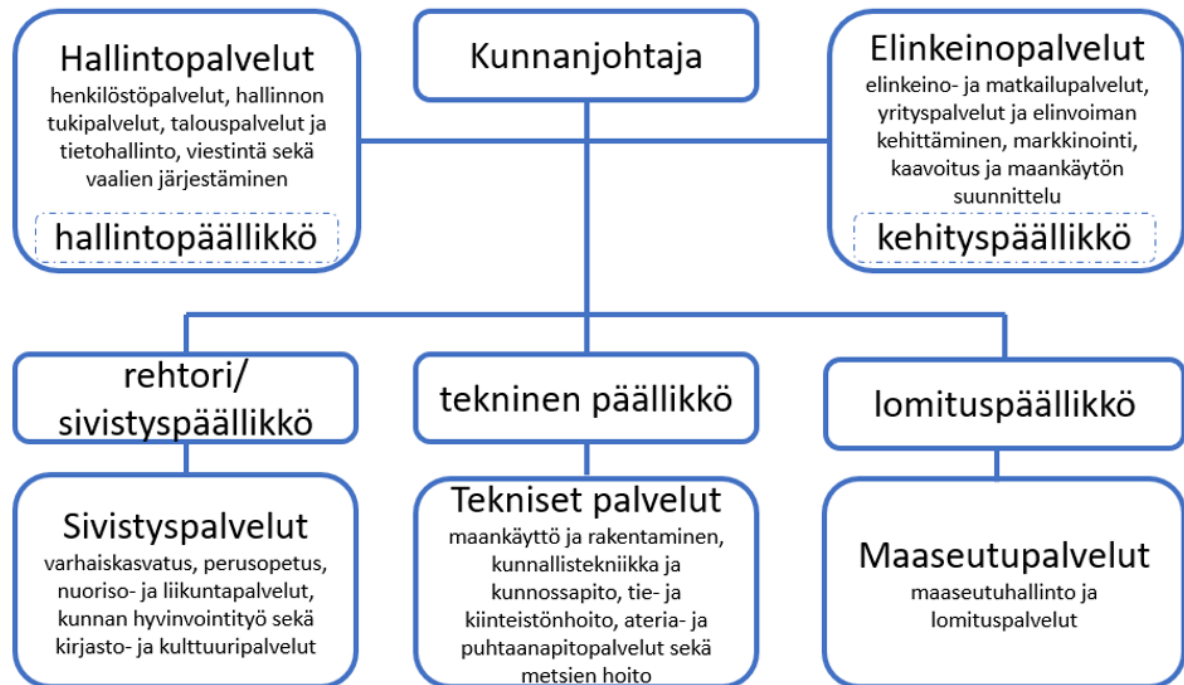
Ristijärvellä 20.3.2023

Petteri Seppänen

1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

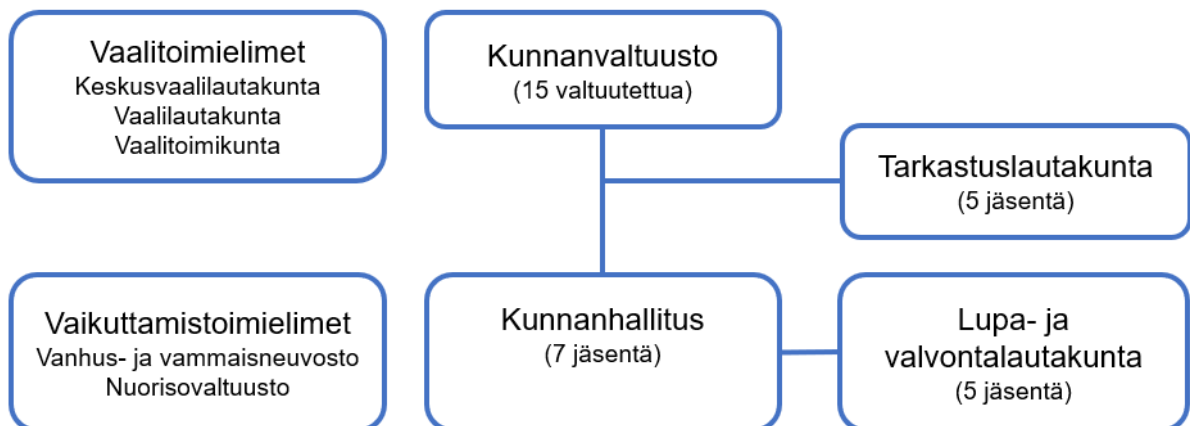
Henkilöstöorganisaatio ja toiminnot

Henkilöstöorganisaatio jakautuu palvelu- ja tehtäväalueisiin, joita ovat elinvoimapalvelut, hallintopalvelut, sivistyspalvelut ja tekniset palvelut.

Kuva 1. Henkilöstöorganisaatio.

Toimielinorganisaatio

Kuva 2. Toimielinorganisaatio.

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuustossa on 15 valtuutettua. Valtuusto kokoontui vuoden 2022 aikana neljä kertaa.

valtuutettu	puolue
Tolonen Arto J, pj.	KESK

Oikarinen Olavi, I vpj.	KESK
Häyrynen Matja, II vpj.	VAS
Heikkinen Salla	KESK
Hälinen Hannu	KESK
Kanervo Juha	KESK
Klemetti Arto	KESK
Korhonen Mari	KESK
Karppinen Leila	KESK
Oikarinen Paavo	KESK
Oikarinen Ulla-Maija	VIHR
Sotala Anssi	PS
Suutari Mikko	PS
Tolonen Helka	KESK
Tolonen Arto O	KOK

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus kokoontui 15 kertaa. Kunnanhallituksessa on seitsemän (7) jäsentä.

jäsen	puolue	varajäsen
Oikarinen Paavo, pj.	KESK	Heikkinen Mauno
Heikkinen Salla, vpj.	KESK	Torvinen Minna
Kanervo Juha	KESK	Härkönen Janne
Karppinen Leila	KESK	Heikkinen Hilikka
Korhonen Mari	KESK	Roimela Katariina
Raninen Pertti	VIHR	Pietilä Olli
Sotala Anssi	PS	Suutari Mikko

Lupa- ja valvontalautakunta

Lautakunta, jossa on viisi (5) jäsentä, kokoontui kolme kertaa vuoden aikana.

jäsen	puolue	varajäsen
Tolonen Helka, pj.	KESK	Salonen Outi
Raninen Pertti, vpj.	VIHR	Pietilä Olli
Haapamäki Marja	VAS	Häyrynen Matja
Härkönen Janne	KESK	Kemppainen Anu
Suutari Mikko	PS	Juha Kanervo

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta kokoontui neljä kertaa. Tarkastuslautakunnassa on viisi (5) jäsentä.

jäsen	puolue	varajäsen
Klemetti Arto, pj.	KESK	Tolonen Arto J
Hälinen Hannu, vpj.	KESK	Oikarinen Olavi
Haapamäki Marja	VAS	Juntunen Anja
Kurtti Marko (3.10.2022 saakka)	PS	Halkola Aune
Ylijukuri Mikko (14.12.2022 alkaen)	KESK	Halkola Aune
Leinonen Taina	KOK	Keränen Hanna-Leena

Keskusvaalilautakunta

jäsen	varajäsen (ei henk.koht.)
Kauppila Antti, pj.	Tolonen Ari
Tähkäpää Liisa, vpj.	Keränen Hanna-Leena
Heikkinen Irmeli	Tolonen Erkki
Romppainen Martti	Keränen Hannu
Savikko Minna	Leiniö Ulrika

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kunnan toimielimen jäsenet sekä asianomaisen palvelu- ja tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat, joiden päätösvalta määritellään hallintosäännössä. Näitä ovat

- hallintopalvelut: kunnanjohtaja ja hallintopäällikkö
- sivistyspalvelut: rehtori/sivistyspäällikkö, varhaiskasvatusvastaava, kirjasto- ja kulttuuritoimen vastaava
- tekniset palvelut: tekninen päällikkö

Johtoryhmä

Johtoryhmän kokoonpanosta päättää kunnanjohtaja. Johtoryhmään kuuluvat hallintopäällikkö, kehityspäällikkö, sivistyspäällikkö ja tekninen päällikkö.

Laajennettu johtoryhmä kokoontuu tarvittaessa ja siihen kuuluvat johtoryhmän jäsenten lisäksi tehtäväalueiden esimiehet.

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön joulukuun ennusteen mukaan vahva talouskasvu hiipuu taantumaksi. Hintojen ja korkojen nousu leikkaa kotitalouksien ostovoimaa ja kulutus vähenee 0,5 % vuonna 2023. Inflaation odotetaan kuitenkin hidastuvan ja toipuvan vuonna 2024. Bruttokansantuote supistuu vielä 0,2 %, mutta kääntyy kasvuun vuonna 2024 (1,2 %) ja jatkaa kasvuaan vuonna 2025 (1,4 %).

Nopea hintojen nousu on ollut poikkeuksellista, mutta raaka-aineiden hintapiikki on jo ohitettu. Myös sähkön hinnan, energian ja useiden tavaroiden hintojen odotetaan laskevan vuonna 2023. Inflaation hidastuessa noin 4 %:iin myös kulutus toipuu, kun reaalitytöt kääntyvät kasvuun. Palkkojen kasvu on ollut viime vuosia nopeampaa ja eläkkeet nousevat.

Venäjän markkinoiden menetys näkyy erityisesti matkailussa, mutta myös koko vientiteollisuudessa. Rakentamisen yleisesti hiipuessa kone- ja laiteinvestointeja kasvattaa mm. energiasiirtymä. Työllisyysasteen odotetaan säilyvän erityisen hyvänä ja työpaikkoja on paljon. Työllisyysaste nousee vuoteen 2025 mennessä 74,4 %.

Valtiovarainministeriön ennuste perustuu oletukselle, että pakotteet ja sodan vaikutus taloudellisiin suhteisiin pysyvät nykyisellä tasolla. On kuitenkin mahdollista, että sodan käännteillä on merkittäviä ja nopeasti leviäviä vaikutuksia talouteen. Kuluttajien luottamus talouteen on erittäin alhainen, ja hintojen ja korkojen nousu aiheuttaa riskejä kotitalouksien kulutuskäyttämiseen.

Julkisen talouden kehitys

Julkinen talous on vahvistunut nopeasti bkt:n nimelliskasvun ja työllisyyden kasvun tukemana, mutta ei pysyvästi. Alijäämä alkaa heiketä ja jatkuu vuoteen 2027 saakka. Vaikka verotuloja on kertynyt reippaasti, ei ne riitä inflaatiosta aiheutuvien menojen kasvuun. Hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa alijäämäisinä, joten kustannuksia tullaan tarkentamaan vielä jälkikäteen. Myös korkea velka ja kasvavat velanhoitokustannukset muodostavat riskin julkisen talouden kestävyydelle pidemmällä aikavälillä.

Keskeiset ennusteluvut

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BKT:n määrän muutos, %	3,0	1,9	-0,2	1,2	1,4	1,4	1,3
Yksityinen kulutus muutos, %	3,7	2,3	-0,5	1,3	2,0	1,7	1,4
Inflaatio, %	2,2	7,0	4,0	1,9	1,7	2,0	2,0
Työttömyysaste, %	7,7	6,8	7,0	6,9	6,7	6,6	6,4
Työllisyysaste, %	72,3	74,2	73,9	74,1	74,4	74,7	75,0
% BKT:sta							
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto¹	-2,7	-0,8	-2,3	-2,2	-2,7	-2,6	-2,5
Valtionhallinto	-3,3	-1,8	-3,1	-2,9	-3,3	-3,1	-2,9
Kuntahallinto	-0,2	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5	-0,6	-0,6
Hyvinvointialueet			-0,4	-0,5	-0,7	-0,7	-0,7
Sosiaaliturvarahastot	0,8	1,4	1,5	1,6	1,8	1,7	1,7
Julkisyhteisöjen rakenteellinen jäämä	-2,1	-0,5	-1,4	-1,5	-2,2	-2,4	-2,5
Julkisyhteisöjen EDP-velka	72,4	71,7	73,4	74,9	76,2	77,3	78,2
Valtionvelka²	51,2	51,6	52,9	53,8	54,3	54,6	54,9

¹ Valtionhallinnon alijäämäluvut sisältävät puolustusvoimien hävittäjähankinnat vuodesta 2025 alkaen.

² Valtiokonttorin liikkeelle laskema velka

Lähteet: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö

Lähde: VM taloudellinen katsaus 20.12.2022.

Oman alueen taloudellinen kehitys

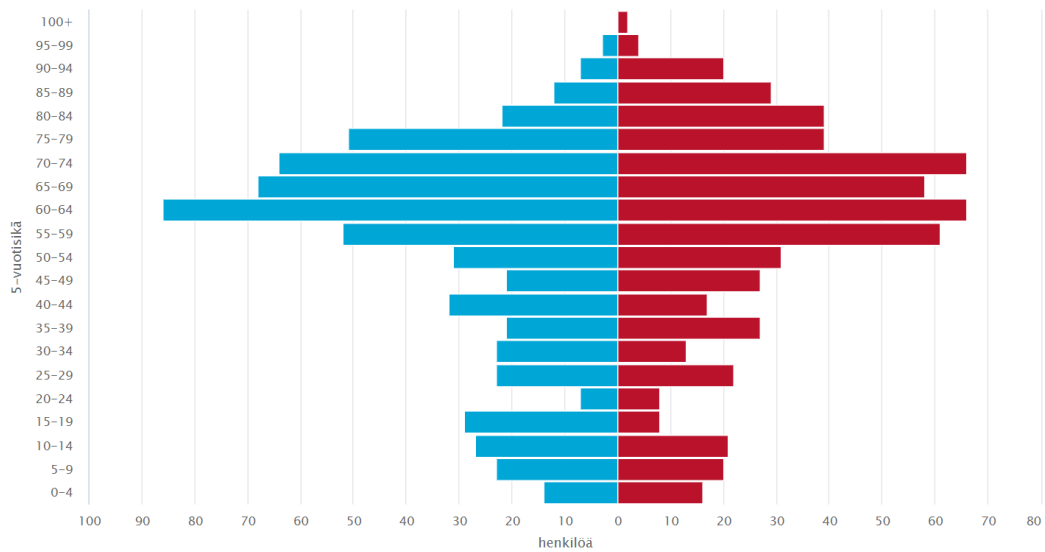
Kunnanvaltuusto päätti vuoden 2021 marraskuussa Ristijärven tuloveroprosentiksi 22. Ristijärven veronkorotuksen taustalla oli muun muassa väestön ikääntyminen ja väheneminen sekä heikosti kehittyvät verotulot ja pienenevät valtionosuudet.

Tilastokeskuksen mukaan Kainuun väkiluku vuonna 2021 oli 71 225 henkilöä. Kunnan asukasluku 31.12.2022 oli 1 177, mikä oli edellisvuoteen verrattuna 34 asukasta vähemmän. Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä on 10 %, 15–64-vuotiaita on 50 % ja yli 64-vuotiaita on 40 %. Yli 75-vuotiaiden osuus yli 64-vuotiaista on 39 %.

Kuntaan syntyi 6 vauvaa. Uusia asukkaita muualta Suomesta kuntaan muutti 47 henkilöä, kun taas kunnasta poismuuttaneita oli 54 henkilöä. Väestöllinen huoltosuhde on 100 ja se kuvaa lasten ja vanhuseläkeikäisten määrän suhdetta työikäisen väestön määrään.

Tilastokeskuksen (2021) mukaan Ristijärven kunnan taajama-aste on 43 ja asukastiheys 1,5 as/km². Kesämökkejä Ristijärvellä on 555, mikä lähenee asuntokuntien määrää 637. Perheiden määrä oli viime vuonna 328.

Ikärakenne Ristijärvi 2021

Kuva 3. Ikärakenne Ristijärvellä 2021. Kuntaliitto.

Kainuussa oli joulukuun lopussa 3 082 työtöntä työnhakijaa, mikä on 253 henkeä vähemmän (-8 %) kuin vuotta aiemmin. Koronakriisiä edeltävään vuoden 2019 joulukuun loppuun verrattuna työttömyys laski 465 hengellä (-13 %). Prosentuaalisesti tarkasteltuna pienentyminen vuoden 2019 joulukuusta oli ELY-keskusalueista suurinta.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta, eli työttömyysaste, oli Kainuussa kuun lopussa 10,0 %. Tämä on 0,8 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuosi sitten ja 1,1 prosenttiyksikköä vähemmän kuin kolme vuotta sitten. Kainuun työttömyysaste oli ELY-keskusalueista seitsemänneksi matalin, koko maassa se oli 9,9 %.

Joulukuun aikana TE-palveluihin ilmoitettiin uusia avoimia työpaikkoja 1 228, mikä on peräti 33 % enemmän (+305) kuin vuotta aikaisemmin. Tekijöistä on pulaa alalla kuin alalla ja kuun lopussa useissa ammateissa oli vähemmän tai vain hieman enemmän työttömiä työnhakijoita kuin avoimia paikkoja. Vaikeinta oli löytää teollisuustuotteiden kokoonpanijoita sekä myyjiä, kauppiaita ym. Haastavaa oli löytää myös muun muassa avustavia keittiö- ja ruokatyöntekijöitä, terveydenhuollon asiantuntijoita, kuten sairaanhoitajia, sekä suojele- ja vartiointityöntekijöitä.

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat TE-toimistossa kunnittain

Kunta	Työttömät työnhakijat			Muutos		Työttömistä työnhakijoista lomautetut		Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta		Avoimet työpaikat			Muutos	
	Joulu 2022	Marras 2022	Joulu 2021	Joulu 2022	Joulu 2021	%	%	Joulu 2022	Marras 2022	Joulu 2021	Joulu 2022	Joulu 2021		
Hyrnsalmi	99	94	100	-1	-1	...	12,1	10	...	18	-8	-44		
Kajaani	1 596	1 403	1 745	-149	-9	153	9,6	817	429	780	37	5		
Kuhmo	377	348	399	-22	-6	57	11,9	37	37	73	-36	-49		
Paltamo	155	127	168	-13	-8	30	12,1	5	10	19	-14	-74		
Puolanka	181	147	149	32	21	19	19,3	10	8	22	-12	-55		
Ristijärvi	43	44	58	-15	-26	...	8,7	6	...	5	1	20		
Sotkamo	287	240	318	-31	-10	51	6,2	158	114	124	34	27		
Suomussalmi	344	307	398	-54	-14	31	11,8	29	17	42	-13	-31		
Kainuu	3 082	2 710	3 335	-253	-8	353	10,0	1 072	625	1 083	-11	-1		

Lähde: TEM Kainuu Työllisyyskatsaus, joulukuu 2022.

Taloudellinen huoltosuhde on 179,4 ja se kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien yhteenlaskettua määrää suhteessa työllisten määrään. Alueella olevien työpaikkojen määrä oli 287, joista alkutuotannossa 17,1 %, jalostuksessa 4,2 % sekä palveluissa 77,7 %. Työpaikkaomavaraisuus oli 66,4.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Olennaiset tuloperusteiset muutokset

Vuoden 2022 tuloveroprosentti oli 22, kiinteistöveroprosentit pysyivät vuoden 2021 tasossa.

Vuoden 2022 tuottojen (verotulot, valtionosuudet, toiminta- ja rahoitustuotot) kokonaismäärä oli yhteensä 15 027 994 euroa. Tuotot kasvoivat edellisestä vuodesta 162 106 euroa. Verotuloja kertyi 2,1 % (111 074 euroa) enemmän kuin edellisvuonna. Yhteisöveroja kertyi 1 % vähemmän kuin edellisenä vuonna, mutta kiinteistövero 4,6 % enemmän. Tuloveron kasvu oli kokonaisuudessaan 2,4 %.

Verotulot verolajeittain	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Kunnan tulovero	3 709 000			3 820 010	111 010
Kiinteistövero	808 000			868 935	60 935
Osuus yhteisöveron tuotosta	514 000			756 509	242 509
Yhteensä	5 031 000	0	0	5 445 454	414 454

Valtionosuudet laskivat edellisvuoteen verrattuna 1,2 % (74 605 euroa). Peruspalvelujen valtionosuus väheni 3,1 %, opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus 4,8 %.

Valtionosuudet	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
kunnan peruspalvelujen vos	4 462 078			4 463 100	1 022
verotulojen tasaus	905 099			905 849	750
opetus- ja kulttuuritoimen vos	-269 236			-257 173	12 063
verotulomenetysten komp.	914 746			966 393	51 647
Yhteensä	6 012 687	0	0	6 078 169	65 482

Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset kirjataan toimintatuloihin ja –menoihin, joten ne eivät sisälly edellä esitettyyn kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen.

Ristijärven kunnan vuoden 2022 tulos on 437 097,37 euroa ylijäämäinen. Tulosta heikensi vanhan kunnantalon, vss-johtokeskuksen, Saukkovaaran mökkien sekä Willa Vanha -hoitokodin tasearvojen alaskirjaus. Vastaavasti tulosta paransi Willa Vanha -hoitokodin poistoeron vähennys 94 926,55 euroa.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän alijäämä pieneni ennustetusta Kainuunmeren työterveyden osakkeiden myynnin, koronakorvausten sekä talousarviota pienempien henkilöstökustannusten ansiosta. Soten ylijäämä vuonna 2022 oli 8 433 429,80 e, josta Ristijärven kunnan osuus oli 156 332,52 euroa. Kunnan maksuosuuden palautuksen lisäksi ylijäämää kerrytti palautukset kalliin hoidon tasausrahaston purkamisesta 25 238,00 e sekä Kainuun työterveys -liikelaitoksen oman pääoman kuntaosuudesta 16 537,38 e.

Toimintakulut olivat kokonaisuudessaan -13 881 643,87 euroa ja pysyivät kutakuinkin samana edellisvuoteen verrattuna (- 0,7 %).

Olennaiset toiminnalliset muutokset

Hallintosääntöä työstettiin yhdessä puheenjohtajiston ja valtuustoryhmien kanssa. Koko hallintosääntö päivitettiin Kuntaliiton mallisäännön mukaiseksi ja erilliset hallinnolliset ohjeet yhdistettiin hallintosääntöön. Valtuusto hyväksyi hallintosäännön joulukuun kokouksessa ja se tuli voimaan 1.1.2023.

Hallintosäännön lisäksi päivitettiin myös muita ohjeita ja sääntöjä, mm. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje sekä viestintäohje ja viestintäsuunnitelma. Lisäksi päivitettiin tietosuojaselosteita ja hallitus hyväksyi tietoturva- ja tietosuojapolitiikan. Johtoryhmässä työstettiin valmiussuunnitelmaa, jonka yleinen osa hyväksyttiin hallituksessa kesäkuussa.

Valtuusto hyväksyi kesäkuun kokouksessa Ristijärven kuntastrategian *Keskellä Kainuuta – kasvupitäjä Ristijärvi* vuosille 2022-2026. Strategian ulkoasun tekivät luottamushenkilöistä koottu työryhmä.

Työterveyspalvelut kilpailutettiin ja Kainuunmeren työterveys Oy:n osakkeet myytiin yhdessä soten ja Kainuun muiden kuntien kanssa Mehiläinen Oy:lle. Samassa yhteydessä henkilöstön sairaanhoidonpalvelukset palautettiin työterveyshuollon sopimukseen.

Vuoden aikana yhteistyötoimikunta valmisteli lomitushenkilöstön siirtoa Muhokselle. Muita henkilöstöön liittyviä kokouksia pidettiin myös ateria- ja puhtaanapalvelujen siirtämisestä Kainuun kuntien yhteiseen toimielimeen sekä ympäristöterveydenhuollon siirtymisestä Sotkmoon.

Valtuusto päätti joulukuun kokouksessa, että Ristijärven kunta liittyy Hinku-verkoston. Verkoston nimettiin luottamushenkilöitä ja teknisen päällikkö Ahti Mikkonen.

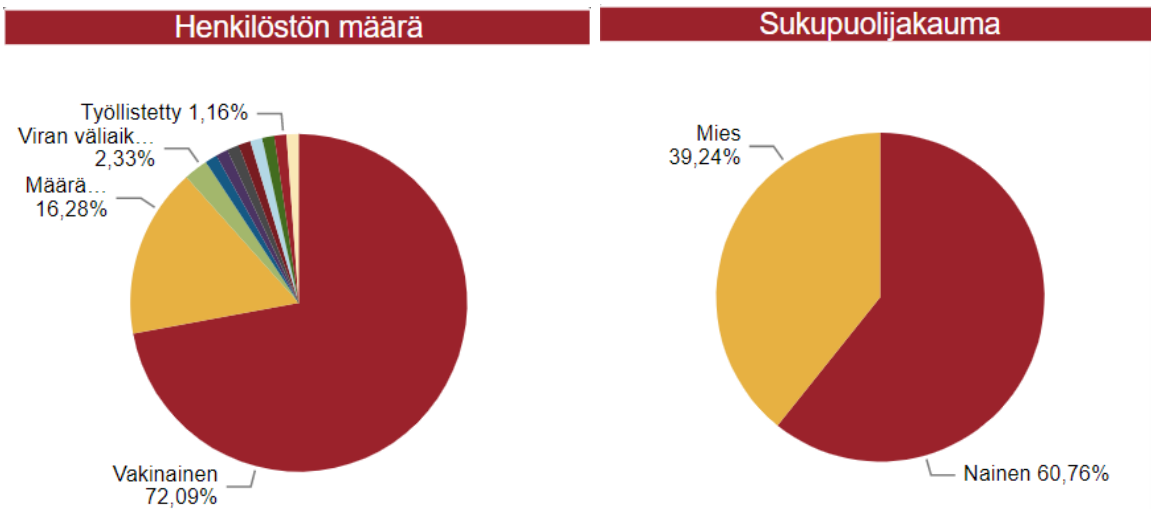
1.1.5 Ristijärven kunnan henkilöstö

Toimintakertomuksessa on henkilöstön osalta oleelliset tiedot. Yleisen tietosuojakäytännön mukaisesti sellaisia tietoja ei julkaista, jotka koostuvat alle kuuden henkilön tiedoista. Tilastotiedot perustuvat henkilöstöhallinnon ohjelman tuottamiin raportteihin tilanteesta 31.12., ellei muuta mainita. Erillistä henkilöstötilinpäätöstä tai henkilöstökertomusta ei ole laadittu.

Henkilöstömäärä

Henkilöstön kokonaismäärä tarkasteluajankohtana 31.12.2022 oli 66 henkilötyövuotta (79 henkilöä).

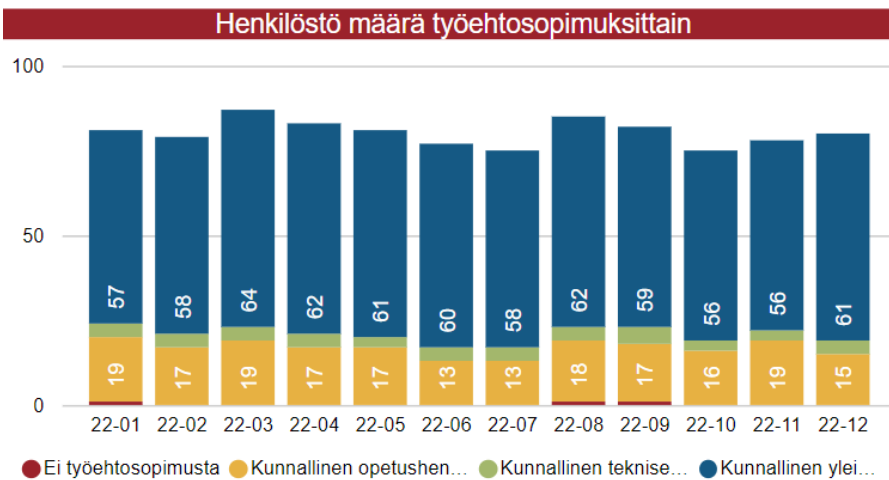
palvelualue	henkilöstö 2022	htv 2022	TA 2022	keski-ikä 2022
hallinto ja elinkeinopalvelut	5	5	4,1	58
sivistyspalvelut	30	28	28,7	45
tekniset palvelut	7	7	7,2	57
maaseutupalvelut	37	26	102,2	52
yhteensä	79	66	142,2	50

Kuva 4. Henkilöstön määrä palvelussuhteen laadun ja sukupuolen mukaan.

Henkilöstörakenne

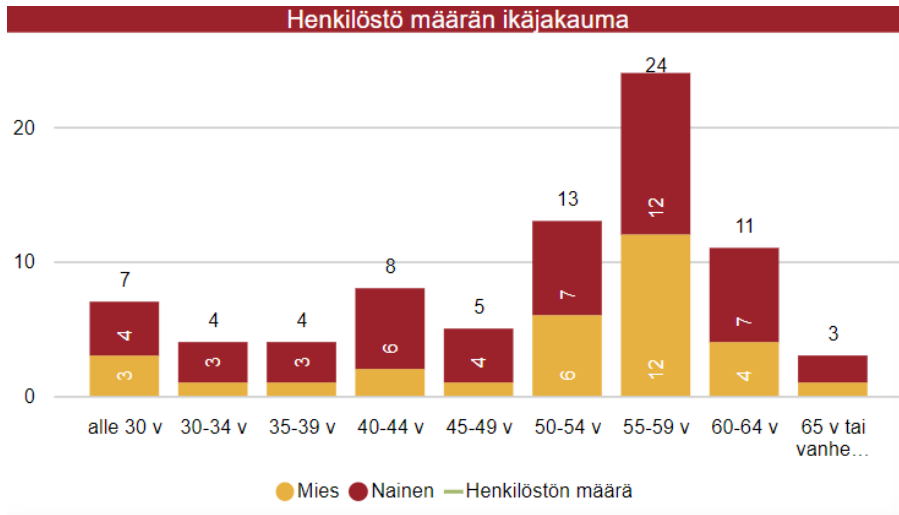
Henkilöstön palvelussuhteet ovat virka- tai työsuhteita. Vakituksia virka- tai työsuhteita oli 62 ja määräaikaisia 14, muita palvelussuhteista 4. Maatalouslomittajien osuus koko henkilöstömäärästä on 46,8 %

Kuva 5. Henkilöstön määrä työehtosopimuksittain.

Ikärakenne

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä tarkasteluajankohtana 31.12.2022 oli 50. Yli 50-vuotiaita henkilöstöstä oli 65 % ja alle 30-vuotiaita 9 %.

Kuva 6. Henkilöstön ikäjakauma.

Henkilöstön vaihtuvuus ja eläköityminen

Kunnan palveluksessa ollaan keskimäärin 14,3 vuotta.

Työntekijät voivat hakeutua vanhuuseläkkeelle joustavasti 63–68 vuoden iässä. Eläkkeelle siirtyi vuoden aikana kolme henkilöä. Vuosina 2023–2026 vanhuuseläkkeelle siirtyy Kevan enusteen mukaan 12 työntekijää.

Eläköitymisennuste

Kuva 7. Eläköitymisennuste Keva.

Poissaolot

Poissaolopäiviä koko henkilöstölle kertyi 2854 päivää ilman vuosilomia. Sairauspoissaolopäiviä oli 1138 (14,4 pv/hlö, sairauspoissaolo-% 3,75) ja työtapaturmista

aiheutuneita poissaolopäiviä 226.

Poissaolo	2019	2020	2021	2022
Kuntoutus/kuntoutustuki	412	606	365	120
Ylityövapaa	62	71	33	20
Opintovapaa	265	325	113	7
Perhevapaa	176	157	200	410
Sairaslomat ja tapaturmat	983	827	1033	1501
Toisen tehtävän hoito/julkinen tehtävä	5	107	31	1
Työvapaa, palkallinen	92	94	84	104
Työvapaa, palkaton	192	754	201	691
yhteensä	2187	2941	2060	2854

Perhevapaa sisältää äkillisesti sairastuneen lapsen hoidon, hoitovapaan, isyysvapaan, pakottavat perhesyt ja perheenjäsenen/omaisen hoidon.

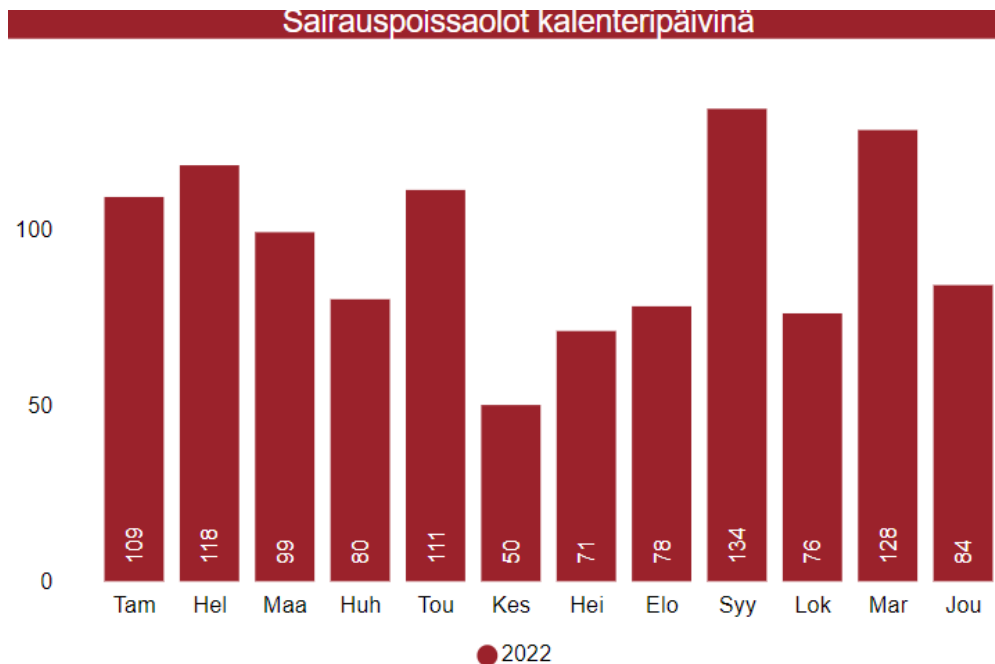
Sairaslomat ja tapaturmat sisältää myös ammattitaudit ja työnantajan myöntämät sairaslomat.

Työvapaa, palkallinen sisältää merkkipäivien lisäksi mm. työajan tasausvapaat.

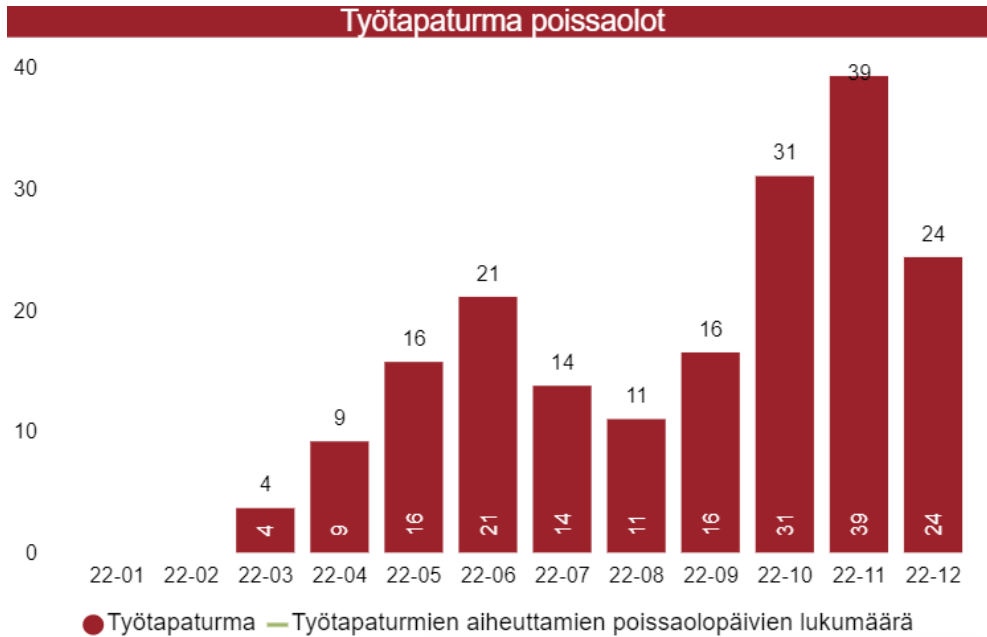
Työvapaa, palkaton kattaa lomautuksen lisäksi yksityisvapaat.

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolojen määrä kasvoi 16,2 % edellisestä vuodesta ja työtapaturmat 10,6 %. Vapaa-ajan tapaturmista johtuneet poissaolot vähenivät 11,1 %. Koronasta aiheutuneita sairauspoissaoloja on rekisteröity 130 päivää.

Kuva 8. Sairauspoissaolot kalenteripäivinä.

Kuva 9. Työtaturmista aiheutuneet poissaolot työpäivinä.

Terveydellinen toimintakyky ja hyvinvointi

Henkilöstöllä on käytössään 100 euron arvoinen liikuntaseteli Virtaalaan omaehtoiseen työkyvyn ylläpitämiseen. Vaikka koronasta ei vielä kokonaan ole päästy eroon, on liikuntaryhmiä ja tapahtumia järjestetty edellisvuotta enemmän ja vapaammin. Henkilöstön kevään virkistysiltapäivä pidettiin kesäkuussa Paltamon golfkentällä, johon osallistui hallintopalvujen ja teknisten palvelujen henkilöstö. Sivistystoimi järjestää oman virkistysiltapäivän. Henkilöstön pikkujoulua ei järjestetty.

Kehityskeskustelut pidettiin vakituisen henkilöstön osalta joko yksilö- tai ryhmäkeskusteluina kesäkuun loppuun mennessä. Erillistä työhyvinvointikyselyä ei toteutettu, sillä vuonna 2023 osallistutaan Laadukasta esimiestyötä ja hyvinvointia Kainuun kuntatyöpaikoille -hankkeeseen, johon kuuluu kaksi vuoden aikana toteutettavaa työhyvinvointikyselyä. Henkilöstön työssä jaksaminen on ollut haastellista vähäisten henkilöstöresurssien takia kaikilla palvelualueilla.

Yhteistyötoimikunta kokoontui kolme kertaa ja työsuojelutoimikunta kerran. Yhteistyötoimikunnassa käsiteltiin vuosikellon mukaisten asioiden lisäksi lomituspalvelujen henkilöstön liikkeenluovutukseen kuuluva yhteistoimintamenettely.

Työterveyshuollon palvelut on hankittu Kainuunmeren Työterveys Oy:ltä. Yhtiön osakkeet myytiin yhdessä Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän sekä muiden Kainuun kuntien kanssa Mehiläinen Oy:lle loppuvuodesta. Mehiläinen toimittaa työterveyshuollon palvelut jatkossakin entisellä toiminimellä.

Osaamisen kehittäminen ja johtaminen

Johtoryhmätyöskentelyn lisäksi vastuualueet pitävät tiimipalavereita. Koko organisaatiota on kannustettu opiskeluun ja erityisesti omatoimiseen jatkuvaan oppimiseen. Korona-ajalta vaikiintunut etäkoulutus ja etäpalaverit ovat tulleet jäädäkseen. Tämä lisää kustannustehokkuutta, mutta myös työtehoa. Lisäksi henkilöstö on voinut osallistua useampiin tilaisuuksiin, kun osallistuminen on ollut mahdollista omasta työpisteestä.

Koulutukset ovat olleet etupäässä Monetran talous- ja palkkahallinnon järjestelmiin liittyvää käyttökoulutusta. Jokaisella toimialalla on ollut mahdollisuus osallistua koulutukseen ammatti-osaamisen ylläpitämiseksi. Koko kunnan yhteistä koulutussuunnitelmaa ei ole tehty. Erillistä järjestelmää osaamisen kehittämiseen tai koulutusten seuraamiseen ei ole käytössä, joten raportointi on tältä osin puutteellinen.

Ristijärven kunta on osallistunut useisiin, erityisesti tietohallinnon hankkeisiin, jotka ovat lisänneet henkilöstön osaamista ja oman ammattitaidon kehittämistä.

Henkilöstön palkkakustannukset

Palkkoja ja palkkioita toteutui 3 480 469 euroa, joka oli 3,8 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kokonaispalkkakustannukset sivukuluineen pienenevät 3,2 %. Työllistämistuella palkattujen palkkakustannukset olivat 26 253 e ja tuntiopettajien 2 040 e. Luottamushenkilöille maksettiin palkkioita ja kokouspalkkioita yhteensä 13 200 e (-4,5 %).

Henkilöstökulut	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Muutos 2022-2021
PALKAT JA PALKKIOT	-2 695 865	-2 534 625,02	125 532,96
ELÄKEKULUT	-815 674	-822 642,55	-6 968
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-119 545	-123 201,53	-3 656
HENKILÖSTÖKULUT YHT.	-3 595 378	-3 480 469	114 908

1.1.6 Ympäristöasiat

Ristijärven kunnalla ei ole sellaisia ympäristökysymyksiä, jotka vaikuttavat olennaisesti kunnan taloudelliseen tulokseen, asemaan tai toiminnan kehitykseen.

1.1.7 Arvio tulevasta kehityksestä

Kainuussa on hyvä työllisyysaste, alhainen työttömyys ja pula osaavasta työvoimasta. Ristijärven kunnassa on suhteellisen vähän yritystoimintaa, minkä takia välitöntä vaikutusta esim. työvoiman saatavuuteen ei ole nähtävissä, vaikkakin sillä voi olla vaikutuksia erilaisten investointien sijoittumiseen alueelle. Kunnan toiminnassa henkilöstövaje näkyy jo tällä hetkellä ja tulevien eläköitymisten takia tilanne näyttää tätä kirjoitettaessa hyvinkin haasteelliselta.

Kainuun hyvinvointialue aloitti toimintansa alijäämäisenä, joten rahoitusta tullaan tarkentamaan kesän 2023 aikana ja pelkona onkin, että alijäämä katetaan kuntien valtionosuuksista. Etenkin Ristijärven kunnalle se olisi merkittävä heikennys. Kiinteistöverojen osuus kunnan verotuloina kasvaa entisestään. Tonttitarjonta kunnassa on riittävä. Elinvoiman näkökannalta matkailu- ja virkistyspalvelujen kehittyminen toisi kuntaan lisää asukkaita ja palvelujen käyttäjiä.

Kunnan työpaikkaomavaraisuus on heikko ja suurin osa kuntalaisista työskentelee naapurikunnissa. Kunnan asukkaat ovat ikääntyneitä ja työväestön osuus on vain 36,8 % koko kunnan asukasmäärästä. Tällä on suora vaikutus kunnan palvelurakenteeseen. Työikäisten ja palveluiden määrä tulee verotulojen myötä entisestään heikkenemään, mikäli kunnan asukasluku jatkaa vähenemistään, eikä kuntaan muuta työikäisiä lapsiperheitä.

Taseeseen kertynyttä ylijäämää kasvatti toimintavuoden ylijäämä 437 097,37 euroa. Talouden tasapaino näyttää tällä hetkellä kohtuullisen hyvältä, mikäli verotulot ja valtionosuudet pysyisivät samalla tasolla kuin tälle vuodelle on ennustettu, eikä kunnille tule uusia velvoitteita verorahoituksella katettavaksi. Tulevien vuosien valtionosuuksista saadaan tarkempaa tietoa vasta vuoden 2023 syksyllä. Tavoitteena on edelleen tulojen kanavoiminen taseen vahvistamiseen, jonka avulla kunta saisi aidosti kasvatettua elinvoimaansa, mutta pystyisi järjestämään

pakolliset palvelut taloudellisesti tasapainossa.

Vaikka hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa ja sote-kustannukset eivät rasita kunnan-taloutta, ei se poista talouden sopeuttamisohjelman tekemistä ja päivittämistä vuosittain. Talouden tasapaino ei ole saavutettavissa ilman elinvoimaa, etenkin yritystoimintaa, vahvistavia toimenpiteitä ja palvelurakenteen suunnitelmallista tarkastelua. Lakisääteisten palvelujen taso on säilytettävä, mutta oman toiminnan käyttötalousmenoja on tarkasteltava kriittisesti ja lisät-tävä kuntayhteistyötä.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Yleiset epävarmuustekijät

Koronaviruksen aiheuttama epävarmuus näkyi toiminnassa vielä kuluneena vuonnakin, mutta pahimmalta epidemialta vältyttiin ja siitä tuli osa meidän jokaisen arkea. Maakunnassa on työvoimapula, mikä näkyi myös kunnan rekrytoinneissa. Tulevien vuosien eläköitymiset tulevat olemaan haasteellisia niin kunnan kuin Kainuun yhteisten resurssien osalta.

Ukrainan sodan vaikutukset näkyvät erityisesti yksittäisen kuntalaisen, mutta myös kunnan taloudessa. Energiahinnan lisäksi yleinen inflaatio ja elinkustannusten nousu kurittavat kunta-laisia ja näkyvät myös kunnan taloudessa. Korot ovat nousseet ja keskuspankit nostavat kor-koja edelleen, mikä näkyy suoraan kunnan lainanhoitokustannuksissa. Tätä menoa kuntien talous eriytyy entisestään ja edellisvuoden hyviä tuloksia selittää ainoastaan poikkeukselliset, kertaluonteiset erät.

Vuoden 2023 alusta vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden jär-jestämisestä siirtyi kunnilta hyvinvointialueille. Heti perään vuonna 2025 vastuu työvoima- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä siirtyy TE-hallinnolta kunnille.

Strategiset riskit

Strategiset riskit liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin ja menestystekijöihin sekä toimin-taympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Kunnan toimintaan oleellisesti liittyviä strategisia ris-kejä ovat vähenevä ja ikääntyvä väestö sekä työttömyys ja työpaikkaomavaraisuus, mikä nä-kyy investoinneissa, rakentamisessa sekä väestön hyvinvoinnissa.

Pitkän aikavälin tavoitteena on kunnan väkiluvun vakauttaminen. Työikäisen väestön ja lapsi-perheiden saaminen pysyvästi asumaan kuntaan varmistaisi palveluiden saatavuuden, mutta lisäksi myös verotuloja. Etätyön mukanaan tuoma ilmiö monipaikkaisesta työntekeemisestä vah-vistaa ja monipuolistaa kunnan palvelurakennetta, mutta toisaalta lisää kustannuksia, joita pelkkä kiinteistövero ei riitä kattamaan.

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisia riskejä on tunnistettavissa päivittäisessä toiminnassa erityisesti henkilöstöre-surssien riittävyydessä ja henkilöstön osaamisessa. Kaikilla palvelualueilla henkilöstöresurssit ovat erittäin haavoittuvat. Osaaminen on laaja-alaista, mutta se on keskittynyt yksittäisille hen-kilöille, jonka takia riskinä on erityisesti pitkien loma-aikojen ja poissaolojen sijaisuudet. Kun-tayhteistyö ja kuntien yhteiset resurssit ovat edellytys päivittäisten palvelujen järjestämisessä. Henkilöstön ikääntymisen ja työssä jaksamisen lisäksi henkilöstön saatavuus ovat keskeisiä haasteita tarkasteltaessa henkilöstöriskejä.

Vastuu tietojärjestelmien toimivuudesta on Atealla, mutta tietosuoja- ja tietoturvallisuus ovat kunnan vastuulla. Kunta tekee yhteistyötä kaikkien Kainuun kuntien kanssa tietohallinnon pro-jekteissa. Erityisesti Ukrainan sodan mukanaan tuoma kyberturvallisuus on erittäin merkittävä

riski myös kunnalle.

Vaikka päätöksenteko on sujuvaa, ei kaikkia lainsäädännöstä aiheutuvia tietosuojaan ja tietoturvaan, sähköiseen asianhallintaan ja palvelujen digitalisaatioon liittyviä velvoitteita saada toteutettua aikataulussa. Tämä näkyy erityisesti toiminnallisena riskinä, mutta myös taloudellisenä ja henkilöstöriskinä, koska palvelut joudutaan ostamaan ulkopuolelta.

Sopimusriskeihin varaudutaan jatkossa tarkemmin hallituksen hyväksytyä sopimushallinnan periaatteet ja ohjeet alkuvuodesta 2023.

Rakennuksiin kohdistuvia taloudellisia riskejä pyritään minimoimaan ajantasaisilla vakuutuksilla. Korjausvelkaa pidetään hallinnassa pitkän aikavälin suunnittelulla.

Riskienhallinnassa keskeistä on varautuminen mahdollisiin häiriötilanteisiin. Valmiussuunnitelmaa päivitetään jatkuvasti ja se kattaa myös varautumisen tietohallinnon uhkatilanteisiin. Kunnantalon henkilöstö osallistui marraskuussa Digi- ja väestötietoviraston järjestämään Taisto 2022 -harjoitukseen, jossa harjoiteltiin digiturvan toimintamalleja kuvitteellisten häiriötilanteiden kautta.

Taloudelliset riskit

Ristijärven kunnalle vuoden 2022 tulos on toinen positiivinen vuosi viiden alijäämäisen vuoden jälkeen. Kunnan tulorahoitus perustuu verotuloihin ja valtionosuuksiin, joiden muutokset vaikuttavat vakavaraisuuteen ja maksuvalmiuteen. Maksuvalmiuden turvaamiseksi kunta käyttää Kuntarahoitus Oyj:n kuntatodistusohjelman kassalainaa. Investointeihin otetaan tarvittaessa pitkäaikaista lainaa. Rahoitusriskinä konkretisoituu investointeihin otetun lainan määrä sekä korkotason nousu.

Verotulojen leikkaukset ja valtionosuuksien pienentyminen näkyvät kunnan taloudessa. Lomitushallinnon siirryttyä Muhokselle, myös osa sille vyörytetyistä kustannuksista tulee jäämään kuntaan ja sen suuruutta on vielä vaikea arvioida. Valtuusto päättää maksuttomasta varhaiskasvatuksesta maaliskuussa 2023 ja mikäli päätös on myönteinen, on sillä suora vaikutus maksutuottoihin. Rakennusvalvonnan maksutkin ovat puolittuneet.

Vuosi 2022 päätti noin 10 vuotta kestäneen nolla- tai negatiivisten korkojen ajan. Markkinoilla odotetaan 12 kuukauden euriborin asettuvan 3,5 prosentin vaiheille eikä sen odoteta laskevankaan, ennen kuin inflaatiopaineet hidastuvat. Kohtuullisen suurta lainakantaa tulee saada pienennettyä, jotta korkokustannukset pysyvät hallinnassa. Rahastosijoitukset eivät enää viime vuonna tuottaneet niin hyvin kuin edellisvuonna ja niissäkin on nähtävissä epävarmuutta Euroopan sotatilanteen takia. Rahoitustuotot eivät nekään riitä paikkaamaan yllättäviä taloudellisia riskejä. Kunnan taloutta rasittavat lainamäärän lisäksi edelleen myös kohtuullisen suuret saamiset.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella, joten taloudellisiin riskeihin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kunnalla on omavelkaisia takauksia kuntakonsernin yhteisöjen lainoille. Taloudellisia riskejä lisäävät lainan takausvastuu Ristijärven Vuokratalot Oy:lle sekä konsernin ulkopuoliset takausvastuut Ristijärven vesiosuuskunnalle ja Ristijärven vanhaintukisäätiölle. Vakuuksien lisäksi riskinä on, että pääosin kaukolämpölaskuista erääntyneitä saatavia ei saada perittyä.

Yleinen taloudellinen riski on kirjanpidon ajantasaisuus ja oikeellisuus sekä talouden ja

toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen liittyvien ohjeiden noudattaminen. Riskiä voidaan ehkäistä huomioimalla varovaisuuden periaate, järjestämällä koulutusta ja kehittämällä raportointia. Lisäksi laskujen huolellinen asiatarkestus ja hyväksyminen, sopimuseuranta sekä palveluntoimittajan kanssa käytävä säännöllinen vuoropuhelu ehkäisevät suurempia talousriskejä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskien hallinta perustuu ajan tasalla oleviin vakuutuksiin. Vakuutuksia päivitetään aina, kun omaisuudessa tai henkilöstössä tapahtuu muutoksia. Vakuutukset kattavat kunnan omaisuuteen kohdistuvat vahingot, kunnan toiminnasta ulkopuolisille aiheutuvat vahingot ja kunnan omalle henkilöstölle työtehtävien suorittamisessa aiheutuvat vahingot. Vakuutusten kattavuus suhteessa hyväksytyyn riskitasoon tarkistetaan vuosittain vakuutusyhtiön edustajan kanssa pidettävässä vakuutuskatselmuksessa.

Kunnalla ei ole sellaisia tehdyistä päätöksistä johtuvia valituksia oikeusasteissa, joista olisi odotettavissa kunnalle taloudellisia vaatimuksia. Vuoden 2022 aikana tehdyistä päätöksistä ei ole jätetty sellaista oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta, joka olisi edennyt käsittelyyn hallinto-oikeuteen tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden mukaan sisäisestä valvonnan järjestämisestä ja yhteisestä ohjeistamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on osa päivittäistä toimintaa ja palvelualueiden päälliköt vastaavat siitä, että heidän alaisten alueiden sisäinen valvonta on järjestetty lainsäädännön ja viranomaisohjeiden pohjalta ja että se on riittävää ja luotettavaa.

Kunnanhallitus antaa vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeet, joita vastuualueiden tulee toiminnassaan noudattaa. Lisäksi kunnanhallitus hyväksyy sisäisen valvonnan suunnitelman. Kunnan hallinnossa noudatetaan valtuuston hyväksymää hallintosääntöä ja hallituksen antamia toimintaa ohjaavia ohjeita sekä voimassa olevaa lainsäädäntöä. Kunnanhallitus antaa kuntakonsernille ohjeet konsernitalouden ja –toiminnan kannalta tarpeelliseksi katsomissaan asioissa.

Lähtevä ja tuleva posti kirjataan asianhallintajärjestelmä Dynastyyn. Järjestelmässä käsitellään kokousasiakirjojen lisäksi mm. viranhaltijapäätökset, sopimukset ja kauppakirjat. Henkilötietoja sisältäviä dokumentteja ei tallenneta verkkolevyille. Vuoden 2023 aikana toteutetaan tiedonhallintamallin projekti yhdessä Kainuun kuntien kanssa. Vuosittainen sopimuskatselmuks ja neljännesvuosittainen talouden raportointi on osa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallintaprosessi perustuu

- riskien tunnistamiseen ja kuvaamiseen
- riskin toteutumisen vaikutusarviointiin ja riskin toteutumisen todennäköisyyteen
- mahdollisuuden hallita riskiä eri menetelmillä
- riskeistä raportointiin ja riskien seurantaan
- riskin toteutumisesta toipumisen suunnitteluun.

Kunnan riskienhallinnan tasoa ja riittävyttä arvioidaan sekä varsinaiseen toimintaan,

investointeihin, rahoitukseen että vahinkoihin liittyvissä riskeissä. Jokaisen palvelu- ja vastuualueen on omalta osaltaan tiedostettava, mitä riskejä toimintoihin ja prosesseihin sisältyy ja arvioitava niiden tuomat uhat, epävarmuustekijät ja myös positiiviset mahdollisuudet.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta

Keskeiset riskit on tunnistettu ja niitä analysoidaan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa. Toimintakertomuksen sanallisessa arvioinnissa ja talousarvion toteumavertailussa arvioidaan toteutuneita riskejä. Riskeistä raportoidaan kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle säännöllisin väliajoin sekä voimassa olevien ohjeiden ja periaatteiden mukaisesti.

Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa käsitellään konserniohjeessa, hallintosäännössä, sopimushallinnan ohjeissa sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa. Riskejä on tiedostettu ja suunnitelmalliset toimenpiteet riskien tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi ovat työn alla. Vuoden aikana on hyväksytty useita ohjeita ja periaatteita hallituksessa ja valtuustossa, joten toimeenpano on vielä osin kesken.

Toteutuneet merkittävimmät riskit

Vuosi 2022 oli viimeinen Kainuun soten toimintavuosi ja niiltä osin jatkossa talouden ennustaminen helpottuu. Loppukirin tehnyt kuntayhtymä pääsi hienosti plussatulokseen, joten ennustettu alijäämä kunnan taloudessakin tasaantui ennustetta huomattavasti paremmaksi.

Muilta osin riskienhallinnan toimenpiteet ovat olleet riittävällä tasolla eikä merkittäviä korvaus- tai muita oikeudellisia vastuita ole päässyt toteutumaan. Kuntien on kyettävä hoitamaan tehtävänsä ja turvaamaan asukkaiden hyvinvointi ulkoisen tai sisäisen toimintaympäristön häiriöistä, uhkista ja riskeistä huolimatta.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Kunnanhallitus päättää vuosittain maksujen hyväksyjät ja antaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeet sekä vahvistaa itselleen hallintosäännössä säädetyn toimivallan edelleen delegoinnista alaisilleen viranhaltijoille. Viranhaltijapäätökset tehdään Dynasty –asianhallintajärjestelmässä ja ne julkaistaan muutoksenhakuohjeineen kunnan internet-sivuilla niiltä osin, kun ne eivät sisällä EU-tietosuoja-asetuksen tai salassapitoa koskevan lainsäädännön mukaisia tietoja. Kuntaan on nimetty tietosuojavastaava.

Saatavien perintä on ulkoistettu, mutta julkisten ulosottojen hakemukset tehdään itse. Saatavien seuranta on järjestetty siten, että vastuuhenkilöillä on ajantasainen tieto oman toimialansa laskutuksen toteutumista. Monetran myyntireskontra lähettää vastuualueille eräänntyneet saatavat hyväksyttäväksi ennen perinnän aloittamista. Perinnästä vastaavat Suomen Kuntaperintä Oy ja Lowell Suomi Oy. Vastuualueen päälliköt ja vastuualueiden esimiehet vastaavat oman palvelualueensa talouden aktiivisesta seurannasta.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa kehitetään edelleen tavoitteena systemaattiset ja koordinoituidut toimintamallit. Ohjeet ja periaatteet jalkautetaan henkilöstölle ja muutokset päivitetään tarvittaessa ohjeistukseen.

Valtuusto hyväksyi uuden hallintosäännön vuoden viimeisessä kokouksessa ja se tuli voimaan 1.1.2023. Kuntastrategian tavoitteita ja mittareita tarkennetaan jälleen kevään 2023 aikana. Myös omistajapoliittiset linjaukset määritellään yhdessä strategian kanssa.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä edelleen talousarvion ja toiminta- sekä taloussuunnitelman

laadintaprosessiin ja rakenteeseen siten, että toiminnan ja tulosten arviointi sekä seuranta helppotuvat. Edellisen vuoden tapaan, myös talous- ja henkilöstöhallinnon sekä tietohallinnon kustannukset on vyörytetty toimialoille, mikä näkyy mahdollisina poikkeamina talousarvioon. Muutos on toteutettu, jotta saadaan valtakunnallisesti vertailukelpoista tietoa. Tämä palvelee myös reaaliaikaista raportointia, sillä vyörytykset tehdään neljännesvuosittain. Kustannusten jakoporaatteet tehdään uudestaan keväällä 2023 lomitushallinnon päätyttyä Ristijärveltä.

Yleisesti voidaan todeta, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on pääosin kunnossa, vaikkakin suunnitelmallisuutta tulee kehittää ja ohjeiden toimeenpanoa tehostaa. Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan tulee olla tukena päätöksenteolle ja toimia osana jokapäiväistä työskentelyä. Myös sisäistä viestintää tulee tehostaa, intranetin alusta on valmis, mutta tekijät uupuvat.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tuloslaskelma ja tunnusluvut

Tuloslaskelma osoittaa, miten tilikauden tuotot riittävät kattamaan palvelujen tuottamisesta aiheutuneet kulut. Tuloslaskelmassa esitetään ulkoiset erät eli tuotoista ja kuluista on eliminoitu organisaatioiden sisäiset erät, kuten sisäiset vuokrat.

TULOSLASKELMA	2022	2021	Erotus
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 103 713	2 940 095	163 617
Valmistus omaan käyttöön	0	7 012	-7 012
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-13 881 644	-13 978 779	97 136
TOIMINTAKATE	-10 777 931	-11 031 672	253 741
Verotulot	5 445 454	5 334 380	111 074
Valtionosuudet	6 078 169	6 152 774	-74 605
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHT.	-2 573	-4 860	2 286
VUOSIKATE	743 118	450 622	292 496
Poistot ja arvonalentumiset	-641 253	-532 137	
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ	93 346	0	93 346
TILIKAUDEN TULOS	195 211	-81 515	276 726
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	241 886	118 171	123 716
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	437 097	36 656	400 441

Tuloslaskelman tunnusluvut	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut %	22,4	21,1
Vuosikate/Poistot %	115,9	84,7
Vuosikate euro/asukas	631	372
Väestö	1 177	1 211

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulojen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintatuotot/Toimintakulut % osoittaa maksurahoituksen osuutta toimintamenoista.

Vuosikate osoittaa tulo- ja kulueroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja kulueroa riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja kuluero on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista = 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulo- ja kulueroa olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulo- ja kuluero on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonlaiset investoinnit. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

1.3.2 Rahoituslaskelma ja tunnusluvut

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tuloslaskelmasta ja taseesta. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä sekä rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen sekä muun maksuvalmiuden muutosten nettomäärä.

RAHOITUSLASKELMA	2022	2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	743 118	450 622
Satunnaiset erät	93 346	0
Tulorahoituksen korjauserät	-32 396	50 392
TOIMINNAN RAHAVIRTA	804 068	501 014
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	0	-70 410
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	44 400	317 650
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	44 400	247 240
Toiminnan ja invest. rahavirta	848 468	748 254
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaam.lisäykset	0	-560
Antolainasaam.vähennykset	33 046	30 100
Antolainauksen muutokset	33 046	29 540
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen vähennys	-510 000	-560 000
Lyhytaik.lainojen muutos	0	0
Lainakannan muutokset	-510 000	-560 000
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.var.ja po:n muut	71 791	50
Saamisten muutos	-82 394	208 985
Korottomien velkojen muutos	-600 845	-20 484
Muut maksuvalmiuden muutokset	-611 448	188 550
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 088 402	-341 910
RAHAVAROJEN MUUTOS	-239 934	406 345
Rahavarojen muutos	239 934	-406 345
Rahavarat 31.12.	1 704 778	1 944 712
Rahavarat 1.1.	1 944 712	1 538 368

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2022	2021
Investointien tulo-rahoitus, %	0	640,0
Laskennallinen lainanhoitokate	1,9	0,9
Lainanhoitokate	1,4	0,8
Kassan riittävyys, pv	43,2	48,5
Asukasmäärä	1177	1 211

Investointien tulo-rahoitus % = 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulo-rahoitus kertoo, kuinka paljon investointien omahankintameno on rahoitettu tulo-rahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate = (vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+laskennalliset lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate = (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut - Tuloverot) / (korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset) kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Kassan riittävyys pv, ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

1.3.3 Tase ja tunnusluvut

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettujen tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset, kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Tarkemmin eritellyt tase esitetään tilinpäätöslaskelmat –osassa.

T A S E	2022	2021
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	88 137	102 497
2. Muut pitkävaikuttavat meno	12 165	24 329
Aineettomat hyödykkeet yht.	100 301	126 827
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	958 208	958 712
2. Rakennukset	3 619 955	4 120 091
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	509 567	597 203
4. Koneet ja kalusto	0	24 049
6. Ennakkomaksut ja kesk.eräis	0	14 761
Aineelliset hyödykkeet yht	5 087 729	5 714 816
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	1 843 910	1 858 773
3. Muut lainasaamiset	279 126	858 908
4. Muut saamiset	60 000	60 000
Sijoitukset yhteensä	2 183 035	2 777 682
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	7 371 066	8 619 324
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
2. Lahjoitusrahastojen varat	32 156	103 294
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT	32 156	103 294

C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
2. Lainasaamiset	0	26 994
3. Muut saamiset	12 522	0
Pitkäaik.saamiset yhteensä	12 522	26 994
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	305 212	243 919
2. Lainasaamiset	313	13 196
3. Muut saamiset	25 092	67 736
4. Siirtosaamiset	291 411	214 844
Lyhytaikaiset saamiset yht.	622 028	539 695
Saamiset yhteensä	634 550	566 689
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet	1 009	1 009
2. Sijoitukset rahamarkkinains	731 678	738 068
Rahoitusarvopaperit yht.	732 687	739 077
IV Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	972 091	1 205 635
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 339 329	2 511 401
VASTAAVAA YHTEENSÄ	9 742 551	11 234 019
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	3 399 864	3 399 864
IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	1 226 811	1 190 155
V Tilikauden yli/alijäämä	437 097	36 656
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 063 773	4 626 675
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Poistoero	508 405	750 291
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.YHT	508 405	750 291
C PAKOLLISET VARAUKSET		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. Lahjoitusrahastojen pääoma	108 293	107 640
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	108 293	107 640

E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2. Lainat vakuutus- ja rah.lai	1 375 000	1 835 000
4. Lainat muilta luotonantajil	0	576 487
Pitkäaikainen vieras po. yht.	1 375 000	2 411 487
II Lyhytaikainen		
1. Joukkovelkakirjalainat	1 150 000	1 150 000
2. Lainat rahoitus- ja vak.lai	460 000	510 000
5. Saadut ennakot	3 862	62 772
6. Ostovelat	363 891	473 737
7. Liittymismaks. ja muut vela	50 070	67 748
8. Siirtovelat	659 257	1 073 670
Lyhytaikainen vieras po. yht.	2 687 081	3 337 926
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 062 081	5 749 413
VASTATTAVAA	9 742 551	11 234 019

Taseen tunnusluvut	2022	2021
omavaraisuusaste %	53,3	48,6
suhteellinen velkaantuneisuus %	27,7	39,4
kertynyt yli-/alijäämä 1000 e	1 664	1 227
kertynyt yli-/alijäämä e/as.	1 414	1 013
lainakanta 31.12. 1000 e	2 985	4 071
lainakanta 31.12. e/as.	2 536	3 362
Lainat ja vuokravastuut 1000 e	3 011	4 106
Lainat ja vuokravastuut, e/asukas	2 558	3 390
Lainasaamiset 1000 e	279	859
Henkilöstön lukumäärä	79	82

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka monta prosenttia kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisin maksuun.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) e/asukas = [edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)+tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / asukasmäärä. Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12. = vieras pääoma - (saadut ennakot+ostovelat+siirtovelat+muut velat) Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat euroa/asukas Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokra-vastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.3.4 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön. Vähennyksenä toimintatuotoissa ovat käyttöomaisuuden myyntivoitot ja menoissa käyttöomaisuuden myyntitappiot sekä pakollisen varauksen muutos.

TULOT	2022	MENOT	2022
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	3 103 713	Toimintamenot	-13 881 644
Verotulot	5 445 454	Korkokulut	-18 837
Valtionosuudet	6 078 169	Muut rahoituskulut	-6 529
Korkotuotot	3 943	Satunnaiset kulut	0
Muut rahoitustuotot	18 850		
Satunnaiset tuotot	93 346		
Tulorahoituksen korjaukset		Tulorahoituksen korjaukset	
- pys. vast. hyöd. luovutusvoitot	32 396	- pakollisten varausten muutos lis (-) väh(+)	0
		- pys. vast. hyöd. luovutustappiot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet	0	Investointimenot	0
Pysyvien vast. hyöd. luov.tulot	44 400		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennys	33 046	Antolainasaamisten lisäys	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-510 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Kokonaistulot yhteensä	14 853 317	Kokonaismenot yhteensä	-14 417 010

1.4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernirakenne 31.12.2022	Yhdistelty (kpl)	Omistusosuus %
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
Kt Oy Saukkohaka		100
Kt Oy Ristijärven Vuokratalot Oy		100
Muut yhtiöt	1	
Senioripolis Oy		100
Osuuskunnat	1	
Osuuskunta Seniorisilta		58,8
Kuntayhtymät	3	
Kainuun Sote ky		2,48
Kainuun liitto		1,89
Kainuun jätehuollon ky (Ekokymppi)		2,04
Osakkuusyhteisöt	1	
Ristijärven vesihuolto-osuuskunta		
Yhteensä	8	

Kiinteistö Oy Saukkohakalla ja Senioripolis Oy:llä ei ole ollut varsinaista toimintaa.

1.4.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin toimintaa ohjaa kunnanhallitus ja valtuuston 14.3.2018 hyväksymä konserniohje. Konsernijohto ja kunnan edustajat raportoivat tytäryhteisöstä kunnanhallitusta ja valtuustoa kaksi kertaa vuodessa. Toinen raporteista on tilinpäätösraportti.

Valtuusto on asettanut konsernille talousarviossa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Yhtiöiden tulee antaa kunnanhallitukselle raportti toiminnastaan kaksi kertaa vuodessa 15.2. (ed. vuosi) ja 15.8. (kuluva vuosi) mennessä. Kunnanhallitukselle on toimitettu raportit Ristijärven Vuokratalot Oy:n ja Osuuskunta Seniorisillan toiminnasta 20.9.2022.

Kunnanhallitus nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin sekä nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kuntakonsernia ja päättää omistajaohjauksesta kiireellisissä asioissa. Kunnanjohtajalla on oikeus tarvittaessa sisäisen tarkastuksen järjestämiseen kunnan tytäryhteisöissä. Yhtiöt ja yhteisöt ovat velvollisia antamaan selvitystoimituksen edellyttämät tiedot.

Kunnanhallitus antaa tarvittaessa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamiseen käsiteltäviin asioihin. Lisäksi kunnanhallitus antaa tarvittaessa asiakohtaisia konserniohjeita.

Kunnanvaltuusto päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista talousarvion yhteydessä. Kunnanhallituksen tulee osavuositarkastuksen yhteydessä saattaa valtuuston tietoon konserniraportti. Valtuusto on saanut selostuksen tytäryhteisöjen toiminnasta 12.10.2022. Lisäksi tytäryhteisöihin nimetyillä kokousedustajilla on velvollisuus raportoida konsernijohtolle merkittävistä konsernia koskevista asioista. Tytäryhteisöjen taloudellisen aseman seuranta on ollut riittävää.

Kunnanjohtajalla on oikeus osallistua kunnan määräysvallassa olevan tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokoukseen. Tytäryhteisöjen tulee antaa kunnalle puolivuositain ja tarvittaessa useammin raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehityksestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä.

1.4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Ristijärven kunnan konserniin kuuluvat tytäryhteisöt Kiinteistö Oy Saukkohaka, Ristijärven Vuokratalot Oy, Seniorpolis Oy ja Osuuskunta Seniorisilta. Kiinteistö Oy Saukkohaka ja Seniorpolis Oy ovat ns. lepäävässä tilassa eikä niillä ole ollut edelleenkään toimintaa. Kunta-konsernissa ei ole tapahtunut muutoksia vuoden 2022 aikana.

Konserniin kuuluvien asuintalojen vuokrausaste on ollut edelleen noin 90 %. Tyhjiä asuntoja on ollut koko ajan tarjolla, mutta tyhjät asunnot ovat pääsääntöisesti isoja asuntoja. Pienet asunnot on helppo vuokrata edullisen vuokran takia. Lisäksi vuokralaisissa on usein vain yhden tai kahden hengen asuntokuntia. Vuokra-asuntojen määrä on edelleen riittävä. Vuoden lopulla on kuitenkin ollut nähtävissä hienoista käyttöasteen laskua. Tyhjiä asuntoja on varsinkin kerrostalossa osoitteessa Aholantie 30. Tästä syystä kyseisen talon vuokria ei korotettu täysimääräisesti.

Osuuskunta Seniorisilta ei ole nostanut vuoden 2022 aikana avustusta.

Ristijärven Vuokratalot Oy

Ristijärven Vuokratalot Oy vakiinnuttanut asemansa asuntojen ensisijaisena vuokraajana Ristijärvellä. Asuntoja korjataan ja remontit aikataulutetaan suunnitelmien mukaan huomioiden oman rahoituksen riittävyys. Velvoitteet niin kumppaneiden kuin myös kunnan kanssa hoidetaan sovitusti. Asukkaita kuullaan, asukkaiden kanssa käydään vuoropuhelua ja toiveisiin vastataan mahdollisuuksien mukaan. Kaikista asukkaita koskevista asioista pyritään informoimaan jatkuvasti.

Ristijärven Vuokratalot Oy pystyy tarjoamaan asukkailleen turvallista asumista hyvin hoidetuissa asunnoissa. Asukkaat ovat tyytyväisiä ja asukkaiden palvelupyyntöihin vastataan pikimmiten resurssien sallimissa rajoissa. Asuntojen kysyntä ja korkea käyttöaste kertovat onnistumisesta Vuokrataloille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Tavoite	Mittari	Toteuma
Asukasviihtyvyys	Asukasvaihtuvuus	12 uutta vuokrasopimusta
Viihtyisät asunnot	Asukastyytyväisyys	Ei hoitamattomia reklamaatioita
Asunnot täynnä	Käyttöaste	Toteutui, käyttöaste noin 95 %.
Rahan riittävyys	Kassa, vuokrasaatavat	Vuokratalojen kassa on riittävä, vuokrasaatavat kohtuulliset

Osuuskunta Seniorisilta, VIRTALA

Tavoite	Mittari	Toteuma
Toiminnan tuloksellisuus	Tulos ilman avustusta	Positiivinen tulos ilman avustusta.

Toimintavuoden aikana KAMK:n opiskelijain toimesta ideoitiin erilaisia tapahtumia ja tempauksia osuuskunnan toiminnan tehostamiseksi. Myös tilojen käyttöä markkinoitiin opiskelijain toimesta. Kuitenkaan toimijoita tapahtumien järjestämiseksi tai tilojen vuokraamiseksi ei ole löytynyt ja tapahtumat ja tempaukset ovat jääneet toteutumatta.

Osuuskunta on onnistunut talouden hoidon osalta hyvin. Liikevaihto on kasvanut noin 35 % kulujen pysyttyä kohtuullisina siten, että osuuskunta teki pienimuotoisesti tulosta. Ristijärven kunnan mahdollistama majoitustoiminta on merkittävässä roolissa osuuskunnan taloudessa.

Vuoden lopulla pitkäaikainen halliementä irtisanoutui tehtävästään. Rekrytoinnin kautta onnistuttiin pian saamaan uusi työntekijä, joka on jo astunut edeltäjänsä saappaisiin.

Yhteistyö Paltamon kansalaisopiston ja Ristijärven keskuskoulun kanssa kalenterien ja luku-järjestyksen yhteensovittamisen kanssa Virtaalan toimintoihin on jatkossa elintärkeää Osuuskunnalle. Myös kunnan vapaa-ajan ohjaajan työnkuva tulee tarkastella Virtaalan kehittämisen näkökulmalta.

1.4.4 Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä

Ristijärven Vuokratalot Oy jatkaa toimintaansa Ristijärven merkittävimpana vuokranantajana. Vuokria korotetaan kustannusten nousua vastaavasti, jotta asunnoista pystytään pitämään huolta. Aukkaita kuunnellaan ja turvallisuuteen ja asumisviihtyvyyteen panostetaan. Talous pidetään kunnossa ja vastuut hoidetaan.

Osuuskunta Seniorisillan toiminta jatkuu entisen kaltaisena. Uusia palveluita tulisi löytää ja markkinointia lisätä uusien asiakkaiden löytämiseksi varsinkin oman kunnan ulkopuolelta. Osuuskunnan henkilöresurssit ovat ohuet ja niiden riittävyyteen pitäisi kiinnittää huomiota.

1.4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ristijärven valtuusto on hyväksynyt 14.3.2018 konserniohjeen, jolla luodaan puitteet omistaja-ohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti.

Sisäisen valvonnan järjestämisessä kunnan tehtävänä on ohjeistaa, valvoa ja arvioida sisäisen valvonnan järjestelmän ja menettelyjen toimivuutta. Konserniohjeen mukaan Ristijärven kunnan konsernijohtolla tarkoitetaan kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa. Toimivallan- ja vastuu-jako konserniohjauksessa ovat toteutuneet kunnanvaltuuston hyväksymän konserniohjeen mukaisesti, eikä vastuunjakoon ole tullut muutoksia.

Yhtiöiden hallitukset vastaavat oman yhtiönsä riskienhallinnasta ja valvovat sen toteuttamista. Konsernitavoitteiden toteutumista on arvioitu kunkin tytäryhtiön kohdalla luvussa 1.6. Kunnan tytäryhteisöt ovat raportoineet kerran vuodessa kunnanhallitukselle ja valtuustolle olennaisista toimintaansa koskevista asioista.

Kunta tuottaa Vuokratalot Oy:lle sopimuksen perusteella tarpeen mukaan kiinteistöhuoltoa ja rakentamisen asiantuntijapalvelua. Vuokratalot Oy:n toimitusjohtajan tehtäviä hoitaa kunnan kehittämisspäällikkö oman työnsä ohella ja yhtiö ostaa tilitoimistopalvelut (mm. kirjapito, vuokralaskutus) Pajox Oy:ltä.

Konserniyhtiöiden tilintarkastuspalvelun hankinta on toteutettu yhteistyössä kunnan kanssa.

Yhtiön hallituksella ja toimitusjohtajalla on vastuu yhtiön riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä. Yhteisöjen vakuutusten tulee olla riittävät yhteisön toiminnan luonne ja laajuus huomioiden.

Yhteenvetona todetaan, että konsernivalvonnan kohdealueissa ei ole havaittu sellaisia puutteita ja virheitä, joista tulee tehdä erityistä selvitystä.

Riskienhallinnan tarkastuskohteet:

1. Vuokrien tarkistuksiin tehdään sopimusten mukaiset korotukset ml. Kunnan vuokra-asunnot

Vuokrat on korotettu vuokrasopimusten mukaisesti, Ristijärven Vuokratalot oy 8,3 % ja kunnan omistaman kiinteistön Aholantie 30 osalta 5 %.

2. Konsernivalvonnan tehokkuus ja toimivuus

Valvontaa on suoritettu konserniohjeen mukaisesti. Puutteita ei ole havaittu.

1.4.6 Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma ja tunnusluvut

TULOSLASKELMA	TP 2022	TP 2021
Myyntituotot	10 940 929,66	10 809 806,81
Maksutuotot	927 117,53	1 012 349,02
Tuet ja avustukset	679 099,35	470 936,37
Muut toimintatuotot	653 412,16	630 446,13
Toimintatuotot	13 200 558,70	12 923 538,32
Valmistus omaan käyttöön		7 012,31
Palkat ja palkkiot	-7 680 402,95	-7 643 967,24
Eläkekulut	-836 660,77	-826 874,59
Muut henkilösivukulut	-124 968,53	-122 041,71
Henkilöstökulut	-8 642 032,25	-8 592 883,54
Palvelujen ostot	-12 134 132,74	-11 991 332,65
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-1 378 503,55	-1 339 358,80
Avustukset	-470 265,27	-458 989,28
Muut toimintakulut	-908 909,90	-989 732,15
Toimintakulut	-23 533 843,71	-23 372 296,41
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-24 063,78	3 262,13
TOIMINTAKATE	-10 357 348,79	-10 438 483,65
Verotulot	5 438 351,23	5 327 423,49
Valtionosuudet	6 078 169,00	6 152 774,00
Korkotuotot	542,10	1 404,96
Muut rahoitustuotot	38 695,14	19 343,11
Korkokulut	-54 485,50	-38 806,51
Muut rahoituskulut	-56 526,36	-58 960,33
Rahoitustuotot ja -kulut	-71 774,62	-77 018,77
VUOSIKATE	1 087 396,82	964 695,07
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 086 938,08	-892 855,84
Omistuksen eliminointierot	4 047,63	
Arvonalentumiset	-13 054,18	-73,08
Poistot ja arvonalentumiset	-1 095 944,64	-892 928,92
Satunnaiset tuotot	205 117,00	
Satunnaiset kulut		
Satunnaiset erät	205 117,00	
TILIKAUDEN TULOS	196 569,19	71 766,14
Poistoeron muutos	0,00	0,00
Varausten muutos		
Rahastojen muutos	765,89	479,67
Tilinpäätössiirrot	765,89	479,67
Tilikauden verot	-13 998,79	5 343,42
Laskennalliset verot		-772,21
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-10 523,20	-3 237,82
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	172 813,08	73 579,21

Tuloslaskelman tunnusluvut	TP 2022	TP 2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	56,1	55,3
Vuosikate/Poistot, %	98,9	108,0
Vuosikate, €/asukas	924	797
Asukasmäärä	1 177	1 211

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)
 Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikoh-
 taisia eroja. Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan
 lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli
 vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista = 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin
 pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista inves-
 tointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vä-
 hentämällä hankintamenoista valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate
 ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot
 vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista investointitasoa.
 Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaisten
 investoinnit. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikoh-
 tainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asu-
 kasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Muun muassa konserniyhteisöjen toimintojen sisältö vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa. Asukasmääränä tun-
 nusluvun laskennassa käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa.

Konsernitase ja tunnusluvut

TASE	TP 2022	TP 2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat oikeudet	172 957,34	184 662,60
Konserniliikearvo		
Muut pitkävaikutteiset menot	74 973,43	109 410,42
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	2 672,38	1 102,97
Aineettomat hyödykkeet	250 603,15	295 175,98
Maa- ja vesialueet	976 959,98	977 463,98
Rakennukset	8 195 303,87	8 839 195,71
Kiinteät rakenteet ja laitteet	704 852,90	786 219,71
Koneet ja kalusto	339 199,09	438 079,16
Muut aineelliset hyödykkeet	86 227,49	97 587,49
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	52 096,09	40 205,11
Aineelliset hyödykkeet	10 354 639,43	11 178 751,17
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	0,00	0,00
Kuntayhtymäosuudet	0,00	0,00
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	208 661,29	232 725,07
Liikelaitosten peruspääomaosuudet		
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	82 281,54	96 814,20
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	19 759,71	11 555,29
Muut saamiset	69 336,49	69 336,49
Sijoitukset	380 039,03	410 431,06

PYSYVÄT VASTAAVAT	10 985 281,60	11 884 358,21
Valtion toimeksiannot	68 954,85	43 061,70
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	35 292,24	106 435,44
Muut toimeksiantojen varat	33 412,43	32 726,21
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	137 659,52	182 223,35
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Aineet ja tarvikkeet	27 239,45	61 241,25
Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet	435,56	408,63
Muu vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	26 370,58	
Vaihto-omaisuus	54 045,58	61 649,88
Myyntisaamiset		0,00
Lainasaamiset	12 936,09	40 565,79
Laskennalliset verosaamiset		
Saamiset kunnalta		
Muut saamiset	12 211,26	
Siirtosaamiset		0,00
Pitkäaikaiset saamiset	25 147,35	40 565,79
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	482 663,09	476 564,98
Lainasaamiset	1 251,94	14 395,21
Laskennalliset verosaamiset		
Saamiset kunnalta	0,00	
Muut saamiset	120 074,08	155 544,07
Siirtosaamiset	422 805,78	801 368,43
Lyhytaikaiset saamiset	1 026 794,89	1 447 872,68
Saamiset	1 051 942,24	1 488 438,48
Osakkeet ja osuudet	1 716,20	1 716,20
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	731 678,15	772 243,45
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit		
Rahoitusarvopaperit	733 394,35	773 959,65
Rahat ja pankkisaamiset	3 443 789,56	2 755 954,69
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 283 171,73	5 080 002,70
VASTAAVAA	16 406 112,86	17 146 584,26
VASTATTAVAA		
Peruspääoma	3 399 863,95	3 399 863,95
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma		
Ylikurssirahasto		
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	2 271,12	28 573,43
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) (pl. muuntoerot)	1 084 460,04	1 014 653,23
Muuntoerorahasto		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 084 460,04	1 014 653,23

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	172 813,08	73 579,21
OMA PÄÄOMA	4 659 408,19	4 516 669,82
VÄHEMMISTÖOSUUDET	10 523,19	21 531,03
KONSERNIRESERVI		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0,00
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	94 263,70	143 163,72
PAKOLLISET VARAUKSET	94 263,70	143 163,72
Valtion toimeksiannot	126 991,78	71 945,84
Lahjoitusrahastojen pääomat	116 411,83	115 981,44
Muut toimeksiantojen pääomat	41 308,65	41 188,29
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	284 712,26	229 115,57
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 516 668,55	7 170 899,66
Pääomalainat	0,00	0,00
Lainat kunnalta	0,00	
Lainat julkisyhteisöiltä	9 525,20	19 013,56
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	6 526 193,75	7 189 913,22
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Korottomat velat kunnalta		
Liittymismaksut ja muut velat	5 133,05	5 258,03
Siirtovelat		
Laskennalliset verovelat		0,00
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	5 133,05	5 258,03
Pitkäaikainen vieras pääoma	6 531 326,80	7 195 171,24
Joukkovelkakirjalainat	1 150 000,00	1 150 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	683 659,41	646 390,82
Pääomalainat		
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	1 058,36	1 058,36
Lainat muilta luotonantajilta		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 834 717,77	1 797 449,17
Saadut ennakot	31 658,07	89 878,64
Ostovelat	767 585,04	905 664,70
Korottomat velat kunnalta		
Liittymismaksut ja muut velat	158 104,59	223 814,32
Siirtovelat	2 033 813,27	2 024 126,05
Laskennalliset verovelat		
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2 991 160,96	3 243 483,71
Lyhytaikainen vieras pääoma	4 825 878,73	5 040 932,88
VIERAS PÄÄOMA	11 357 205,52	12 236 104,13
VASTATTAVAA	16 406 112,86	17 146 584,26

Taseen tunnusluvut	TP 2022	TP 2021
Omavaraisuusaste	28,5	26,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	45,8	49,8
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 e	1 257	1 088
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), e/asukas	1 068	899
Lainat ja vuokravastuut 1000 e	8 622	9 240
Lainat ja vuokravastuut, e/asukas	7 325	7 630
Lainasaamiset	19 760	11 555
Henkilöstön lukumäärä	79	82

Investointien tulorahoitus, % = 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos konsernin lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv) = 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA	TP 2022	TP 2021
VUOSIKATE	1 087 396,82	964 695,07
Satunnaiset erät	205 117,00	
Tilikauden verot	-13 998,79	5 343,42
Tulorahoituksen korjauserät	-214 155,25	32 580,38
Toiminnan rahavirta	1 064 359,78	1 002 618,86
Investointimenot	-257 689,57	-425 781,06
Rahoitusosuudet investointimenoihin	448,61	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	167 734,43	324 520,72
Investointien rahavirta	-89 506,54	-101 260,34
Toiminnan ja investointien rahavirta	974 853,25	901 358,52
Antolainasaamisten lisäykset		-560
Antolainasaamisten vähennykset	21 545,58	10 500,00
Antolainauksen muutokset	21 545,58	9 940,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 967,68	372 120,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-633 091,12	-568 183,35
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 672,57	3 932,61
Lainakannan muutokset	-626 450,87	-192 130,75
Oman pääoman muutokset	0	-114,44
Muutokset vähemmistön osuudessa	0	114,44

Oman pääoman muutokset	0	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	100 160,52	8 871,61
Vaihto-omaisuuden muutos	7 604,30	9 262,59
Saamisten muutos	418 754,76	330 952,28
Korottomien velkojen muutos	-249 197,96	-191 876,99
Muut maksuvalmiuden muutokset	277 321,62	157 209,49
Rahoituksen rahavirta	-327 583,68	-24 981,26
Rahavarojen muutos	647 269,57	876 377,26
Rahavarat 31.12.	4 177 183,91	3 529 914,34
Rahavarat 1.1.	3 529 914,34	2 653 537,08

Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP 2022	TP 2021
Investointien tulo-rahoitus, %	422,7	226,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	0,9
Lainanhoitokate	10,3	1,7
Kassan riittävyys, pv	63,6	52,7

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, % = $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Käyttötulot muodostuivat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas = $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvoiton päättämispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoinnilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Konsernin lainat euroa/asukas lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvoiton päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokra-vastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvoiton päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Konsernin lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.5 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.5.1 Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

1.5.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä –tilille.

Tilikauden tulos	195 211,03 e
Poistoeron vähennys	241 886,34 e
Tilikauden ylijäämä	437 097,37 e

Kunnanhallitus esittää tilikauden 1.1.-31.12.2022 tuloksen 195 211,03 euron käsittelystä seuraavaa:

- kirjataan poistoeron vähennyistä suunnitelman mukaan 241 886,34 euroa
- kirjataan tilikauden ylijäämä 437 097,37 euroa tilikauden yli-/alijäämätilille.

1.5.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 115 §:n mukaan, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Ristijärven kunnan taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 1 226 811,24 euroa. Tilinpäätösvouden 2022 tuloksen lisäyksen 437 097,37 e jälkeen kertynyttä ylijäämää on 1 663 908,61 euroa, 1 414 e/as.

Kukkaron nyörit on pidetty tiukalla ja vain välttämättömät hankinnat on tehty. Kaikkia toimintoja tarkastellaan kriittisesti ja uusia säästökohteita kartoitetaan koko ajan erityisesti päivittäisessä toiminnassa ja luopumalla kunnalle tarpeettomista kiinteistöistä. Lisäksi yhteistyötä Kainuun kuntien ja sidosryhmien kanssa pyritään lisäämään joka hallinnon alalla.

Rahoituksen turvaaminen

Kunnanhallituksen tulee ottaa toimintakertomuksessa kantaa kuluvan vuoden toiminnan rahoittamiseen esimerkiksi silloin, kun kuluvan vuoden talousarviossa katetaan maksuvalmiuden muutoksella olennaisesti suurempi määrä, kuin mitä kunnalla on tilinpäätöksen mukaan kassavaroja.

Tilinpäätösvouden toteutunut toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirran summa on -0,24 milj. euroa. Tilinpäätöksessä kunnan rahavarat, mukaan lukien rahoitusarvopaperit, ovat 1,70 milj. euroa, josta kassavarojen osuus on 0,97 milj. euroa.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Kuntastrategian toteutuminen

Kunnanvaltuusto hyväksyi uuden kuntastrategian **Keskellä Kainuuta – Sisukkaasti uudistuva kasvupitäjä** kesäkuun kokouksessaan vuosille 2022-2026. Kuntastrategiassa määritellyt tavoitteet ohjaavat niin luottamushenkilöiden päätöksiä kuin viranhaltijoiden valmistelua ja kunnan toimijoitakin. Toimintaa ohjaavat arvot ovat **yhteisöllisyys, luonnonläheisyys ja sinnikkyys**.

Kuntastrategian mittarit on määritelty hyväksyttäessä valtuustokauden tavoitteet. Tavoitteita ja mittareita tarkennetaan vuosittain talousarvion yhteydessä, ja jokainen palvelu- ja tehtäväalue määrittelee omat strategiaan tukevat tavoitteet. Kaikkia strategiamittarit eivät toteudu yhtenä vuonna, vaan ne jakautuvat koko valtuustokaudelle.

Päämäärä 1 Virikkeellinen kasvupitäjä	
Kunta yhteistyökumppaneineen tarjoaa lapsille ja nuorille monipuolista tekemistä ja vaihtoehtoisia harrastuksia turvallisessa elinympäristössä	
Toiminnallinen tavoite	Keskeiset toimenpiteet, vastuualue ja mittareiden toteutuminen 2022
aktiivisen harrastustoiminnan lisääminen ja monipuolistaminen	- Harrastekysely on toteutettu ja lasten ja nuorten sekä ikäihmisten toimintaa kyselyn pohjalta järjestetty. Kaikki kerhotoiminta ei toteutunut vähäisen osallistujamäärän takia. - Pidetty yritysten ja yhdistysten ilta, jatkuva yhteistyö vapaa-aikatoimella, varhaiskasvatuksella ja esi- ja perusopetuksella Ristijärven Pyryn ja 4H-yhdistyksen kanssa.
uusien kuntalaisten huomiointi	- Uusille kuntalaisille järjestettiin tervetuloilaisuus joulun alla ja yrityksille ja järjestöille järjestettiin oma tilaisuus
osallisuuden kehittäminen, kuntalaisten aktivoiminen	- Kunnantalolla ja Kyläkaivossa on varattu työasemia sähköistä asiointipalvelua varten. - Valtuuston kyselytuntia ei järjestetty.
väestömäärän vakiinnuttaminen	- kunnasta muutti pois 56, kuntaan muutti 44 - kuolleet 34, syntyneet 6
hyvinvointisuunnitelma vs. raportti	- Sähköinen hyvinvointikertomus on tehty ja siinä suunniteltuja toimenpiteitä toteutettu järjestelmällisesti. Hyvinvointikysely kuntalaisille tehty ja esitely tulokset kunnanhallitukselle ja valtuustolle.
vanhus- ja vammaisneuvoston lausuntopyynnöt sekä nuorisovaltuuston osallistuminen valtuustoseminaareihin	- Valtuudet ovat tavanneet lapsia ja nuoria, Nuorisovaltuustossa ja Lasten Parlamentissa on aikuisedustus - Nuoria on kuultu myös kunnanhallituksessa vuoden aikana
kuntahenkilöstön hyvinvointi	- Laadukasta esimiestyötä ja hyvinvointia Kainuun kuntatyöpaikoille -hanke 2022-2023 - Henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen 100 e/tt Virtaalassa - Henkilöstön virkistysiltapäivä järjestettiin Paltamossa kunnantalons työntekijöille 06/2022. Varhaiskasvatus ja perusopetus järjestävät omat virkistysiltapäivät.

Päämäärä 2 Luonnonläheinen harrastekunta	
Luontoarvojen kunnioittaminen edistää vastuullisia valintoja ja luontomatkojen tukemista	
Toiminnallinen tavoite	Keskeiset toimenpiteet, vastuualue ja mittareiden toteutuminen 2022
retkeilyreittien kunnossapito ja kehittäminen	- Kyläyhdistys kunnosti Lahtasen pitkospuut ja tekninen toimi on hankkinut pitkospuut Saukon vaelluksen tarpeisiin
kunnan markkinoinnin lisääminen, elinkeinotoiminnan vahvistaminen,	- Viestintää on toteutettu monipuolisesti myös somessa. - Yrittäjiä on tuettu ja opastettu aina kun yhteydenottoja on tullut.

yritysjäyden tukeminen	
Virtaalan kehittäminen ja käyttöasteen lisääminen	- Sote/hyvä siirtymisvaiheessa tulevaisuuden valtionosuuksista ei ole varmuutta ja investointeja on mahdotonta suunnitella valtuustokaudeksi.
tuulivoiman hallittu lisääminen	- Aloitettu toisen tuulipuiston kaavoitus
päästömittareiden seuranta	- Määritellään Hinku-kunta työryhmän loppuraportissa

Päämäärä 3 Mahdollisuuksien kunta

Unelmien asuinpaikka on vaaraimaisemissa ja vesistöjen äärellä keskellä Kainuuta

Toiminnallinen tavoite Keskeiset toimenpiteet, vastuualue ja mittareiden toteutuminen 2022

sähköisten asiointipalveluiden kehittäminen	- Sähköisten palvelujen eteneminen aikataulutettu Digitielkartta -hankkeessa. - Palvelutietovarannon päivitys on meneillään ja Suomi.fi -tunnistautumisen käyttöönotto on valmisteilla vuoden 2023 aikana.
hanketoiminta yhdessä yhdistysten kanssa	- Skeittipuistohanke ei lähtenyt käyntiin. - Sivistystoimella yhteishankkeita esimerkiksi 4H-yhdistyksen kanssa.
viestinnän kehittäminen, ulospäin näkyvä positiivinen meininki	- Kuntalaisaloite.fi -palvelu otettiin käyttöön 08/2022 Viestintäohje ja -suunnitelma hyväksyttiin hallituksessa 09/2022 - Info-taulu kunnantalon ikkunassa otettiin käyttöön 11/2022 Valtuuston ja hallituksen päätöksistä, vireillä olevista asioista sekä kunnan tapahtumista ja hankkeista tiedotetaan kuntalaisia kotisivuilla ja muissa sosiaalisen median kanavissa, Ristaos-lehdessä ja virallisella ilmoitustaululla.
kuntalaisten ja yrittäjien säännöllinen kohtaaminen ja kuuleminen	- Yrittäjille ja yhdistyksille järjestetty yhteinen tilaisuus. Lisäksi Kytte- ja Kaipohankkeen tilaisuudet. Yrittäjiä tavataan normaaliarjessa viikoittain.
kuntakuvan muuttaminen myönteisemmäksi investointien myötä	- mm. skeittipuisto; vanhempainyhdistys on aikonut viedä hanketta eteenpäin. Paikka on osoitettu. - Investoinnit ovat olleet minimissä johtuen taloustilanteesta.
suhtaudutaan avoimesti ja kannustavasti vaihtoehtoenergian hyödyntämiseen	- liitytty Hinkukunta -verkostoon
työllisyysaste ja työttömien määrä	- Työllisyyden hoidon palvelut hankitaan kuntakokeilussa Paltamon kunnalta, ei omaa resurssia
talouden tunnusluvut	- Vuosikate riitti kattamaan poistot ja tuloskin oli reilusti positiivinen, vaikka alaskirjaukset tehtiin kaikkien tuottamattomien kiinteistöjen osalta. Hyvä tulos johtui poikkeuksellisista kertaeristä.

2.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Jos tehtävällä ei ole tilikaudelta laskennallisia kustannuksia, niin ao. otsikkoriviä ei ole sisällytetty taulukkoon. Jos toimintakate ja ulkoinen toimintakate ovat samat, ei ulkoista toimintakatetta ole esitetty omana rivinä. Mikäli aluperäiseen talousarvioon ei ole tullut muutoksia, Muutettu TA 2022 -sarake on silloin tyhjä.

Toteutumavertailussa on määrärahat, tuloarviot ja niiden toteutuneet menot sekä tulot ja niiden erotus (toimintakate/netto). Toteutumisvertailuun otetaan alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutokset, muutettu talousarvio ja toteuma sekä poikkeama muutetun talousarvion ja toteuman välillä. Toteutumisvertailussa tehdään selkoa merkittävien poikkeaman syistä.

Keskusvaalilautakunta

Toiminta

Ensimmäiset aluevaalit järjestettiin 23.1.2022. Vaaleissa valittiin uusien hyvinvointialueiden aluevaltuustot ensimmäiselle kolmivuotiskaudelle. Seuraavat aluevaalit järjestetään yhdessä kuntavaalien kanssa 2025.

Keskusvaalilautakunta	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	0			3 000	-3 000
<i>Toimintamenot</i>	-8 216			-5 758	-2 458
Toimintakate	-8 216	0	0	-2 758	-5 458

Tarkastuslautakunta

Toiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on huolehtia kuntakonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset kunnan ja kuntakonsernin tavoitteet toteutuneet.

Tilintarkastusyhteisönä vuosina 2021-2022 toimii BDO Audiator Oy Ab ja vastuullisena tilintarkastajana JHT KHT Tiina Mikkonen-Brännkärr.

Tarkastuslautakunta	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	0			0	0
<i>Toimintamenot</i>	-10 917			-11 651	-734
Toimintakate	-10 917	0	0	-11 651	-734

Kunnanvaltuusto

Toiminta

Kunnanvaltuuston tehtävänä on asettaa alaisilleen toimielimille taloussuunnitelmassa toiminnan tavoitteet sekä hyväksyä toiminnalle määrärahat. Lisäksi kunnanvaltuusto hyväksyy tilinpäätöksen sekä päättää kuntalaissa ja muissa laeissa sekä hallintosäännössä valtuuston päätettäväksi säädetyistä asioista.

Kunnanvaltuusto	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	0			0	0
<i>Toimintamenot</i>	-12 251			-14 450	-2 199
Toimintakate	-12 251	0	0	-14 450	-2 199

Kunnanhallitus

Vastuuhenkilö Kunnanjohtaja

Toiminta

Henkilöstöpolitiikka perustuu kannustavaan johtamiseen ja työssä jatkamisen tukemiseen sekä osaamisen kehittämiseen eri-ikäiset työntekijät huomioiden. Henkilöstölle luodaan mahdollisuudet käyttää työssään omaa osaamistaan kunnan ja kuntalaisten parhaaksi. Tavoitteena on tasapainoinen kuntatalous, keinot selviytyä velvoitteista ja kohdistaa talouden sopeutukset niin, että kuntalaisten saama palveluiden taso ei merkittävästi heikkene.

Palvelualue sisältää kunnanhallituksen toiminnan ja maakunnallisen toiminnan (Kainuun sote-ky, Kainuun liitto ja pelastustoimi) ja verotuksen kustannukset.

Kunnanhallitus vastaa kunnan strategisesta kehittämisestä, toiminta- ja taloussuunnittelusta, maankäytöstä ja elinkeinopolitiikasta. Lisäksi kunnanhallitus johtaa hallintoa ja käyttää ratkaisuvalltaa kaikilla kunnan toimialoilla.

Hallintopalvelut vastaa kunnanhallituksen asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä koko konsernin palvelutoiminnan ohjauksesta ja toimivuudesta.

Tehtäväalue Kunnanhallitus ja maakunta-asiat
Vastuuhenkilö kunnanjohtaja

Kunnanhallitus ja maakunta-asiat	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	189 048			279 777	90 729
Toimintamenot	-9 060 836			-8 646 457	414 379
Toimintakate	-8 871 788			-8 366 680	505 108

Maksusuudet	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Pelastuslaitos	116 318	124 011	124 322	169 737	163 127

Tehtäväalue Maakunnallinen yhteistoiminta
Vastuuhenkilö kunnanjohtaja

Maakunnallinen yhteistoiminta	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0			41 775	41 775
Toimintamenot	-7 700 595			-7 537 327	163 268
Toimintakate	-7 700 595	0	0	-7 495 551	205 044

Maksusuudet	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Kainuun Sote ky	7 477 221	7 535 844	7 867 846	7 432 673	7 492 211
Kainuun liitto	43 192	43 731	43 301	43 211	45 096

Tehtäväalue Hallintopalvelut
Vastuuhenkilö hallintopäällikkö

Toiminta

Hallintopalveluita johtaa kunnanjohtaja ja se tuottaa keskitetysti kunnan organisaation tarvitsemat hallinnon tukipalvelut siltä osin kuin ne tuotetaan itse. Monetra Oy tuottaa kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut. ICT-palveluja tuottaa on Atea Oy. Palvelusihteerin työajasta 40 % kohdennetaan teknisiin palveluihin.

Hallintopalveluiden palvelualueeseen kuuluu talous- ja tietohallinnon lisäksi kokous- ja asiakirjahallinto, henkilöstöhallinto, asiointipalvelu ja sisäinen viestintä. Hallintopalvelut vastaa myös vaalien järjestämisestä.

Hallintopalvelut	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	3 860			18 070	14 210
<i>Toimintamenot</i>	-420 613			-318 992	101 621
Toimintakate	-416 753	0	0	-300 923	115 830

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteuma
Digitaalisten palvelujen kehittäminen	Kainuun kuntien yhteiset hankkeet ja projektit	Kolme digitalisaatiota edistävää hanketta
	Sähköiset palvelut	Henkilöstön intranet-sivuston käyttöönotto 06/2022
Kuntalaisten osallisuus ja viestintä	Sähköiset palvelut	Kuntalaisaloite.fi -palvelu otettiin käyttöön 08/2022 (ei aloitteita vuonna 2022)
	Viestinnän kehittäminen	Kotisivujen rakenteen uudistaminen on aloitettu ja se jatkuu vuonna 2023.
		Kunnantalon info-taulun käyttöönotto
Asianhallintajärjestelmä Dynasty	Dynastyn sähköisten toimintojen käyttöönotto, mm. sähköinen arkistointi ja allekirjoitus	ei toteutunut, jatkuu vuonna 2023
Taloushallinnon toimintojen automatisointi	Ostolaskujen automatisointi	Laskujen kierron automatisointi >88 % Verkkolaskujen määrä >95 %

Hankkeet

Kunta on ollut mukana kolmessa digitalisaatiota edistävässä hankkeessa. Kainuun kunnat, Kainuun liitto ja Atea Oy aloittivat yhteisen *ICT kehitysroadmap* -hankkeen, joka toimii pohjana laajempien digitekarttojen työstämiseen. Siihen kuuluu toimialakohtaisia erillisiä projekteja, joihin jokainen kunta voi osallistua tarpeen mukaan. Ristijärvi on mukana mm. tiedonhallintamallin projektissa myös vuonna 2023.

Digitalisaation kehittämisen ESR-rahoitteinen *Digitekartta* -hanke toteutettiin yhdessä

Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa. Konkreettinen digitiekartta antaa suuntaviivat palvelujen ja prosessien uudistamiselle digitaalisten ratkaisujen avulla seuraavalle 3-5 vuodelle. Digitiekartassa esille nousseiden tarpeiden ja suunnitelmien pohjalta kehitetään henkilöstön osaamista, digitaalisia taitoja ja toimintatapoja sekä tehostetaan organisaatioiden sisäisiä prosesseja.

Digikannustin -hanke on osa Valtiovarainministeriön kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmää. *Pienen kunnan sähköiset palvelut ajasta ja paikasta riippumatta* -hankkeessa kehitetään konkreettisten digitaalisten työkalujen käyttöä kunnissa ja kasvatetaan henkilöstön digivalmiuksia koulutusten avulla. Hankkeen toteutuksesta vastaa Sofigate Oy. Hanke jatkuu vielä vuonna 2023.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toiminto	Toimenpide
Yleishallinto	Hallintopalvelut vastaa henkilöstön yhteisten ohjeiden ajantasaisuudesta. <ul style="list-style-type: none"> - Vuoden aikana on päivitetty hallintosääntö, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet ja suunnitelma, laskutus- ja perintäohjeet sekä viestintäohje. - Keskeiset henkilöstöä koskevat ohjeet on päivitetty ja tallennettu intranet-sivustolle. <p>Kukin esimies huolehtii, että kaikki säännöt ja ohjeet käydään läpi henkilöstön kanssa.</p>
Sisäisen valvonta ja riskienhallinta	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma on päivitetty vuosille 2023-2025, mutta sitä on yleisesti noudatettu jo tilinpäätösvuonna. <ul style="list-style-type: none"> - Palvelu- ja vastuualueet eivät ole raportoineet omista tarkastuksista, mutta yleisesti asiaa on avattu kunkin palvelu- ja vastuualueen toimintakertomuksessa. - Käyttöoikeudet on päivitetty talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien osalta ajan tasalle vuoden vaihteessa.
Henkilöstöhallinto	Tehtäväkuvat dokumentoidaan päivitetyn hallintosäännön mukaisesti. Palkkausta kehitetään ja se perustuu jatkossa tehtäväkuvassa määriteltyyn vaativuuteen. <ul style="list-style-type: none"> - TVA-prosessia ei saatu aloitettua, tavoitteena vuosi 2023. - Työhyvinvointi nousi koko henkilöstön osalta tärkeimmäksi vuoden 2023 kehittämiskohteeksi.
Henkilöstöhallinto	Varmistetaan henkilöstön riittävyys poissaolojen aikana ja tulevia eläköitymisiä silmällä pitäen. Riskinä on ennakoimattomat ja pitkät poissaolot, sillä osaaminen on keskittynyt yksille henkilöille. <ul style="list-style-type: none"> - Kolmas palvelusihteeri aloitti tehtävässään vuoden alussa, mutta irtisanoutui kuukauden työrupeaman jälkeen koeajalla.
Strategiaprosessi	Henkilöstö on mukana strategian täytäntöönpanossa. Strategian arvot, visio ja päämäärät ovat osa jokapäiväistä työtä. Vastuualueet raportoivat säännöllisesti kuntastrategian tavoitteiden ja mittareiden toteutumisesta omalla vastuualueellaan. <ul style="list-style-type: none"> - Kuntastrategia on uusittu 06/22 ja toimintakertomuksessa kukin palvelu- ja vastuualue raportoivat strategiatavoitteiden toteutumisesta.
Talous	Jokainen vastuualue seuraa kuukausittain määrärahojen riittävyyttä sekä raportoi poikkeamista ja niihin johtaneista syistä. Saamiset pyritään minimoimaan esim. tekemällä velallisen kanssa maksusuunnitelma.

	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjanpito antaa kuukausittain raportit kauden sulkeuduttua ja saatavia seurataan kuukausittain myyntireskontran perintäehdotelman pohjalta. - Yksittäiset saatavat ovat edelleen ulosottoprosessissa ja osasta saatavista on valmisteilla maksusuunnitelmat.
Tietohallinto	<p>Työasemarekisteri päivitetään ajan tasalle ja tarpeettomista laitteista luovutaan. Käyttöoikeudet päivitetään heti henkilövaihdosten yhteydessä. Henkilöstöä koulutetaan ja heitä muistutetaan säännöllisin väliajoin itsenäisesti opiskeltavan materiaalin hyödyntämisestä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laitekantaa on uusittu vanhojen leasingsopimusten päättyessä ja turhista laitteista on luovuttu, mutta myös hankittu tarvittavia mm. Kyläkaivolle kuntalaisten käyttöön. - Henkilöstö on saanut koulutusta tietoturva- ja toimisto-ohjelmien käyttöön.
Hankinnat ja sopimukset	<p>Hankinnat tehdään taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti noudattaen julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä sekä kunnan hankintaohjeistusta. Sopimukset laaditaan kunnan edun mukaisina ja niiden on noudatettava ko. alan yleisiä sopimusehtoja. Sopimusten valvonta kohdistuu niiden laadintaan, täytäntöönpanoon ja noudattamiseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hankintaohjeet päivitetään tarvittaessa ajan tasalle ja sopimusraportointi otetaan käyttöön 2023 alusta lähtien.

Tehtäväalue
Vastuuhenkilö

Maankäyttö ja strategiaproessi
kunnanjohtaja

Toiminta

Kunta harjoittaa aktiivista maapolitiikka. Tavoitteena on maankäytön ja asumisen edellytysten toteutuksella, kuten kaavoittamalla ja kunnallisteknisellä rakentamisella ja suunnittelulla toteuttaa vetovoimaisia asunto- ja yritystontteja.

Hyrnsalmen kunta tuotti alkuvuoden aluearkkitehtipalvelut Ristijärven ja Paltamon kunnille. Ristijärven kunta maksoi aluearkkitehtipalvelusta 3 115 €. Kuntien yhteistä kaavoittajaa ei saatu rekrytoitua. Iijärven – Ristijärven rantayleiskaavan osittainen muutos käynnistettiin yksityisten maanomistajien aloitteesta. Käynnissä on myös Iso Tuomaanjärven ranta-asemakaavan laatiminen yksityisen aloitteesta. Kylkivaaran tuulivoimapuiston kaavoitus aloitettiin ja käynnissä on edelleen Pieni – Paljakan alueen tuulivoimakaavoitus.

Strategiset tavoitteet 2022

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Tonttitarjonnan riittävyys	Vapaiden tonttien lukumäärä	Uusia tontteja kaavoitetaan Ristijärvi – Iijärvi- ja Iso Tuomaanjärvi alueilla
Omakotiasumisen ja vapaa-ajanasumisen lisääminen	toteutuneet kaupungit, kpl	Myyty vakituiseen asumiseen ja/tai vapaa-ajanasumiseen vähintään 3 tonttia, toteutui 2
Tuulivoiman edistäminen kunnassa	Tuulivoimayleiskaavat, kpl	Vähintään yksi uusi tuulivoimayleiskaava vireillä Kylkivaaran tuulipuiston kaavoitus aloitettiin, käynnissä Pieni -Paljakan tuulipuiston kaavoitus

Yksityisen maanomistajien kaavoitusaloitteet lisääntyvät ranta-alueilla	Uudet kaavat tai kaavamuu- tokset, kpl	Vähintään yksi uusi kaavoitus- hankke vireillä Käynnistettiin Iijärvi – Risti- järvi rantayleiskaavan osittai- nen uudistus, käynnissä Iso Tuomaanjärven ranta-ase- makaavan laatiminen
---	---	---

Maankäyttö ja strategia	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	3 000			3 000	0
<i>Toimintamenot</i>	-17 200			- 6 730	- 10 470
Toimintakate	-14 200			-3 730	-10 470

Tehtäväalue **Elinkeinopalvelut**
Vastuuhenkilö **kunnanjohtaja**

Toiminta

Kunnan elinkeinotoimintaa johtaa kunnanhallitus. Käytännön kehittämistyötä johtaa kunnanjohtaja.

Kehityspäällikön työpanos on suunnattu kunnan yrityskontaktien, markkinoinnin, tapahtumien, yritys kiinteistöjen ja matkailun toimenpiteisiin. Kunnan yritys- ja hanketoiminnan yhteistyökumppaneita ovat Kajaanin ammattikorkeakoulu KAMK, Kainuun Liitto, Elävä Kainuu Leader, yrittäjäjärjestöt, ELY ja TE-keskus. Kunta haluaa verkostoitua paikallisen yrittäjäjärjestön ja yksittäisten yrittäjien ja toimijoiden kanssa.

Kunta avustaa yrittäjiä hyödyntämään rahoitusmahdollisuuksiaan ja tukee yrittäjien koulutus- ja markkinointiosaamista. Kuntaimagoa vahvistetaan kunnan kehittämistoimenpiteiden avulla, joihin kunta panostaa kuntamarkkinoinnin (ilmoitukset, bannerit ja kampanjat mediassa), kunnassa järjestettävien tapahtumien ja erillisten hankkeiden avulla. Kunta tukee yritystoimintaa kuntastrategian mukaisesti.

Kunnan elinkeinotoimen yhtenä tavoitteena on maaseudun pk-yritysaihioiden ja hankkeiden etsiminen, yrittäjyyden tukeminen, uusien yritysten syntyminen ja yritysten sukupolvenvaihdokset. Kunta toimii linkkinä yrittäjien ja elinkeinojen kehittäjien välillä, tavoitteena myönteisen yritysilmapiirin luominen.

Elinkeinopalvelut	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>					
<i>Toimintamenot</i>	-144 249			-80 142	-64 107
Toimintakate	-144 249			-80 142	-64 107

Elinkeinotoimen osallisuushankkeet ja muu rahoitus vuonna 2022

Hallinnoija	Hanke	Maksuosuus e
-------------	-------	--------------

Elävä Kainuu Leader ry	Hankerahoitus	6 519
KAMK	Kuntapalvelusopimus	1583
KAMK-hankkeet	Kyte: hyvinvointia Kainuulaisille yrityksille	844
	OK: opinnollistamisella osaamista Kainuun työpaikoille työttömien työllistämiseen	1216
	Haka: Hankinnat Kainuussa haltuun	71
	Laadukasta esimiestyötä ja hyvinvointia kuntatyöpaikoille	322
	Osallistuminen Kainuun kuntien digitalisaation esiselvityshankkeeseen	193

Vuodelle 2023 jatkuvat hankkeet:

- Laadukasta esimiestyötä ja hyvinvointia kuntatyöpaikoille, 215 €.
- Hankinnat Kainuussa haltuun (HAKA -hanke), 212 €
- Opinnollistamisella osaamista (OK -hanke) Kainuun työpaikoille työttömien työllistämiseen, 810 €

Elinkeinotoimen myöntämät avustukset

Avustuksia ei ole myönnetty.

Elinkeinotoimelle on vyörytetty hallintokustannuksia yhteensä 6 863,74 euroa. Asiantuntijapalvelut sisältävät ostopalvelua Viestintä-Aallolta 6000 euroa ja avustukset Veisuuvestivaalille 8000 euroa.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
Yritystoiminnan vahvistaminen	Yritysten lukumäärä	Uusia yrityksiä perustetaan vähintään yksi enemmän kuin niitä lakkaa. Perustettu 1 uusi yritys.
Myönteisen yritysilmapiirin luominen ja ylläpitäminen	Kontaktit ja tilaisuudet yrittäjien kanssa, osallistujien lukumäärä/tilaisuus	Kamk Kyte -hankkeessa järjestettiin tilaisuus yrittäjille. Kaipo -hanke tilaisuus, Yritysten ja järjestöjen iltana.

Riskienhallinnan suunnitelmaan on elinkeinopalveluihin kirjattu tarkastettavaksi kohteeksi kiinteistökauppojen sopimusten toimeenpano ja rekrytoinnin toteutuminen. Valtiokonttorilta lahjana saaduista kolmesta kiinteistöstä kaksi myytiin. Pajuniemestä myytiin kaavan mukainen viimeinen vapaa-ajan asumisen tontti. Kunnan vanha paloasema myytiin ja alueelle tehtiin maanvuokrasopimus. Sopimukset on pantu täytäntöön.

Tehtäväalue **Työllisyyspalvelut**
Vastuhenkilö **hallintopäällikkö**

Toiminta

Ristijärven kunta kuuluu työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä Paltamon ja Hyrynsalmen kanssa, isäntäkuntana toimii Paltamo. Kokeilukunnat vastaavat osin alueensa työ- ja elinkeinopalveluiden (TE-palvelu) tarjoamisesta. Työllisyyspalveluiden asiakkaita ovat velvoitetyöllistettävät, jotka työllistyvät pääosin kuntaan, työkokeiluun, kuntouttavaan työtoimintaan ohjatut asiakkaat ja palkkatuetut työttömät. Työhönvalmennuksen lisäksi asiakaskunta koostuu eläke-

ja kuntoutusedellytysten selvittelyssä olevista asiakkaista, jotka eivät terveydellisistä syistä ole enää työkykyisiä.

Työllisyyspalvelut	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	10 000			454	-9 546
<i>Toimintamenot</i>	-163 315			-102 535	60 780
Toimintakate	-153 315	0	0	-102 081	51 234

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteuma
Syrjäytymisen ehkäiseminen	Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta	12/2022: 8,7 % (Kainuu 10 %)
Kunta työllistää pitkäaikaistyöttömiä	veloitetyöllistettävien määrä	1 henkilö
Koululaisten kesätyöllistäminen	myönnettyjen kesätyöseteleiden määrä kunta ja yritykset	7 kesänuorta, joista kunnan töissä 2, Ristijärvi-seuralla 2 ja Osuuskauppa Maakunnalla 3

Sopimusperusteinen työllisyydenhoito

Paltamon kunta tuottaa Ristijärven työllisyyspalvelut sekä hoitaa sopimusperusteisesti myös työllisyyden kuntakokeilun viranomaistehtävät.

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilun toimenpiteiden, yleisen työllisyystilanteen parantumisen sekä mm. väestön ikääntymisen ja hyvän verkostoyhteistyön seurauksena Ristijärven kunnan työttömyys on ollut laskussa jo parin vuoden ajan. Joulukuussa 2022 Ristijärvellä oli 43 työtöntä ja työttömyysprosentti oli 8,7. Työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kautta kunnan työllisyyspalvelun asiakkaina on kaikista työttömistä 43 %. Lisäksi TE-palvelujen sekä kuntakokeilun asiakkaina on myös muita ristijärveläisiä työnhakija-asiakkaita, jotka eivät ole mukana työttömien lukumäärässä. Tällaisia ovat esimerkiksi työllistettyinä tai työllistymistä edistävässä palveluissa olevat asiakkaat. Ristijärveläisiä kuntakokeiluasiakkaita oli joulukuussa yhteensä 37 ja TE-palvelujen asiakkaita 48.

Eläke- ja kuntoutus selvittelyissä on vuonna 2022 ollut 7 ristijärveläistä asiakasta. Näistä eläkepäätöksen sai 2 henkilöä ja sairauspäiväraha päätöksiä 5.

Edelliseen vuoteen verrattuna kunnan työmarkkinatuen kuntaosuus on vähentynyt 14,4 % (15 464 e).

Kainuun työllisyyden edistämisen kuntakokeilu on seurantamittareilla tarkasteltuna kärkijoukossa valtakunnallisessa vertailussa. Parhaiten kaikista kuntakokeilualueista Kainuu on pärjännyt mm. kun katsotaan 3 kuukautta ja 6 kuukautta ylittävien työttömyyksien osuutta 3 kuukautta ja 6 kuukautta aikaisemmin alkaneista työttömyyksistä (virta yli 3 kk työttömyyteen ja virta yli 6 kk työttömyyteen). Kainuussa on myös tehty asiakkaiden työllistymissuunnitelmat ennen 1 kk työttömyyden ylitystä parhaiten koko maassa (97 %). Paltamon, Hyrynsalmen ja Ristijärven osalta luku on jopa 100 %. Lisäksi Kainuu pärjää hyvin myös muissa valtakunnallisissa kuntakokeilujen tulostittareissa ollen aina neljän kärkijoukossa. Kokeilualueita on vertailussa yhteensä 24.

TE-palvelut siirtyvät kokonaisuudessaan kuntien järjestämisvastuulle vuoden 2025 alusta. Valmistautuminen TE-palvelujen uudistukseen on aloitettu Kainuun ja Koillismaan yhteisessä työryhmässä.

Kesätyö

Joka vuosi talousarvioon varataan määrä raha koululaisten ja opiskelijoiden kesätöitä ja työelämään tutustumisjaksoa varten tavoitteena jokaisen hakukriteerit täyttävän työllistämisen ensisijaisesti yritykseen ja mahdollisuuksien mukaan kuntaan.

Kuntaan työllistyvän nuoren palkkakustannuksiin oli varattu edellisvuoden tapaan 320 e/2 vkoa ja yksityiselle työllistyvän nuoren palkkauskustannuksiin 160 e/2 vkoa. Kunnassa oli työllistettyä 5 henkilöä, 1 Katvelassa, ja yrityksissä 2.

4H-yhdistys työllisyyden hoidon kumppanina

Ristijärven 4H-yhdistys on keskeinen toimija kunnan työllisyyden hoidossa. Työllisyydenhoitoon kuuluu myös kierrätysmyymälän ylläpito kuntouttavan työtoiminnan, työkokeilujen, velvoitetöilyllistämisen ja palkkatukityön toimintapaikkana.

Ristijärven 4H yhdistyksen asiakasmäärät vuonna 2022:

Palvelu	asiakasmäärä	kuukaudet
Työhönvalmennuksessa		
- palkkatuki 100 %	2	6
- palkkatuki 40 %	1	3
- osatyökykyisen palkkatuki 50 %	2	24
- kuntouttava työtoiminta	5	35
- työkokeilu	1	6,5
- muussa toimenpiteessä	1	3
- työssä oppija	1	2
- työllistetyt nuoret	14	
yhteensä	27	79,5

Nuorille 4H:n maksamia palkkoja kesätöistä kertyi 11 206,90 e.

Hankkeet

Opinnollistamisella osaamista Kainuuseen -hankkeessa edistetään työttömien työnhakijoiden ja työmarkkinoilla heikommassa asemassa olevien työllistymistä opinnollistamisen avulla kainuulaisille työpaikoille. Kajaanin ammattikorkeakoulun hallinnoimassa Opinnollistamisella osaamista Kainuuseen - hankkeessa ovat mukana kaikki Kainuun kunnat.

Hankkeen keskeisempinä tuloksina ovat uudet oppimisympäristöt työpaikoilla ja niiden kautta työllistyneet henkilöt. Lisäksi toteutetaan koulutuspaketteja työvoimapalveluiden asiantuntijoille ja työpaikkojen henkilöstölle. Ajalla 1.1.2022-31.8.2023 toteutettavaa hanketta rahoitetaan ESR- ohjelmasta, ja omarahoitus jakautuu mukana olevien kaikkien Kainuun kuntien ja ammattikorkeakoulun kesken.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Määrälliset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Työttömyysaste %	12,6	11,4	8,7
työttömät yhteensä	65	58	43

Työmarkkinatuen kuntaosuus euroa	111 247	102 036	86 572
----------------------------------	---------	---------	--------

Kelalle maksettu työmarkkinatuen kuntaosuus ylittyi 13 428 euroa verrattuna talousarvioon. Paltamon kunnan työllisyydenhoidon sopimuksesta aiheutuneet kulut olivat 15 068 euroa. Lopullinen laskutus työllisyydenhoidon sopimuksesta oli 2 858 edellisvuotta pienempi, mikä johtui siitä, että työllisyysohjaajan rekrytointi oli erittäin haasteellista, eikä Ristijärvellä ollut nimettyä työllisyysohjaajaa.

Toimintayksikkö **Joukkoliikenne**
Vastuuhenkilö **hallintopäällikkö**

Toiminta-ajatus

Lähipalvelut koostuvat kunnan sisäisestä asiointiliikenteestä ja kuntien välisestä liikenteestä. Kunnan sisäisen asiointiliikenteen kunta järjestää itse. Kuntien välisestä joukkoliikenteestä vastaa ELY-keskus.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteuma
Päivittäisen elämisen palvelut ovat kaikkien saavutettavissa	Kuljetuksella tuettujen asiointipäivien määrä ja reitien kattavuus	Asiointiliikennettä järjestettiin kerran viikossa viidellä reitillä.
	Kuljetusten taloudellisuus	Sisäinen asiointiliikenne on toteutettu pääosin koulun työaikana yhdistettyinä koulukuljetuksiin yhdistettynä.

Joukkoliikenne	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	0			0	0
<i>Toimintamenot</i>	-7 000			-7 227	-227
Toimintakate	-7 000	0	0	-7 227	-227

Sivistyspalvelut

Palvelualue SIVISTYSPALVELUT
Vastuuhenkilö sivistyspäällikkö / rehtori

Toiminta-ajatus

Sivistystoimi vastaa kunnan varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, kirjasto- ja kulttuuri-, sekä nuoriso- ja liikuntatoimen järjestämisestä kunnassa. Sivistystoimi kantaa omalta osaltaan vastuuta myös kuntalaisten henkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista. Sivistystoimi suunnittelee ja toteuttaa palveluita yhteistyössä Kainuun kuntien kanssa. Tiivistä yhteistyötä tehdään kaikilla sivistystoimen osa-alueilla, jotta palveluita saadaan toteutettua mahdollisimman kustannustehokkaasti ja yhteistyössä kuntien kesken. Tavoitteena on mahdollistaa monipuoliset elinikäisen oppimisen edellytykset Ristijärvellä, luoda turvalliset peruspalvelut lapsiperheille sekä ylläpitää ja kehittää virkeää liikunta- ja kulttuurielämää kaikille kuntalaisille junioreista senioreihin. Sivistystoimen vastuualueelle kuuluu selkeästi kuntalaisten hyvinvoinnin asiat ja kunnan hyvinvointiin käyttämästä taloudellisesta panoksesta suurin osa toteutetaan sivistyspalveluissa.

Sivistyspalvelut	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	116 494			159 241	71 112
<i>Toimintamenot</i>	-2 205 099			-2 369 980	- 190 530
Toimintakate	-2 088 605	0	0	-2 210 738	-130 767

Sivistystoimen henkilöstömenot ja omat aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot ovat olleet vuonna 2022 budjetoitua pienemmät. Henkilöstömenojen vähäisempi toteutuminen johtuu siitä, ettei pätevää henkilöstöä ole saatu rekrytoitua suunnitellusti. Vastaavasti muiden palvelujen ostot ovat ylittäneet budjetin eli palvelujen vyörytyserät, koulukuljetukset ja vuokrat ovat olleet ennakoitua suurempia.

Tehtäväalue Varhaiskasvatus
Vastuuhenkilö varhaiskasvatuksen vastaava

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä sekä syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Kunta tarjoaa varhaiskasvatusta siinä laajuudessa kuin vanhempien työssäkäynti tai opiskelu sitä vaatii. Varhaiskasvatustilain mukaan kaikilla alle kouluikäisillä lapsilla on oikeus täysiaikaiseen varhaiskasvatukseen. Ristijärven kunnassa päiväkodin aukioloaika on määritelty arkipäivisin klo 7–17 välille, riippumatta vanhempien työllisyystilanteesta tai opiskelusta. Kunnassa toimii 1 päiväkotitoiminta, jossa on 2 ryhmää. 12-paikkainen 0–3 v ryhmä ja 21-paikkainen 3–6 v ryhmä. Päiväkodissa järjestetään myös es 2lk aamu- ja iltahoito.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteuma
Laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut	Asiakastyytyväisyyskyselyt toimikaudella 2022	

Erityisen tuen tarpeen huomioiminen varhaiskasvatuksessa	Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluiden osto.	Varhaiskasvatuksen erityisopettajan avoimeen paikkaan ei tullut syksyllä -22 yhtään hakemusta. Palvelua on jatkettu ostopalveluna.
--	---	--

Varhaiskasvatus	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	35 000			46 945	11 945
<i>Toimintamenot</i>	-570 111			-596 425	-26 315
Toimintakate	-535 111			-549 480	-14 370

Määrälliset tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
<i>Päiväkoti</i> (sis.hallinto, erityisvarhaiskasvatus ja projektit)			-438 901	-473 281	-519 487
päiväkodin läsnäolopäivät	5 586	6 104	4 614	5 234	5 316
0–6 v./paikkaa tarvitsevat	53	44	46	47	40
päiväkodin läsnäolopäivä €	64	54	95	90	98
päiväkoti €/kk/0–6	563	626	795	839	1082
€/hoidossa ollut lapsi	6 753	7 511	9 541	10 069	12 987
<i>Muu lasten päivähoito:</i>					
- kuntalisä	13 488	12 576	-18 923	-4 536	-3 630
- kotihoidontuki			-52 546	-30 825	-26 363
Koko varhaiskasvatus yht.			-510 421	-508 642	-549 480

Toiminta vuonna 2022

Päiväkodissa työskenteli vuonna 2022 vakituisesti 2 varhaiskasvatuksen opettajaa ja 4 lastenhoitajaa ryhmissä (joista 1 80 % työajalla) sekä 1 määräaikainen lastenhoitaja tammi-heinäkuun. 1 lastenhoitaja 100 % omahoitajana sekä 1 päiväkotiapulainen. Toinen opettajista hoitaa päiväkodin johtajan ja varhaiskasvatus vastaavan tehtäviä pienten ryhmän opettajan työn ohella, osallistuen ryhmän toimintaan n.50 % työajalla.

Viikonloppuhoidon tarve on ollut vuonna 2022 satunnaista ja se ajoittui pääsääntöisesti kesäaikaan. Vuorohoito painottuu pääasiassa aikaiseen aamuun ja satunnaisiin iltavuoroihin.

Valtion tasa-arvorahoituksen myötä päiväkodille palkattiin lisäresurssina ryhmäavustaja elokuussa 2022. Hänen irtisanouduttuaan lokakuussa hanketyötä jatkoi ylimääräinen erityislastenhoitaja. Päiväkodin henkilöstömitoitus on ollut varhaiskasvatuslain vaatiman suhdeluvun mukainen. Vuonna 2022 n. 10 % lasten varatuista hoitopäivistä peruuntui sairastumisten vuoksi. Kevään 2022 ammattiliittojen työsopimustaistelut vuoronvaihto- ja ylityökieltojen vuoksi vaikuttivat joinakin viikkoina päiväkodin toimintaan aukioloaikoja lyhentäen henkilöstön sairaslomien vuoksi.

Päiväkodilla toimii 2 ryhmää. 0-3vuotiaiden ryhmä Silmut, jossa on 12 paikkaa ja 3–6-vuotiaiden ryhmä Saukot, jossa on 21-paikkaa. Loppuvuodesta 2022 Saukot ryhmässä oli kirjoilla 18 lasta ja Silmuilla 7. Erityislasten korkea määrä nostaa henkilöstötarvetta päiväkodilla. Elokuusta 2022 alkaen varhaiskasvatuslaki on vaatinut hallintopäätöksen tekemisen tehostetun ja erityisen tuen lapsille. Tuen tarpeisten lasten määrä tulee huomioida henkilöstömitoituksessa. Päiväkodilla on 2 pidennetyn oppivelvollisuuden lasta, joilla on erityisen tuen päätös. Heistä toisella on 100 % omahoitaja. Tehostetun tuen lapsia päiväkodilla oli vuonna 2022 5 kpl.

Päiväkodilla järjestetään koululaisten (es-2lk) aamuhoito ja klo 16 jälkeen iltahoito. Koululaisia varhaiskasvatukseen kirjoilla oli loppuvuodesta 13. Perusopetuksen alkuopetusikäisten iltapäiväkerhotoiminta toimii varhaiskasvatukseen alaisuudessa ja varhaiskasvatus maksaa osan iltapäiväkerhon toimintaa vetävän koulunkäynninohjaajan palkasta. Ohjaajan tehtäviin kuuluu aamuisin koululaisten saattaminen päiväkodilta koululle, iltapäivätoiminnan järjestäminen koululla 12.30–16 ja iltahoitoa tarvitsevien koululaisten saattaminen takaisin päiväkodille.

Kunnan varhaiskasvatukseen haettiin täysiaikaista varhaiskasvatukseen erityisopettajaa syksyllä 2022. Yhtään hakemusta tai kyselyä paikkaan ei tullut, joten varhaiskasvatus toteuttaa lakisääteisen erityisopettajan palvelun jatkossakin ostopalveluna. Erityisopettaja on päiväkodilla n.1krt/kk konsultoivana opettajana tuen tarpeisten lasten asioissa. Erityisopettajan palkkukseen on käytetty vuonna 2022 valtion myöntämää Covid-19 avustusta.

Valtion tasa-arvo avustuksen turvin elokuussa -22 päiväkodille palkattiin ryhmäavustaja isojen ryhmään. Hän irtisanoutui koeajalla tehtävästään. Ryhmäavustajan toimenkuva katsottiin riittämättömäksi resurssiksi päiväkodin ryhmän toiminnan pyörittämisen kannalta, joten loka-kuulla tätä hanketyötä jatkoi erityislastenhoitajan vakanssilla toinen henkilö. Hanke jatkuu kesään 2023 saakka.

Toinen vuonna 2022 toteutunut hanke oli erityispedagogiikan hanke, joka oli kaikkien Kainuun kuntien (pl. Puolanka) yhteinen. Hankkeen tavoitteena oli luoda koko Kainuuseen yhtenäinen linja erityisvarhaiskasvatukseen tuen muodoista sekä inklusion edistäminen varhaiskasvatuksessa vastaamaan elokuussa -22 voimaan tullutta varhaiskasvatustalousoikeuslakimuutosta. Hankkeeseen liittyi henkilöstökoulutuksia sekä kunnan oman varhaiskasvatukseen tuen mallin luomista. Tätä mallia työsti toinen päiväkodin opettajista oman työnsä ohessa ja hankkeesta saatua rahoitusta käytettiin hänen sijaiskustannuksiinsa, mikä mahdollisti hanketyön vaatiman lapsiryhmästä irrottautumisen kirjoitustyöhön. Hanke jatkuu tuen mallin jalkauttamisen jatkohankkeena vuonna 2023.

Ristijärven kunnan varhaiskasvatussuunnitelma päivitettiin vuonna 2022 kokonaisuudessaan ja siihen lisättiin lain vaatima luku 5; Lapsen tuki. Varhaiskasvatussuunnitelmaa päivitettiin hanketyön ohessa.

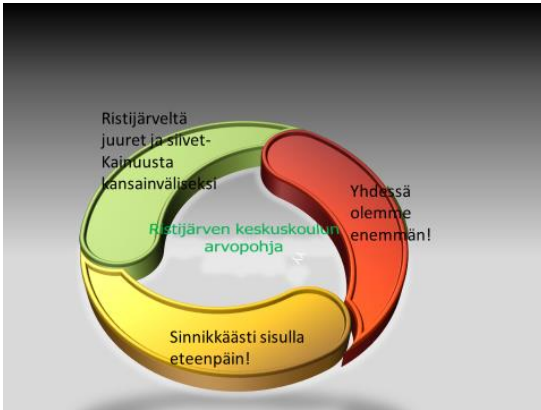
Marraskuussa 2022 kunnan oman siistijän työ päiväkodilla päättyi ja rekrytointihaasteiden vuoksi loppuvuoden päiväkodin siivouksen hoiti Sol-siivouspalvelut.

Hallintokulujen kaadot, palkanmaksun virheiden korjaus joulukuussa sekä siivouspalvelun kustannukset aiheuttivat talousarvion ylityksen.

Tehtäväalue	Perusopetus
Vastuuhenkilö	rehtori/sivistyspäällikkö

Toiminta-ajatus

Ristijärveltä juuret ja kantavat siivet lapsille ja nuorille tulevaisuuteen! Kunnan ainoana perusopetuskouluna tuotamme perusopetuksen palvelut mahdollisuuksien mukaan kaikille kunnan oppivelvollisuusikäisille. Yhteistyössä muiden Kainuun ja nykyisin myös Koillismaahan kuntien kanssa kehitetään esi- ja perusopetusta sekä haetaan hankerahoitusta alueelle. Peruslähtökohtana on ihmisen kunnioitus ja kasvatusrakkaus. Koulun arvopohjaan on kirjattu sinnikkyys, yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen sekä kansainvälistymisen mahdollistaminen.

Toiminta vuonna 2022

Vuosi 2022 on saatu elää pitkästä ajasta lähellä ”entistä normaalia” eli opetustyössä ovat mahdollistuneet ennen korona-aikaa sovitut käytänteet, kuten yhteiset aamunavaukset salissa, ryhmätöiden tekeminen yli luokkarajojen ja normaaliin opetussuunnitelmaan kuuluvien opintomatkojen ja työelämään tutustumisjaksojen toteuttaminen.

OPHn liitteen uutisen mukaan koulutuksen kustannukset nousivat koko maassa yli 4 % vuonna 2021 ja laajennetun oppivelvollisuuden ja yleisten

hintojen nousun myötä kustannukset ovat nousseet edelleen vuonna 2022. Myös tehostetun ja erityisen tuen piiriin kuuluvien lasten ja nuorten määrä on nousussa koko Suomessa. Vuoden 2022 luvut julkaistaan elokuussa 2023. Alla olevan linkin tilastot koskevat siis vuotta 2021, mutta tuen piiriin tulee entistä useampi esi- ja perusopetuksen oppilas siten, että lähes ¼ on tukitoimien piirissä.

Hälyttäväksi tilanteen tekee Kainuun ja Ristijärven osalta se, että meille on jatkossa tulossa oppivelvollisuusikäen entistä enemmän pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvia, vaativaa erityistä tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria. Sekä varhaiskasvatuksessa että opetustöissä on varauduttava riittävällä henkilöstö- ja tunti resurssoinnilla tuleviin vuosiin. Ongelmia tulee olemaan erityisesti koulutetun henkilöstön rekrytoinnissa.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä meillä on ollut vuonna 2022 neljä oppilasta ja luokkamuotoisessa erityisopetuksessa opiskelee kolme alakoulun oppilasta ja kolme yläkoulun oppilasta. Yksi pidennetyn oppivelvollisuuden lapsi suorittaa esiopintoja varhaiskasvatuksessa. Pidennetty oppivelvollisuus tarkoittaa oppivelvollisuuden alkamista vuotta säädettyä aiemmin, oppivelvollisuus ei pidenny perusopetuksen keskeltä tai lopusta. Oppivelvollisuus päättyy, kun opiskelija täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto) tai vastaavan ulkomaisen koulutuksen.

Jokainen pidennetyn oppivelvollisuuden oppilas kuuluu korotetun Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) perusteella rahoitettavan esi- ja perusopetuksen rahoituksen piiriin. Vuonna 2022 tuo valtionosuus on 21 387,97 € e/oppilas – noin tuhat euroa enemmän kuin vuonna 2021. Nämä valtionosuudet kirjataan kunnan yleisiin tuloihin valtionosuuksina, ne eivät näy tuloina esi- ja perusopetuksessa.

Kotikuntakorvauksia muille opetuksen järjestäjille kunta maksoi vuonna 2022 35.771,00 € ja sai kotikuntakorvausta 46.387,97 € eli nettona + 10.433,00.

Valtakunnallisesti OKMn mukaan perusopetuksen kustannukset kasvoivat 2020 noin 4 %, ammatillisessa koulutuksessa 6,7 % ja lukiokoulutuksessa 8,8 %. Yhdeksänvuotinen perusopetus maksoi vuonna 2021 keskimäärin 9 975 euroa oppilasta kohden (9 597 euroa vuonna 2020). Kun mukana ovat myös pidennetty oppivelvollisuus, lisäopetus, perusopetukseen valmistava opetus, aikuisten perusopetus ja kunnallinen sairaalaopetus, nousevat oppilaskohtaiset kustannukset 10 227 euroon (9 872 euroa vuonna 2020).

Perusopetusta edeltävän esiopetuksen kokonaiskustannukset kasvoivat edellisvuodesta 11 %. Esiopetus maksoi vuonna 2021 keskimäärin 6 713 euroa oppilasta kohden (6 341 euroa vuonna 2020). Kun mukaan lasketaan myös pidennetyn oppivelvollisuuden opetuksen ja sairaalaopetuksen piirissä olevat oppilaat, oppilaskohtaiset kustannukset olivat 6 906 euroa (6 524 euroa vuonna 2020).

KUNTIEN PERUSOPETUKSEN TOIMINNOITTAISET KÄYTTÖKUSTANNUKSET MAAKUNNITTAIN (EUROA/OPPILAS)											
Vain kuntien peruskoulut.											
Maakunta	Järjes-täjä	Oppi-las-määrä	Ope-tus	Majoi-tus ja kuljetus	Oppi-las-ruo-kailu	Muu oppi-las-huolto	Sisäi-nen-hallinto	Kiin-teis-töjen ylläpito	Yhteensä (ilman pieniä hankkeita)	Muutos% edelli-seen vuoteen	Pienet hank-keet
Pohjanmaa	14	17.949,0	5.639	444	638	445	634	2.235	10.034	5	167
Keski-Pohjanmaa	8	8.015,5	5.381	281	520	389	484	1.778	8.834	7	237
Pohjois-Pohjan-maa	30	49.302,5	5.303	401	511	516	524	1.887	9.142	8	81
Kainuu	8	6.495,0	6.073	945	621	366	921	1.861	10.787	11	106
Lappi	21	16.098,5	6.062	777	662	529	665	2.309	11.005	10	101

Kun vertaillaan lähinnä meidän kokoamme olevia kuntia opetustoimeen käytettävien kulujen osalta tuottaa Ristijärven kunta opetusta edullisemmin kuin lähes samankokoiset kunnat.

Vuosittainen opetushallituksen tilaama opetuksen kustannustilasto valmistuu valitettavasti aina vasta elokuussa, joten käytettävissä oleva vertailutieto eri kuntien opetustoimen menoista on tilinpäätöstä varten aina vuoden myöhässä. Vuoden 2021 tilastossa Ristijärvi pystyy kilpailemaan muiden pienten kuntien kanssa hyvin oppilaskohtaisissa menoissa, mm. Kuhmoinen, Hailuoto, Tervo, Puolanka, Puumala ja Hyrynsalmi tuottavat opetuspalvelua n. kahdesta neljään tuhanteen euroa kalliimmalla hinnalla kuin Ristijärvi. Hailuodossa oli vertailuvuonna oppilaita 82 ja meillä 89, opetustunnin hinta oli molemmilla 105 €, kun taas isommissa kunnissa kuten Puolangalla ja Hyrynsalmella hinta oli 108-127 €/h. Ruokailukustannukset olivat meillä 5,61 €/oppilas, kun suunnilleen samankokoiset kunnat tuottivat 4,38-6,29 €/oppilas. Kuljetuskustannukset ovat Kainuussa muuta maata suuremmat.

Laadulliset ja toiminnalliset tavoitteet

Määrälliset tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2022
Opetushenkilöstö 1.8.	14	11	11	9
- yhteiset (Hyrynsalmen)/Paltamon kanssa	2	2	0	1
- etäopettajat Suomussalmelta ja Puolangalta	1	2	0	0
- sivutoimiset tuntiopettajat, alle 16 vvh	1	4	3	3
Avustajat	4	6	4	5
Oppilasmäärä (painotettu)	103	105	94	93
- esikoulussa	10	12	8	11
- kuljetusoppilaita	51	57	51	53

Yleistä henkilöstöresursseista:

Syyslukukaudesta 2020 alkaen Ristijärven kunta on hoitanut kaikki yläkoulun aineenopetuksen tunnit omalla henkilökunnalla. Vuoden 2022 alusta lähtien kevätlukukaudella oli yhtenä päivänä musiikinopettaja Kajaanista ja syksystä 2022 alkaen hänen lisäkseen liikunnanopettaja kahtena päivänä viikossa Paltamosta. Koulun taito- ja taideaineiden opettaja siirtyi varhaiseläkkeelle marraskuun lopussa ja teki vain kolmena päivänä viikossa töitä ja yksi koulunkäynninohjaaja teki sivutoimisena kotitaloustunnit. Hänellä on kokin koulutus. Lisäksi yksi luokanopettaja teki lyhennyttä työviikkoa. Koululla toimi siis neljä sivutoimista tuntiopettajaa, kaksi heistä muun toimen ohessa.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittarin tavoitearvo	Toteuma
Kunnanhallituksen hyväksymän suunnitelman mukaisesti lasten ja nuorten osallisuutta lisätään ja verso-vertaissovittelumenetelmä otetaan käyttöön sekä varhaiskasvatuksessa että esi- ja perusopetuksessa	Koulukiusaamisen määrä on vähentynyt lukuvuoden 2020 tasosta mittareissa	Koulu on osallistanut lapsia ja nuoria entisiä vuosia enemmän mm. tapahtumien suunnittelussa ja toteuttamisessa. Lapset ja nuoret ovat tavanneet kunnanvaltuutettuja ja päässeet kertomaan itselleen tärkeistä asioista. Koulukiusaamisessa vertaissovittelu on otettu käyttöön perusopetuksessa, esiopetuksessa käytetään yhä opettajajohtoista sovittelua. Kiusaamisen ehkäisyssä riittää työsarkaa. Oppilaiden työstämä kysely toteutetaan taas keväällä 2023, edellinen tehtiin keväällä 2022.
Kohtauttavan koulutyön kuraattori pystyy tulokselliseen työhön kouluviihtyvyyden ja yhteisöllisyyden lisäämisessä yhteistyössä tukioppilaiden, KiVa-opettajien, opetus- ja kasvatushenkilökunnan sekä vanhempien kanssa.	Tavoitellaan selkeää hyötyä kohtauttavan koulutyön kuraattoritoiminnasta, jotta voidaan tehdä päätös mahdollisesta toiminnan jatkamisesta.	Kohtauttavan koulutyön kuraattorin työ on nähty merkittävaksi koulun viihtyvyyttä ja toimivuutta sekä yhteishenkeä parantavaksi toimintatavaksi ja yhdessä naapurikuntien kanssa pyrimme jatkamaan koulukohtauttajan tärkeää työtä myös seuraavalla lukukaudella.

Opetustoimi	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	80 174			109 082	42 867
<i>Toimintamenot</i>	-1 340 858			-1 491 970	-157 866
Toimintakate	-1 260 684	0	0	-1 382 887	- 114 887

Vuoden 2022 talousarviossa oli arvioitu yhä liian pieneksi sekä it-palvelujen oston osuus, ruokailukulut, matkustus- ja kuljetuspalvelut sekä opetus- ja kulttuuripalvelut. Muiden palvelujen ostoissa ylitys oli -184 056. Ristijärven ruokailu- ja koulukyytikustannukset/ oppilas ovat korkeammat kuin kulut keskimäärin/oppilas. Koulun omat it-laiteostot ja tarvikeostot pysyvät talousarviossa, mutta yhteiset it-palvelut olivat yhä ennakoitua isommat. Itse asiassa esi- ja perusopetuksen ostot alittivat talousarvioon varatun määrärahan vajaalla tuhannella eurolla. Myös vuokrat ylittivät talousarvioon varatun määrärahan lähes 10 000 eurolla.

Esi- ja perusopetuksessa on vuonna 2022 ollut useita yhteishankkeita Kainuun ja Koillismaan kuntien kanssa. Pienenä kuntana pelkästään omien hankkeiden hakeminen onkin vuosi vuodelta vaikeampaa.

1. Covid-21 hankkeesta on saatu avustusta 19 950 euroa varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen, kunnan omavastuu on 997,00 € ja hanke päättyi joulukuuhun 2022.
2. Covidista tuli myös lisähanke vuosille 2022-24 25 000 euroa ja siinä omavastuu on 1 250,00 euroa. Hanke kohdistui perusopetuksessa koronan aiheuttamien oppimisen ongelmien ja syrjäytymisen uhkan torjumiseen.

3. Kohtauttavan koulutyön hankkeessa olemme saaneet koululle koulukohtauttajan yhtenä päivänä viikossa tukemaan oppilaiden yhteisöllisyyttä ja kouluhyvinvointia sekä ehkäisemään poissaoloja. Hanketta koordinoi Kuusamon kaupunki (hankkeen yhteisarvo on 300 000 €) ja Sotkamon kunta on palkannut Paltamon, Hyrynsalmen ja Ristijärven yhteisen koulukohtauttajan. Hankkeesta on jyvitetty Ristijärven kunnalle 54 285 ja vuonna 2022 olemme maksaneet koulukohtauttajan palkkoja – 27 142. Hanke päättyy 30.6.2023.
4. Kerhotoiminnan rahoitusta olemme saaneet koulun kerhotoimintaan 4 500 euroa ja hankeaika on vuoden 2023 loppuun. Omavastuu meillä on 1 929,00 €.
5. Kunta on saanut tasa-arvorahaa 20 000 euroa tasa-arvon edistämiseen esi- ja perusopetuksessa lukuvuonna 2022-23 ja tällä rahalla on palkattu yksi koulunkäynninohjaaja. Hankkeen omavastuu on 4. 000 €.
6. Kunnan perusopetus on mukana TOKI-hankkeessa, jossa vaativan erityisen tuen, ennaltaehkäisevien toimintamallien ja varhaisen tuen kehittäminen inklusiivisissa toimintaympäristöissä on rahoituksen kohteena. Käytännössä kirjoitamme koko Kainuun yhteisen esi- ja perusopetuksen tuen portaan toimintamallin ja jokainen kunta vielä omansa. Hanke on jatkumoa aikaisemmin toteutetulle varhaiskasvatuksen vastaavalle hankkeelle. Kajaanin kaupunki hallinnoi avustusta ja meidän omavastuunamme vuonna 2022 oli 465,16 euroa.
7. Suomen mallin hanke numero 3 on alkanut 1.12.2022 ja se kestää 31.7.2023 saakka liikuntapalvelujen alaisuudessa. Hankkeella tarjotaan kerhotoimintaa esi- ja perusopetusikäisille kuntalaisille. Meidän hankerahoituksemme on 4 682,45 ja omavastuu osuutemme 1 170,61. Kajaanin kaupunki hallinnoi tätä hanketta.

Määrälliset tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TP 2021	TP 2022
Nettokustannukset, €/oppilas	11 986	13 504	12 641	12 641
Tuottavuus, tuntia / 1000 €	12	11	13	13
Opetustunnin hinta*), €	116	114	128	143
Opetuskustannukset €/opp.	9 476	8 407	9 639	14 712
Kuljetuskustannukset/k-oppilas	2 487	2 604	3 632	4 205
Koko sivistystoimen nettokustannukset (opetus- ja kulttuuritoimesta luku kuntien avainluvut) €/asukas **	1 521	1 657	2 078	1 824

Tehtäväalue **Vapaa-aikapalvelut**
Vastuuhenkilö **vapaa-aikaohjaaja ja sivistyspäällikkö**

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikapalvelujen tarkoituksena on tuottaa Ristijärven kunnan asukkailla kansalaisopiston ja musiikkiopiston palvelut sekä laadukkaita liikunta- ja nuorisopalveluja. Vapaa-ajan palvelut edistävät kuntalaisten fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia.

Vanhus- ja vammaisneuvosto ei ole kunnan varsinainen toimielin, vaan se osallistuu päätöksentekoon aloitteilla ja lausunnoilla. Sihteerinä toimii vapaa-aikaohjaaja.

Nuorisovaltuusto toimii myös ja se on nuorten osallistumis- ja vaikuttamiskanava. Sitä kautta he voivat vaikuttaa kaikkien kunnan toimialojen suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan. Sihteerinä toimii vapaa-aikaohjaaja.

Hyvinvointipalvelut	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					

Toimintatulot	0		570	570
Toimintamenot	-100 270		-82 683	17 587
Toimintakate	-100 270		-82 113	18 157

Tehtäväalueiden osuus toimintakatteesta €	98 202
Liikunta- ja ulkoilu	22 440
Nuorisotoimi	19 746
Kansalaisopisto	30 319
Musiikkiopisto	1 204
Hyte	16 089

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittarin tavoitearvo	Mittarin toteutuminen
Kuntalaisten osallistaminen hyvinvointia koskeissa asioissa	Toteuttamiskelpoisten ehdotusten lisääminen	Kunnanhallitus on kuullut lapsia ja nuoria vuoden aikana ja osa heidän toiveistaan on jo toteutettu. Varttuneemmalle väestölle on pyritty järjestämään liikuntatoimintaa heidän toiveidensa pohjalta. Kaikki toiveet eivät ole lähtenee lentoon, eli osallistujia ei ole ollut riittävästi. Yleisötapahtumien mm. Korpikansa seikkailee -terveysmittauksissa osallistujia on ollut 49. Henkilökoh- taista hyvinvointiohjausta kuntalai- sille käynnistetty yhteistyössä Vir- taalan kanssa. Palvelutarpeita kos- keva kysely järjestettiin Virtaalan kanssa yhteistyössä. Hyte-työryhmässä toimii sekä yhtei- söjen että soten ja kunnan toimijoita ja nuoret ovat aktiivinen osa hyte- työryhmässä.
Nuorten osallistaminen nuoria koskeissa asi- oissa.	Nuorisovaltuuston ja kun- nan luottamusmiesten vä- llinen yhteistyö toimivaksi.	Uuden valtuuston aloitus myöhästyi, mutta valtuusto on nimennyt yhteys- henkilöksi nuorisovaltuustoon Mari Korhosen. Nuorisovaltuusto ja Las- ten ja Nuorten Parlamentti ovat ko- koontuneet covid-19 epidemiasta huolimatta ja heidän ehdotustensa pohjalta on tehty muutoksia mm. kerhotoimintaan ja tilattu urheiluväli- neitä. He myös olivat mukana valit- semassa Verso- vertaissovittelutoi- minnan varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen kiusaamisen puuttumisen menetelmäksi. Ristijärveltä on edustus hyvinvointi- alueen nuorisovaltuustossa. Yhteis- työ etsivän nuorisotyöntekijän

<p>Kunnan sekä järjestöjen ja yhdistysten välinen yhteistyö toimivaksi ja näkyväksi.</p>	<p>Kokoonnutaan säännöllisesti yhdistysten ja järjestöjen kanssa.</p>	<p>kanssa, joka on ostopalveluna Kajaanin kaupungilta. Kolmen nuoren porukka järjesti Roken projekti rahoituksella opinto- ja virkistysmatkan Oulun seikkailupuistoon. Heidän tavoitteenansa oli oppia matkan järjestämistä ryhmälle ja tutustua 4 H:n yritysideoihin sekä nuorisotiloihin.</p> <p>Kunnan ja järjestöjen välinen yhteistyö on pitkään ollut aktiivista ja toimivaa. Kolmas sektori tuottaa omilla toimillaan ja yhteistyössä kunnan kanssa peruspalveluita kaikkien kuntalaisten hyväksi. Haasteena on tiedottaa kaikissa tapahtumissa yhteistyökumppanit näkyvästi.</p> <p>Syksyllä järjestettiin yhdistysten ja yritysten yhteinen keskustelutilaisuus yhteistyön lisäämiseksi.</p>
--	---	---

Ristijärven kunnassa toimii useita kolmannen sektorin toimijoita, jotka mahdollistavat kuntalaisille hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä lisääviä toimintoja sekä tapahtumia. Ilman heidän tukeaan tapahtumatoiminta olisi hyvin paljon vähäisempää ja peruspalvelujen tuottaminen pelkästään kunnan resurssien mahdotonta.

Kansalaisopisto ja musiikkiopisto

Ristijärven kunta ostaa kansalaisopiston palvelut Paltamon kansalaisopistolta ja musiikkiopiston palvelut Kajaanin musiikkiopistolta.

Kansalaisopisto

Ristijärvellä toteutetut kansalaisopiston kurssit 2022:

Pääasiallinen sisältö	toteutuneet kurssit	toteutuneet tunnit	opiskelijat yhteensä
terveys	1	16	8
musiikki	4	124	26
kuvataide	5	178	37
käden taidot	10	358	94
tanssi ja liikunta	28	383,42	305
muu koulutus	13	26	33
Tunnit yhteensä		1085,42	
- joista kokonaan Ristijärven osuus		933,66	

Puolet allastunneista luetaan Paltamon osaksi eli Ristijärvellä allastunteja toteutui 96,0 h. Näin olen liikunnan osuus $383,02 - 96,0 = 287,02$ h.

Paltamon kansalaisopistossa opiskeli lukuvuonna 2022 yhteensä 219 opiskelijaa. Ristijärveläisiä heistä oli 137 henkilöä, naisia 109 ja miehiä 28.

Vuonna 2022 suunnitellut kurssit toteutuivat kolmea käden taitojen ja yhtä liikunnan kurssia

lukuunottamatta. Kurssit eivät toteutuneet vähäisen ilmoittautuneiden määrän vuoksi. Kansalaisopiston palveluja naiset käyttävät miehiä enemmän. Naisia kaikilla kursseilla on ollut 405, miehiä 98. Miehiä kiinnostavat eniten musiikin ja liikunnan kurssit, naisia liikunta ja käden taidot.

Kansalaisopiston palveluita käyttävät kaikenikäiset kuntalaiset ja se on yksi hyvinvointia lisäävä tekijä kotikunnassamme. Ristijärviden suosiossa ovat vuodesta toiseen käden taidot, tanssi ja liikunta.

Musiikkiopisto

Musiikkiopistossa opiskeli viisi opiskelijaa, opetustunteja oli yhteensä 71. Vuonna 2022 opetusaineena olivat piano ja pop&jazz-laulu. Opettajina toimivat Sanna Kilpeläinen ja Juha Mikkonen. Edellisten lisäksi kolme henkilöä on osallistunut Kaukametsän kamarikuoron toimintaan.

Yksi oppilas saavutti syventävien opintojen päättötodistuksen.

Vapaa-aikatoimi

Vuonna 2022 vapaa-aikatoimi on järjestänyt ohjattua liikuntaa päiväkotikäisille, esikoululaisista yhdeksäsluokkalaisiin asti sekä ikäihmisille. Lisäksi vapaa-aikatoimi on yhteistyössä yhdistysten (4H-yhdistys ja Eläkeliitto) kanssa järjestänyt kerho- ja leiritoimintaa sekä nuorisotiloimintaa. Vapaa-aikaohjaaja on antanut myös Virtaalalle henkilökohtaista liikunnanohjaajan työpanosta kuntalaisten terveellisten elämäntapojen ohjaukseen ja liikunnanohjaukseen.

Vapaa-aikatoimi on vastannut ja huolehtinut kunnan nuorisovaltuuston toiminnasta ohjaamalla nuoria ja viemällä heidän ehdotuksiaan eteenpäin mm. nuorisotilojen ehostamiseksi ja tapahtumien järjestämiseksi. Ristijärveltä on myös edustus Kainuun alueellisessa nuorisovaltuustossa. Nuoret toteuttivat myös Rojekti-rahoituksella opinto- ja virkistysmatkan Oulun seikkailupuistoon ja samalla he tutustuivat 4 H:n nuoriyrittäjä toimintaan sekä nuorisotiloihin.

Vanhus- ja vammaisneuvosto on myös kokoontunut säännöllisesti ja heidän ehdotuksiansa viedään eteenpäin. Näitä ovat mm. vie vanhus ulos -kampanjaan osallistuminen, vanhusten viikon ja ikiliikkujanviikon huomioiminen sekä ohjelman järjestäminen näihin kyseisiin teemoihin.

Vapaa-aikatoimi on järjestänyt yhteistyössä Kainuun Liikunnan ja paikallisten yhdistysten kanssa kuntalaisille maksuttomia terveystarkastuksia sekä jakanut tietoa hyvinvoinnin ja terveyden merkityksestä. Hyvinvointipäivä järjestettiin koululaisille koululla ja muille työ- ja seniorikäisille Virtaalassa.

Saukon Selkä -vaellukselle otti osaa 86 osallistujaa. Saukkovaaran laturetkelle osallistui 75 osanottajaa. Nuorisotiloilla on ollut n. 10 kävijää/ilta.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Määrälliset tunnusluvut / osallistujamäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Saukkovaaran laturetki	55	omatoimi	75
Saukon Selkä –vaellus	67	168	86
Nuokkari / ilta	10	10	10

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Ristijärven kunnassa toimii aktiivinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä, jonka vastuulla on myös ehkäisevän päihdetyön ja vammais- ja vanhustalveluiden edistäminen kunnassa. Ryhmä on kokoontunut vuonna 2022 neljä kertaa laajempaan ja lisäksi suppeampaan ryhmänä neljä kertaa.

Vuoden 2022 hyvinvointikertomus on laadittu, tarkastettu ja julkaistu, samoin laajempi hyvinvointisuunnitelma vuosille 2022- 2025. Kunta on ollut mukana tekemässä koko Kainuun hyvinvointisuunnitelmaa sekä Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2022-25. Esi- ja perusopetukseen on tehty hyvinvoinnin vuosikello, jonka pohjalta opetustyössä toimitaan oppilaiden hyvinvointia ja yhteenkuuluvaisuutta lisäävästi.

Kunta on kuullut eri väestöryhmiä mm. hyvinvointikyselyn ja erilaisten kuntalaistapaamisten muodossa. Tapaamisissa nousseiden kehittämiskohteiden eteen on tehty töitä ja osa toiveista on pystytty toteuttamaan mm. lasten ja nuorten toiveista hyvin pienin taloudellisin panostuksin. Osa asioista on yhä selvittelyn alla, kuten nuorisotilojen pitkäaikaisratkaisu, toisen kuntosalin aukaiseminen yleisölle ja skeittiparkin, frisbeegolfradan sekä uimarannan kehittämistyöt.

Talousarviossa asetettiin seuraavat tavoitteet

1. Kunnan ehkäisevän päihdetyön ja hyvinvoinnin työryhmä kokoontuu yhteen hyte-asioiden kehittämiseksi kunnassa. Vuosittain järjestetään yhdestä kolmeen kokoontumista.
2. Kunnan hyte-työryhmä ylläpitää kunnan nettisivujen hyvinvointisivustoa.
3. Kunta panostaa omien liikuntakohteidensa ja terveyden edistämistapahtumiensa tiedottamista. Kunnan tiedotusryhmä seuraa asiaa.
4. Kunnan kaikki toimialat sitoutuvat kuulemaan omia asiakasryhmiään heitä koskevissa päätöksenteoissa. Ennakkovaikutusten arviointia käytetään osana kunnan työskentelyä. Jokainen toimiala raportoi kuntalaisten osallistamisesta tilinpäätöskertomuksessa.
5. Kunta toteuttaa vuosittain kuntalaisille hyvinvointikyselyn osana kunnan talousarvio- ja kehittämistyötä. Kysely pyritään tekemään useita kanavia käyttäen, jotta mahdollisimman moni kuntalainen voi siihen osallistua. Kyselyn toteuttamisesta vastaa kunnan nimeämä ehkäisevän päihdetyön ja hyvinvoinnin työryhmä.

Hyte-tiedottamisessa on parannettavaa, vaikka kunnan nettisivuilta löytyykin jo aika kattava linkkilista yleensä tarjolla oleviin palveluihin. Ennakkovaikutusten arviointia on kunnassa käytetty vuonna 2022 kerran, pohdittaessa maksuttoman varhaiskasvatuksen toteuttamista.

Tehtäväalue **Kirjasto- ja kulttuuripalvelut**
Vastuuhenkilö **kirjasto- ja kulttuurivastaava**

Toiminta-ajatus

Kirjaston tarkoituksena on tuottaa sen käyttäjille yhdenvertaiset mahdollisuudet elämän eri tilanteista selviämiseen, itsensä kehittämiseen ja henkiseen virkistäytymiseen sekä toimia kulttuurisena kohtaamispaikkana.

Kulttuuritoimen tarkoituksena on kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen taiteen ja kulttuurin keinoin yhdessä kunnan sivistystoimijoiden ja yhdistysten kanssa.

Toiminta vuonna 2022

Kertomusvuonna kirjasto oli avoinna ympäri vuoden yksittäisiä poikkeuspäiviä lukuun ottamatta. Koululaisten kirjastokäynnit ja lukupiirin kokoontumiset toteutuivat varotoimet huomioiden. Kirjasto oli mukana Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin kirjastojen yhteisessä eKirjastossa ja Kainuun kirjastojen liittymisessä Melindan kansallisen kuvailun piiriin. Kesäkuusta lähtien kirjastossa toimi keskimäärin yksi työntekijä. Kirjastopalvelusihteeri jäi eläkkeelle 1.10.

Kirjasto oli sekä mukana että järjestämässä kolmea kirjailijavierailua, Veikko Erkkilän vierailu Virtaalassa toteutui yhteistyössä paikallisen reserviläisyhdistyksen kanssa, Mikko Within vierailu 5.–9.-luokkalaisille järjestettiin yhteistyössä koulun, vanhempainyhdistyksen ja kirjaston kesken, lisäksi kirjailija esiintyi Kyläkaivolla aikuisille lukijoille. Toukokuussa kirjailija-rovasti Risto Kormilainen vieraili Kyläkaivolla. Maaliskuussa saatiin rahoitus Monilukutaito kartalla -hankkeeseen 5.–9.-luokkalaisille. Lokakuussa kirjaston Nallepäivään osallistuivat oppilaat esikoululaisista nelosluokkalaisiin. Joulukuussa järjestettiin Virtaalassa varhaiskasvatuksen kanssa koko perheen joulukonsertti. Vuoden lainaajaksi valittiin monipuolisena kirjastonkäyttäjänä ansioitunut perhe.

Näyttelyjä kirjastossa oli kahdeksan ja Katvelassa kesänäyttely. Aikuisten lisäksi myös koulun oppilaat tutustuivat näyttelyihin osana kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Koulu ja kirjasto edistivät kulttuurikasvatussuunnitelman laatimista yhdessä Kulttuurin kanssa. Syyskuussa Kajaa-nin kaupunginteatterin aluetatterin Tanttarella-esityksen näkivät Pyrylässä päiväkodin lapset. Vuoden Lainaajaksi nimettiin monipuolisesti ansioitunut kirjastonkäyttäjäperhe. Ämmäinviikko ja osallisuus Veisuuvestivaalista toteutuivat. Kirjaston 120-vuotisjuhla jäi toteutumatta niukan henkilöstötilanteen sekä juhlatöimikunnassa yhdessä tehdyn toisenlaisen painatuksen vuoksi. Kulttuuripalvelut on mukana Kainuun kulttuuriohjelman laadinnassa sekä Kulttuuri-Kainuu-ohjauksryhmässä.

Kirjasto ja kulttuuri	TA 2022	Muutokset TA 2021	Muutettu TA 2021	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	1 320			2 644	1324
<i>Toimintamenot</i>	-109 370			-146 994	-37 624
Toimintakate	-108 051	0	0	-144 319	-36 268

Ta 2022:ssa palvelujen ostot 10 850 €, vyörytyserien jälkeen tp:ssä 24 789 €, muut toimintakulut 17 534, vuokrien lisäyksen jälkeen 40 941 €, joista poikkeama 34 784 €.

Kulttuurin osuus 2 200 €, toteuma 1 687 €.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteuma
Yhteisöllisyys	Tapahtumat eri ikäryhmille	Teatteriesitys lapsille ja konsertti koko perheelle varhaiskasvatuksen kanssa, lukupiirit lapsille ja aikuisille, kirjailijavierailuja aikuisille 3, lapsille ja nuorille 1 yhteistyötoimintojen kanssa, 9 näyttelyä
Käyttäjälähtöisyys	Asiakaspalaute	Vahvasti myönteinen
Kirjaston palvelukyky	Aineiston uudistaminen >400 kirjaa/1000 as >50 lehteä/1000 as >50 muuta aineistoa/1000 as	483 40 15
Kirjaston käyttöaste Lainojen määrä	> 46 % asukkaista > 14 lainaa / asukas	36,45 % 13/asukas
Toiminnan taloudellisuus	Kustannukset €/as < 80 €	121 €

Määrälliset tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	Kainuu 2021**
-------------------------	---------	---------	---------------

Lainojen määrä / as	13,7	13	13,82
Kirjastokäynnit / as	7,7	7,7	5,85
Käyttömenot, netto €/as	128	121	60,10

** Suomen yleisten kirjastojen tilasto.

Valtakunnallisen käytännön mukaan e-aineistolainat, 2 138 kpl, eivät näy Suomen yleisten kirjastojen tilastossa lainat/asukas -osuudessa.

Tekniset palvelut

Palvelualue **TEKNISET PALVELUT**
Vastuuhenkilö **tekninen päällikkö**

Toiminta-ajatus

Teknisen palvelut vastaa kiinteistöjen kunnossapidosta, liikennealueista, kunnallisteknisistä palveluista, puhtaanapitopalveluista sekä ympäristötoimesta ja vesi- ja viemärihuollosta.

Palvelut tuotetaan omana toimintana tai ostetaan ostopalveluna ensisijaisesti omasta kunnasta. Kunnalla ja Kainuun sotella on ollut sopimus ateria- ja puhtaanapitopalvelujen tuottamisesta. Kunta on tuottanut ateriapalvelut sotelle, ostanut palvelut Attendolta ja laskuttanut palveluista Kainuun sotea.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteuma
Tyytyväiset kuntalaiset ja yrittäjät	Saatu palaute	Palautteissa on usein kysymys väärin ymmärtämisestä tai tietämättömyydestä. Palautteet on keskusteltu ja oikaistu.
Ostopalvelut paikallisilta yrittäjiltä	Ostopalveluihin käytetyt eurot	Ostopalveluihin käytetyt eurot kasvavat vähäisten henkilöresurssien takia. Ostopalvelu ostetaan aina paikallisilta yrittäjiltä, mikäli sitä on tarjolla ja sen osto on mahdollista.

Tekniset palvelut	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	1 191 164			1 366 804	175 640
<i>Toimintamenot</i>	-1 589 778			-1 527 792	61 986
Toimintakate	-398 614			-160 988	237 625
Laskennalliset kustannukset					
<i>Poistot ja arvonalentum.</i>	-327 831			-603 754	-275 923
Kokonaiskustannukset	-726 445			-764 742	- 38 297

Tekniselle toimelle vyörytetyt hallintokulut olivat 24 688,99 euroa. Kulujen budjetointi on vaikea arvioida.

Toimintatuotot sisältävät käyttöomaisuuden myyntivoittoa 24 400 euroa.

Yhden siivoajan työpanos muuttui marraskuussa osa-aikaiseksi. Loppuvuoden ajan vastaava työpanos on hoidettu ostopalveluna.

Tehtäväalue **Teknisten palveluiden hallinto**
Vastuuhenkilö **tekninen päällikkö**

Toiminta-ajatus

Tehtäväalue sisältää teknisten palveluiden hallinnon ja investointien sekä muun rakentamisen toteuttamisen hallinnoinnin.

Rakennusvalvonnan ja rakennuslupien hallintaan kohdistuva tavoitteiden toteuma on esitetty Lupa- ja valvontalautakunnan yhteydessä.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Teknisten palveluiden hallinto	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	13 500			46 982	33 482
<i>Toimintamenot</i>	-179 970			-208 378	-28 408
Toimintakate	-166 470			-161 397	5 074

Tuottoihin sisältyy käyttöomaisuuden myyntivoittoa 24 400 euroa ja pohjavesialueiden suoje-
lusuunnitelmien tekoon saatua avustusta 7 000 euroa.

Rakennusvalvonta ja muut luvat

Tehtävänä on maankäytön ja rakennuslain mukaisten sekä muiden kiinteistö-, maa-aines- tai ympäristöalaa koskevien lupien myöntäminen ja lupaehtojen toteutumisen valvonta. Lisäksi tehtäväkokonaisuuteen kuuluvat toimialaan liittyvä neuvonta ja valvonta.

Rakennustarkastajapalvelut tuottaa ostopalvelusopimuksen perusteella Hyrynsalmen kunta.

Luvat	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Myönnetyt luvat yhteensä, joista	52	52	49	58	56	31
* asuinrakennukset	1	2	1	3	3	0
* as.rak. laajennus tai muutos	2	1	3	6	0	0
* loma-as. muutos vakituiseksi as.	0	0			2	1
* muut rakentamisen luvat	33	47	45	49	50	29
* poikkeamisluvat	5	4		1	1	1
* liikerakennusluvat		2			0	0
Maa-aineslupien valvontakäynnit	0	3	3	4	1	0

Tonttikauppa

Tonttien kysyntä on ollut rauhallista. Pajuniemestä myytiin viimeinen kaavoitettu vapaa-ajan rakentamisen tontti ja Putkosjärven rannalta myös vapaa-ajan asumisen tontti. Vakituisen asu-
misen tonteista ei ole tehty kauppoja.

Ympäristöhallinto

Ympäristöhallinnon toimiala sisältää ympäristönsuojelulain sekä ympäristöterveydenhuollon edellyttämän työvoiman, palvelun ja valvonnan järjestämisen, lausuntojen antamisen sekä vi-
ranomaistehtäviä. Ympäristöhallinnon tehtävät on hoidettu omana työnä.

Tehtäväalue
Vastuuhenkilö

Liikenneväylät ja tilapalvelut
tekninen päällikkö

Toiminta-ajatus

Tehtäväalue vastaa kunnan kaavateistä, yleisistä alueista sekä liikunta- ja urheilualueiden huollosta ja kunnossapidosta.

Tilapalveluiden tehtävänä on hallinnoida ja vuokrata omistamiaan kiinteistöjä ja rakennuksia sekä kunnalle että yrityksille.

Lisäksi tehtäväalueeseen kuuluvat metsien hoito, kaukolämpö ja vesihuolto.

Alueet ja kiinteistöt on hoidettu kustannustehokkaasti ja suunnitelmallisesti huomioiden niiden turvallinen käyttö sekä viihtyisyys ja turvallisuus.

Liikenneväylät ja tilapalvelut	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	1 177 664			1 319 822	142 158
<i>Toimintamenot</i>	-1 409 807			-1 319 414	90 393
Toimintakate	-232 143			408	232 552
Laskennalliset kustannukset					
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-327 831			-600 505	-272 674
Kokonaiskustannukset	-559 974			-600 096	-40 122

Poistojen poikkeama talousarviosta johtuu Willa Wanhan ja osan Saukkovaaran kiinteistöjä alas kirjaamisesta.

Toimintakate tulosityksittäin	TA 2022	TOT 2022
Liik.väyläin ja tilap. hallinto	-19 888	-17 958
Liikenneväylät	-110 000	-105 471
Yleiset alueet	-25 308	-12 838
Liikunta- ja virkistyspaikat	-134 774	-141 787
Tilapalvelut	57 827	278 462
Metsien hoito (nettotulo)	57 000	103 701
Kaukolämpö	74 300	73 470
Vesihuolto	10 000	9 639

Yksityisteiden hoito

Kunta avustaa yksityisteiden kunnossapitoa. Avustus maksetaan tiekunnalle ja vakituiselle asukkaalle. Kunnanhallituksen määrittämät maksuperusteet ovat vuodelta 2018. Avustusta maksetaan vain varsinaisiin tienpitoon liittyviin kustannuksiin.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Avustukset	32 398	37 201	44 662	22 442	38 665	38 758	45 047
Hoitokustannukset	6 191	12 874	6 971	12 141	8 383	5 899	4 222

Avustussummasta oli kotitalouksien osuus 35 175 euroa ja muiden yhteisöjen 9 872 euroa eli yhteensä 45 047 euroa.

Liikenneväylien muut toimintakulut olivat 61 026 euroa.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma
Turvalliset liikenneväylät	Vahingot	Toimintavuoden aikana ei ole tullut tietoon liukkauden aiheuttamia tapaturmia tai liikennevahinkoja.
Kiinteistöjen tehokas käyttö	Kiinteistöjen käytettävyys	Kaikkia kiinteistöjä ei pystytä käyttämään tehokkaasti lähinnä sisäilmaongelmiin liittyen
Kaukolämpöverkoston hyvä hyötysuhde	Hyötysuhde	Hukkaprosentti 15,17 % on lähes tavoitteen mukainen.

Kaukolämpöverkoston hukka on kohtuullinen eikä vuotoja ole ollut.

Kiinteistöhoito

Kiinteistöhoito käsittää kunnan omistamien tai hallinnassa olevien kiinteistöjen hoidon, ylläpidon ja kunnossapidon.

Willa Wanhan kiinteistö on täysin vajaakäytöllä. Kiinteistön toimintakulut ilman poistoja olivat 46 806 euroa ja tuotot 16 766 euroa.

Puhtaanapito

Puhtaanapitopalveluiden tehtävänä on huolehtia puhtaudesta ajanmukaisilla välineillä ammattitaitoisella henkilökunnalla kunnan omissa tiloissa ja Sotelle vuokratuissa tiloissa. Palvelut tuotetaan asiakkaita kuunnellen ja heidän toiveitaan toteuttaen.

Metsien hoito

Vuoden 2022 talousarvion mukainen metsän myyntuoton arvio oli 75 000 euroa. Toteutunut myyntituotto oli 107 796 euroa.

Lämmönjakelu

Kaukolämmön myyntitulot olivat 346 700 euroa ja toimintakulut 273 229 euroa.

Lämpöä myytiin kunnan omille kiinteistöille 143 205 euron edestä. Omien kiinteistöjen osuus tuloista oli 41,3 %.

Lämmönjakelun tuotto 2015–2022

Vuosi	Tuotto yhteensä, €	josta omat kiinteistöt, %
2015	325 004	48,9
2016	391 514	48,9
2017	384 214	47,9
2018	372 340	46,8
2019	386 015	46,5
2020	374 892	44,8
2021	377 427	40,2
2022	346 700	41,3

Vesi- ja viemärihuolto

Kunnan hoidossa olevat vedenottamot sijaitsevat Hietaniemen alueella (Kemilä) sekä Putkosjärven asuinalueella. Hietaniemen alueen veden laatu on tyydyttävä.

Määrälliset tunnusluvut	2018	2019	2020	2021	2022
Kaukolämmössä olevat kiinteistöt (lkm)	34	35	35	34	34
Ostettu lämpö, MWh	5108	5167	4835	5140	4710

Liikunta- ja virkistyspaikat

Tehtäväalue sisältää maastoliikuntapaikat, yleiset virkistysalueet ja Osuuskunta Seniorisillalle vuokratun liikuntatalo Virtaalan.

Hiihtolajien kunnossapitosopimus on voimassa kevääseen 2024. Jääladun kustannuksiin on osallistuttu polttoaineen osalta, mutta latu ajetaan talkootyönä.

Liikuntatalo Virtaalan allasosaston laitteiden ja saunaosaston pintojen remontointiin on haettu liikuntapaikka-avustusta. Remontti on ajateltu toteuttaa tulevan kesän aikana.

Ulkoilualueet ja liikuntapaikat	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	0			2 622	2 622
<i>Toimintamenot</i>	-134 774			-144 408	-9 634
Toimintakate	-134 774			-141 787	-7 012
Laskennalliset kustannukset					
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-46 161			-58 325	-12 164
Kokonaiskustannukset	-180 935			-200 112	-19 176

Saukonselän vaelluksen reitti kaipaa kunnostusta. Reitin kunnostusta varten hankittiin pitkospuutarvikkeita, mutta varsinainen työ odottaa vielä tekijäänsä.

Riskienhallinta

Riskienhallintaan on kirjattu teknisen osalta seuraavat tarkasteltavat asiat:

- Investointisuunnitelman toteutuminen, erityisesti poikkeamat suunniteltuun
 - Vuoden aikana ei toteutettu investointeja
- Taloudellisten riskien ennakointi, esim. kunnan tilojen vuokralaisten kanssa tehtävät sopimukset
 - Kaikista tiloista tehdään aina allekirjoitettu vuokrasopimus ja sopimuksen noudattamista seurataan säännöllisesti
- Kustannusten nousu ja talouden sopeuttaminen (energiansäästö)
 - Toteutettu lämpötilojen lasku kiinteistöissä ja valaistuksessa siirretty led - valoihin
- Yleisavainten käyttö
 - Kaikki avaimet luovutetaan pelkästään kuittausta vastaan
- Luottokorttien käyttö ja säilyttäminen
 - Tekninen toimi käyttää luottokorttia pelkästään vähäiseen polttoaineen hankintaan ja kortti säilytetään lukitussa tilassa.

Tehtäväalue **Asuminen**
Vastuuhenkilö **kehittämispäällikkö**

Toiminta-ajatus

Toiminnan tarkoituksena on Ristijärven kunnan asuntotoimeen liittyvien palvelujen tuottaminen ja asumisviihtyvyyden ja muiden asumisedellytysten parantaminen sekä Ristijärven Vuokratalot Oy:n ja kunnan asuntotoimen toiminnan yhteensovittaminen.

Toiminta

Ristijärven Vuokratalot Oy:llä on hallinnoitavana 56 asuinhuoneistoa. Lisäksi Aholantie 30:ssä on 12 vuokra-asuntoa kunnan suorassa omistuksessa. Vuokratalojen käyttöaste oli lähes 95 %, mutta Aholantie 30:ssä käyttöaste oli hieman yli 80 %. Pienten asuntojen kysyntä on jatkunut vilkkaana. Kerrostalon Aholantie 30 osalta portaat toiseen kerrokseen ovat esteenä osalle halukkaista vuokrata asunto kyseisestä kohteesta. Asuntojen käyttöasteessa on odotettavissa laskua varsinkin Aholantie 30 osalta.

Asukasvalinnoista päättää kehittämispäällikkö. Vuokra-asuntojen keskimääräisistä enimmäisvuokrista päättää Ristijärven kunnanhallitus.

Kunnan vuokra-asuntokanta on riittävä. Kaikille ei löydy juuri halutunlaista asuntoa, mutta asuntoja toki on tarjolla. Lisäksi yksityinen sektori tarjoaa erikokoisia vuokra-asuntoja, joista mahdollisuuksien mukaan jaetaan tietoa niitä kysyville. Myös säätiön asunnot ovat tarjonnan piirissä. Markkinaehtoiselle rivitaloasumiselle järvien rannoilla voisi olla kysyntää.

Yrityskiinteistöjen vuokraamisesta päättää kunnanhallitus siltä osin kuin tehtävää ei ole siirretty viranhaltijalle. Määräaikaisesta vuokrauksesta päättää kunnanjohtaja.

Ristijärven kunta ei pysty vastaamaan yritysten toimitila- tai myyntitilakyselyihin. Vain pieniin konttoritilakyselyihin pystytään tarjoamaan muutamaa vaihtoehtoa.

Willa Wanha on vajaakäytöllä. Kunnassa tulisi miettiä kiinteistön kohtaloa. Ylläpitokulut ovat kuitenkin merkittävät ja jatkossa vain kasvanevat.

Tehtäväalue **Lupa- ja valvontalautakunta**
Vastuuhenkilö **rakennustarkastaja**

Toiminta-ajatus Lupa- ja valvontalautakunnan toimialana on rakentamisen viranomaispalvelut, luvat, valvonta ja neuvonta. Lautakunnan esittelijänä toimii rakennustarkastaja.

Toiminta 2022

Lautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Toimintavuoden 2022 aikana lautakunta kokoontui kaksi kertaa. Lautakunnan tehtävät on pääosin delegoitu kunnanhallitukselle.

Tekniset palvelut	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
<i>Toimintatulot</i>					
<i>Toimintamenot</i>	-1 500			-1 493	7
Toimintakate	-1 500			-1 493	7

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteuma
Luvattomat rakennukset luvituksen piiriin	Vanhojen rakennusten luvitus	Ei toteutunut yhtään luvitusta.
Lupien nopea käsittely	Keskimääräinen käsittely-aika	Lupien käsittelyaika on pääsääntöisesti hivenen lyhentynyt.

Maaseutuhallinto

Palvelualue Maaseutuhallinto
Vastuuhenkilö Lomituspäällikkö

Toiminta-ajatus

Maaseututoimi vastaa maaseutuelinkeinojen hallintotehtävistä ja maaseutuelinkeinojen kehittämisestä sekä maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalveluista.

Maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädettyjen tehtävien hoitamisesta on ollut vuoden 2012 alusta lukien yhteistoimintasopimus Puolangan kunnan kanssa.

Ristijärven kunta vastaa maatalousyrittäjien lomituspalvelujen järjestämisestä Melan kanssa tehdyn toimeksiantosopimuksen mukaisesti paikallisyksikön alueella, johon Ristijärven lisäksi kuuluvat Hyrynsalmi, Paltamo, Puolanka ja Suomussalmi.

Lomituspalvelujen tarkoituksena on turvata maatalousyrittäjien toiminta yrittäjien vuosilomien ja sijaisapujen aikana. Lisäksi järjestetään tuettua maksullista lomittaja-apua mahdollisuuksien mukaan.

Ristijärven paikallisyksikkö vastaa turkistarhaajien lomituspalveluista koko Kainuussa lukuun ottamatta Vuolijoen aluetta

Toiminta vuonna 2022

Maaseutuviranomaisen tehtäviä hoitava maaseutusihiteeri työskentelee pääasiassa etänä ja hän on Ristijärvellä tavattavissa ajanvarauksella.

Lomitushallinnossa työskenteli vuoden aikana kolme vakituista henkilöä: lomituspäällikkö ja kaksi vakituista johtavaa lomittajaa sekä lisäksi 2 kk:n ajan osa-aikainen, määräaikainen palvelusihteeri.

Lomitushallinto on keskitetty Ristijärvelle. Asiakkaita ja henkilöstöä on tavattu yhteistyökunnissa etukäteen sovitun mukaisesti. Varsinaisia toimistopäiviä ei ole ollut.

Kunta osallistuu maaseutuelinkeinojen kehittämiseen lähinnä projektien kautta.

Lomitushallinnon valtionkorvaus 192.929 € oli riittävä lomitushallinnon kustannuksiin. Maatalouslomitustoiminnan toimintakulut olivat 1 535 960 €. Turkistuottajat eivät käyttäneet lomituspalveluja vuonna 2022. Valtionkorvaus kattaa maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelulain mukaisesti toteutetuista palveluista aiheutuvat nettokustannukset.

Lomitetut päivät vähenivät edellisestä vuodesta 1.270 pv eli 17,0 %, vaikkakin asiakkaat vähenivät vain 6 henkeä eli 4,4 %. Vähennys tapahtui erityisesti maksullisten lomituspalvelujen eli sijaisapupäivien ja tuetun maksullisen lomittaja-avun määrissä.

Maaseutupalvelut	TA 2022	Muutokset TA 2022	Muutettu TA 2022	TOT 2022	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat					
<i>Toimintatulot</i>	1 984 074			1 739 919	-244 155
<i>Toimintamenot</i>	-2 013 423			-1 741 046	272 377
Toimintakate	-29 349			-1 127	28 222

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittarin tavoitearvo	Toteutuminen
Tiedottamisen ja koulutuksen järjestäminen maaseutuyrittäjille yhteistyössä yhteistyötahojen kanssa	Vähintään yksi / vuosi omassa kunnassa	Toteutui etänä.
Järjestetään lomituspalvelut lainmukaisina kattavasti ja tasapuolisesti ammattitaitoisen henkilöstön avulla	* keskimäärin enintään 0,5 pv alle laissa mainitun rajan, vähintään 25,5 pv/yrittäjä * vähintään 90 % sijaisapupyynnöistä toteutettu * tuetun maksullisen lomittajavun keskimääräinen käyttö ylittää edellisen vuoden tason (pv/yrittäjä)	*Toteuma 25,42 pv/yrittäjä, jäi hieman vajaaksi. *Toteutui. *Toteutui
Asiakkaat tyytyväisiä saamiinsa lomituspalveluihin	Asiakastyytyväisyyskyselyssä * lomittajien ammattitaidosta saatu arvosana vähintään 4 * lomitushallinnon palveluista yleisarvosana vähintään 4	Asiakastyytyväisyyskyselyä ei suoritettu.
Henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen parantaminen	Sairauspoissaolo -% alle vuoden 2020 tason	*Ei toteutunut
Lomituspalvelut järjestetään tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti	* lomitusaika/ky poikkeaa enintään 10 % valtakunnallisesta keskiarvosta * lomituspäivän nettohinta ilman matkakustannuksia poikkeaa enintään 10 % valtakunnallisesta keskiarvosta	*Ei vertailuaineistoa saatavissa vielä

Määrälliset tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Toteutuneet lomituspäivät	11 235	9 133	9 071	7 458	6188
Nettokustannukset €/pv	166,95	168,73	170,36	177,06	217,60
Lomituspalvelujen käyttäjiä	188	166	150	136	130
Lomitettut päivät/käyttäjä					
- maatalouslomitus	59,9	55,7	61,3	55,3	47,6
- turkistuottajienlomitus	28,0	18,0	18,0	25,5	0

2.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMA	TA 2022	TP 2022	erotus	tot%	TP 2021
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	2 373 318,00	2 309 564,75	63 753,25	97,30	2 187 602,40
Maksutuotot	351 100,00	233 311,78	117 788,22	66,50	330 919,45
Tuet ja avustukset	51 180,00	112 789,29	-61 609,29	220,40	37 651,20
Muut toimintatuotot	705 182,00	893 075,11	-187 893,11	126,60	827 420,08
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 480 780,00	3 548 740,93	-67 960,93	102,00	3 383 593,13
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00	0,00	7 012,31
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-2 845 785,00	-2 534 625,02	-311 159,98	89,10	-2 660 157,98
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-809 328,00	-822 642,55	13 314,55	101,60	-815 674,46
Muut henkilösivukulut	-136 952,00	-123 201,53	-13 750,47	90,00	-119 545,14
Palvelujen ostot	-9 477 859,00	-9 215 063,29	-262 795,71	97,20	-9 171 463,39
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-723 000,00	-697 477,05	-25 522,95	96,50	-673 418,11
Avustukset	-287 720,00	-243 255,07	-44 464,93	84,50	-254 549,39
Muut toimintakulut	-621 384,00	-690 407,76	69 023,76	111,10	-727 469,05
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-14 902 028,00	-14 326 672,27	-575 355,73	96,10	-14 422 277,52
TOIMINTAKATE	-11 421 248,00	-10 777 931,34	-643 316,66	94,40	-11 031 672,08
Verotulot	5 031 000,00	5 445 454,17	-414 454,17	108,20	5 334 380,43
Valtionosuudet	6 012 687,00	6 078 169,00	-65 482,00	101,10	6 152 774,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	18 000,00	3 942,70	14 057,30	21,90	8 478,14
Muut rahoitustuotot	6 500,00	18 850,27	-12 350,27	290,00	9 941,89
Korkokulut	-15 000,00	-18 837,21	3 837,21	125,60	-19 617,18
Muut rahoituskulut	-1 000,00	-6 529,21	5 529,21	652,90	-3 662,77
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHT.	8 500,00	-2 573,45	11 073,45	-30,30	-4 859,92
VUOSIKATE	-369 061,00	743 118,38	-1 112 179,38	-201,40	450 622,43
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	-336 094,00	-637 889,59	301 795,59	189,80	-384 637,25
Arvonalentumiset	0,00	-3 363,76	3 363,76	0,00	-147 500,00
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	0,00	93 346,00	-93 346,00	0,00	0,00
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ	0,00	93 346,00	-93 346,00	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-705 155,00	195 211,03	-900 366,03	-27,70	-81 514,82
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	0,00	241 886,34	-241 886,34	0,00	118 170,80
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-705 155,00	437 097,37	-1 142 252,37	-62,00	36 655,98

2.2.3 Investointiosan toteutuminen

INVESTOINNIT	TA 2022	TP 2022	erotus	tot%	TP 2021
MAA-ALUEET					
Maa-alueiden myynnit	150 000,00	504,00	149 496,00	0,30	36 486,58
Maa-alueiden ostot	-150 000,00	0,00	-150 000,00	0,00	0,00
OSAKKEET					
Osakkeiden hankinta	-40 000,00	0,00	-40 000,00	0,00	0,00
Osakkeiden myynnit	40 000,00	11 500,00	28 500,00	28,80	0,00
LIIKENNEVÄYLÄT					
Katuvalaistus	0,00	0,00	0,00	0,00	-9 625,83
Möykkysenjärventie	0,00	0,00	0,00	0,00	-21 236,73
IRTAIMISTO					
Teknisten palv. kalusto	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	0,00
Sote kalusto	0,00	0,00	0,00	0,00	-15 217,96
URH.-, LIIK.- JA VIRKISTYSPAIKAT					
Pyöräilyreitti	0,00	0,00	0,00	0,00	-3 660,28
Kelkkailureitti	0,00	0,00	0,00	0,00	-13 656,65
Kelkkailureitti, palkkamenot	0,00	0,00	0,00	0,00	-7 012,31
KIINTEISTÖT					
Ristipirtti	0,00	0,00	0,00	0,00	331 555,03
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Hankinnat yht.	-210 000,00	0,00	-210 000,00	0,00	-70 409,76
Rahoitusosuudet					
Myynnit yht.	190 000,00	12 004,00	177 996,00	6,30	368 041,61
Investointien netto	-20 000,00	12 004,00	-32 004,00	-60,00	297 631,85

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA	TA 2022	TP 2022	erotus	tot%	TP 2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	-369 061,00	743 118,38	-1 112 179,38	-201,40	450 622,43
Satunnaiset erät	0,00	93 346,00	-93 346,00	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	-32 396,00	32 396,00	0,00	50 391,61
TOIMINNAN RAHAVIRTA	-369 061,00	804 068,38	-1 173 129,38	-217,90	501 014,04
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-210 000,00	0,00	-210 000,00	0,00	-70 409,76
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	190 000,00	44 400,00	145 600,00	23,40	317 650,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-20 000,00	44 400,00	-64 400,00	-222,00	247 240,24
Toiminnan ja invest. rahavirta	-389 061,00	848 468,38	-1 237 529,38	-218,10	748 254,28
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaam.lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	-560,00
Antolainasaam.vähennykset	19 600,00	33 045,58	-13 445,58	168,60	30 100,00
Antolainauksen muutokset	19 600,00	33 045,58	-13 445,58	168,60	29 540,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik.lainojen lisäys	500 000,00	0,00	500 000,00	0,00	0,00
Pitkäaik.lainojen vähennys	-490 000,00	-510 000,00	20 000,00	104,10	-560 000,00
Lyhytaik.lainojen muutos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset	10 000,00	-510 000,00	520 000,00	-5 100,00	-560 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant.var.ja po:n muut	0,00	71 791,00	-71 791,00	0,00	50,00
Saamisten muutos	0,00	-82 393,59	82 393,59	0,00	208 984,51
Korottomien velkojen muutos	0,00	-600 845,03	600 845,03	0,00	-20 484,24
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,00	-611 447,62	611 447,62	0,00	188 550,27
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	29 600,00	-1 088 402,04	1 118 002,04	-3 677,00	-341 909,73
RAHAVAROJEN MUUTOS	-359 461,00	-239 933,66	-119 527,34	66,70	406 344,55

2.2.5 Yhteenvedo valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisesta

N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

	sitovuus	muutettu TA 2022	TP 2022	poikkeama
Käyttötalousosa				
Keskusvaalilautakunta	N	-8 216	-2 758	5 458
Tarkastuslautakunta	N	-10 917	-11 651	-734
Kunnanvaltuusto	N	-12 251	-14 450	-2 199
Kunnanhallitus	N	-8 871 788	-8 366 680	505 108
Sivistyspalvelut	N	-2 088 605	-2 210 738	-122 133
Tekniset palvelut	N	-398 614	-160 988	237 626
Maaseutuhallinto	N	-29 350	-9 172	20 178
Lupa- ja valvontalautakunta	N	-1 500	-1 493	7
Käyttötalousosa yhteensä		-11 421 241	-10 777 930	643 311
Tuloslaskelmaosa				
Verotulot	B	5 031 000	5 445 454	414 454
Valtionosuudet	B	6 012 687	6 078 169	65 482
Korkotuotot	B	18 000	3 943	-14 057
Muut rahoitustuotot	B	6 500	18 850	12 350
Korkokulut	B	-15 000	-18 837	-3 837
Muut rahoituskulut	B	-1 000	-6 529	-5 529
Tuloslaskelmaosa yhteensä		11 052 187	11 521 050	468 863
Investointiosa				
Maa- ja vesialueet	N	0	504	504
Maa- ja vesirakenteet	N	0	0	0
Koneet ja kalusto	N	-20 000	0	20 000
Osakkeet ja osuudet	N	0	11 500	11 500
Muut pitkävaikutteiset menot	N	0	0	0
Investointiosa yhteensä		-20 000	12 004	32 004
Rahoitusosa				
Antolain. muutokset	B	19 600	33 046	13 446
Antolainasaamisten lisäys	B		0	0
Antolainas. vähennys	B	19 600	33 046	13 446
Lainakannan muutoks.	B	10 000	-510 000	-520 000
Pitkäaik.lainojen lisäys	B	500 000	0	-500 000
Pitkäaik.lainojen vähennys	B	-490 000	-510 000	-20 000
Lyhytaik. lainojen muutos	B		0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	B		-611 448	-611 448
Rahoitusosa yhteensä		29 600	-1 088 402	-1 118 002
Yhteensä vaikutus maksuvalmiuteen		-12 034 521	-12 021 650	12 871

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	1.1.- 31.12.2022		1.1.- 31.12.2021	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	2 166 359,65		2 036 028,89	
Maksutuotot	233 311,78		330 919,45	
Tuet ja avustukset	112 789,29		37 651,20	
Muut toimintatuotot	591 251,81		535 495,54	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ		3 103 712,53		2 940 095,08
Valmistus omaan käyttöön		0,00		7 012,31
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-2 534 625,02		-2 660 157,98	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-822 642,55		-815 674,46	
Muut henkilösivukulut	-123 201,53		-119 545,14	
Palvelujen ostot	-9 215 063,29		-9 171 463,39	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-554 271,95		-521 844,60	
Avustukset	-243 255,07		-254 549,39	
Muut toimintakulut	-388 584,46		-435 544,51	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ		-13 881 643,87		-13 978 779,47
TOIMINTAKATE		-10 777 931,34		-11 031 672,08
Verotulot		5 445 454,17		5 334 380,43
Valtionosuudet		6 078 169,00		6 152 774,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	3 942,70		8 478,14	
Muut rahoitustuotot	18 850,27		9 941,89	
Korkokulut	-18 837,21		-19 617,18	
Muut rahoituskulut	-6 529,21		-3 662,77	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHT.		-2 573,45		-4 859,92
VUOSIKATE		743 118,38		450 622,43
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunn.mukaiset poistot	-637 889,59		-384 637,25	
Arvonalentumiset	-3 363,76		-147 500,00	
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	93 346,00		0,00	
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ		93 346,00		0,00
TILIKAUDEN TULOS		195 211,03		-81 514,82
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)		241 886,34		118 170,80
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		437 097,37		36 655,98

3.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	743 118,38		450 622,43	
Satunnaiset erät	93 346,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-32 396,00		50 391,61	
TOIMINNAN RAHAVIRTA		804 068,38		501 014,04
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	0,00		-70 409,76	
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	44 400,00		317 650,00	
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		44 400,00		247 240,24
Toiminnan ja invest. rahavirta		848 468,38		748 254,28
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaam.lisäykset	0,00		-560,00	
Antolainasaam.vähennykset	33 045,58		30 100,00	
Antolainauksen muutokset		33 045,58		29 540,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaik.lainojen vähennys	-510 000,00		-560 000,00	
Lyhytaik.lainojen muutos	0,00		0,00	
Lainakannan muutokset		-510 000,00		-560 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant.var.ja po:n muut	71 791,00		50,00	
Saamisten muutos	-82 393,59		208 984,51	
Korottomien velkojen muutos	-600 845,03		-20 484,24	
Muut maksuvalmiuden muutokset		-611 447,62		188 550,27
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-1 088 402,04		-341 909,73
RAHAVAROJEN MUUTOS		-239 933,66		406 344,55
Rahavarat 31.12.	1 704 778,34		1 944 712,00	
Rahavarat 1.1.	1 944 712,00		1 538 367,58	
Rahavarojen muutos		239 933,66		-406 344,55

3.3 Tase

T A S E	1.1.- 31.12.2022		1.1.- 31.12.2022	
VASTAAVAA				
A PYSYVÄT VASTAAVAT				
I Aineettomat hyödykkeet				
1. Aineettomat oikeudet	88 136,73		102 497,36	
2. Muut pitkävaikutteiset meno	12 164,60		24 329,24	
Aineettomat hyödykkeet yht.		100 301,33		126 826,60
II Aineelliset hyödykkeet				
1. Maa- ja vesialueet	958 207,55		958 711,55	
2. Rakennukset	3 619 955,32		4 120 091,17	
3. Kiinteät rakenteet ja laitt	509 566,51		597 202,65	
4. Koneet ja kalusto	0,00		24 049,20	
6. Ennakkomaksut ja kesk.eräis	0,00		14 761,09	
Aineelliset hyödykkeet yht		5 087 729,38		5 714 815,66
III Sijoitukset				
1. Osakkeet ja osuudet	1 843 909,64		1 858 773,40	
3. Muut lainasaamiset	279 125,51		858 908,34	
4. Muut saamiset	60 000,00		60 000,00	
Sijoitukset yhteensä		2 183 035,15		2 777 681,74
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		7 371 065,86		8 619 324,00
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
2. Lahjoitusrahastojen varat	32 155,98		103 294,31	
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT		32 155,98	103 294,31	103 294,31
C VAIHTUVAT VASTAAVAT				
I Vaihto-omaisuus				
II Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset				
2. Lainasaamiset	0,00		26 994,14	
3. Muut saamiset	12 521,90		0,00	
Pitkäaik.saamiset yhteensä		12 521,90	26 994,14	26 994,14
Lyhytaikaiset saamiset				
1. Myyntisaamiset	305 212,14		243 918,92	
2. Lainasaamiset	313,47		13 195,91	
3. Muut saamiset	25 091,64		67 735,74	
4. Siirtosaamiset	291 411,20		214 844,09	

Lyhytaikaiset saamiset yht.	622 028,45		539 694,66	
Saamiset yhteensä		634 550,35		566 688,80
III Rahoitusarvopaperit				
1. Osakkeet ja osuudet	1 009,20		1 009,20	
2. Sijoitukset rahamarkkinains	731 678,15		738 067,90	
Rahoitusarvopaperit yht.		732 687,35		739 077,10
IV Rahat ja pankkisaamiset				
Rahat ja pankkisaamiset yht.		972 091,12		1 205 635,03
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		2 339 328,82		2 511 400,93
VASTAAVAA YHTEENSÄ		9 742 550,66		11 234 019,24
VASTATTAVAA				
A OMA PÄÄOMA				
I Peruspääoma	-3 399 863,95		-3 399 863,95	
IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	-1 226 811,24		-1 190 155,26	
V Tilikauden yli/alijäämä	-437 097,37		-36 655,98	
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		-5 063 772,56		-4 626 675,19
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET				
1. Poistoero	-508 404,73		-750 291,07	
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.YHT		-508 404,73		-750 291,07
C PAKOLLISET VARAUKSET				
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
2. Lahjoitusrahastojen pääoma	-108 292,84		-107 640,17	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.		-108 292,84		-107 640,17
E VIERAS PÄÄOMA				
I Pitkäaikainen				
2. Lainat vakuutus- ja rah.lai	-1 375 000,00		-1 835 000,00	
4. Lainat muilta luotonantajil	0,00		-576 487,25	
Pitkäaikainen vieras po. yht.		-1 375 000,00		-2 411 487,25
II Lyhytaikainen				
1. Joukkovelkakirjalainat	-1 150 000,00		-1 150 000,00	
2. Lainat rahoitus- ja vak.lai	-460 000,00		-510 000,00	
5. Saadut ennakot	-3 862,38		-62 771,64	
6. Ostovelat	-363 891,19		-473 736,60	

7. Liittymismaks. ja muut vela	-50 069,69		-67 747,67	
8. Siirtovelat	-659 257,27		-1 073 669,65	
Lyhytaikainen vieras po. yht.		-2 687 080,53		-3 337 925,56
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		-4 062 080,53		-5 749 412,81
VASTATTAVAA		-9 742 550,66		-11 234 019,24

3.4 Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma

Konsolidoitu tuloslaskelma		
ACT - 12 - 2022 - Ristijärvi-konserni (24) - EUR		
Datan merkit: tuotot (+), kulut (-), tase (+)	01.01.2022-31.12.2022	01.01.2021-31.12.2021
TULOSLASKELMA		
<u>Toimintatuotot</u>		
Myyntituotot	10 940 929,66	10 809 806,81
Maksutuotot	927 117,53	1 012 349,02
Tuet ja avustukset	679 099,35	470 936,37
Muut toimintatuotot	653 412,16	630 446,13
Toimintatuotot	13 200 558,70	12 923 538,32
Valmistevarastojen muutos		
Valmistus omaan käyttöön		7 012,31
<u>Toimintakulut</u>		
<u>Henkilöstökulut</u>		
Palkat ja palkkiot	-7 680 402,95	-7 643 967,24
Eläkekulut	-836 660,77	-826 874,59
Muut henkilösivukulut	-124 968,53	-122 041,71
Henkilöstökulut	-8 642 032,25	-8 592 883,54
Palvelujen ostot	-12 134 132,74	-11 991 332,65
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-1 378 503,55	-1 339 358,80
Avustukset	-470 265,27	-458 989,28
Muut toimintakulut	-908 909,90	-989 732,15
Toimintakulut	-23 533 843,71	-23 372 296,41
Toimintakulut	-23 533 843,71	-23 365 284,10
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-24 063,78	3 262,13
TOIMINTAKATE	-10 357 348,79	-10 438 483,65
Verotulot	5 438 351,23	5 327 423,49
Valtionosuudet	6 078 169,00	6 152 774,00
<u>Rahoitustuotot ja -kulut</u>		
Korkotuotot	542,10	1 404,96
Muut rahoitustuotot	38 695,14	19 343,11
Korkokulut	-54 485,50	-38 806,51
Muut rahoituskulut	-56 526,36	-58 960,33
Rahoitustuotot ja -kulut	-71 774,62	-77 018,77

VUOSIKATE	1 087 396,82	964 695,07
<u>Poistot ja arvonalentumiset</u>		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 086 938,08	-892 855,84
Omistuksen eliminointierot	4 047,63	
Arvonalentumiset	-13 054,18	-73,08
Poistot ja arvonalentumiset	-1 095 944,64	-892 928,92
<u>Satunnaiset erät</u>		
Satunnaiset tuotot	205 117,00	
Satunnaiset kulut		
Satunnaiset erät	205 117,00	
TILIKAUDEN TULOS	196 569,19	71 766,14
Poistoeron muutos	0,00	0,00
Varausten muutos		
Rahastojen muutos	765,89	479,67
Tilinpäätössiirrot	765,89	479,67
Tilikauden verot	-13 998,79	5 343,42
Laskennalliset verot		-772,21
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-10 523,20	-3 237,82
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	172 813,08	73 579,21

Konsernin tase

Konsolidoitu tase		
ACT - 12 - 2022 - Ristijärvi-konserni (24) - EUR		
Datan merkit: tuotot (+), kulut (-), tase (+)	01.01.2022- 31.12.2022	01.01.2021- 31.12.2021
TASE		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	172 957,34	184 662,60
Konserniliikearvo		
Muut pitkävaikutteiset menot	74 973,43	109 410,42
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	2 672,38	1 102,97
Aineettomat hyödykkeet	250 603,15	295 175,98
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	976 959,98	977 463,98
Rakennukset	8 195 303,87	8 839 195,71
Kiinteät rakenteet ja laitteet	704 852,90	786 219,71
Koneet ja kalusto	339 199,09	438 079,16
Muut aineelliset hyödykkeet	86 227,49	97 587,49
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	52 096,09	40 205,11
Aineelliset hyödykkeet	10 354 639,43	11 178 751,17
<u>Sijoitukset</u>		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	0,00	0,00
Kuntayhtymäosuudet	0,00	0,00
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	208 661,29	232 725,07
Liikelaitosten peruspääomaosuudet		
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	82 281,54	96 814,20
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	19 759,71	11 555,29
Muut saamiset	69 336,49	69 336,49
Sijoitukset	380 039,03	410 431,06
PYSYVÄT VASTAAVAT	10 985 281,60	11 884 358,21
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>		
Valtion toimeksiannot	68 954,85	43 061,70
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	35 292,24	106 435,44
Muut toimeksiantojen varat	33 412,43	32 726,21
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	137 659,52	182 223,35
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
<u>Vaihto-omaisuus</u>		

Aineet ja tarvikkeet	27 239,45	61 241,25
Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet	435,56	408,63
Muu vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	26 370,58	
Vaihto-omaisuus	54 045,58	61 649,88
<u>Saamiset</u>		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		0,00
Lainasaamiset	12 936,09	40 565,79
Laskennalliset verosaamiset		
Saamiset kunnalta		
Muut saamiset	12 211,26	
Siirtosaamiset		0,00
Pitkäaikaiset saamiset	25 147,35	40 565,79
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset	482 663,09	476 564,98
Lainasaamiset	1 251,94	14 395,21
Laskennalliset verosaamiset		
Saamiset kunnalta	0,00	
Muut saamiset	120 074,08	155 544,07
Siirtosaamiset	422 805,78	801 368,43
Lyhytaikaiset saamiset	1 026 794,89	1 447 872,68
Saamiset	1 051 942,24	1 488 438,48
<u>Rahoitusarvopaperit</u>		
Osakkeet ja osuudet	1 716,20	1 716,20
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	731 678,15	772 243,45
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit		
Rahoitusarvopaperit	733 394,35	773 959,65
Rahat ja pankkisaamiset	3 443 789,56	2 755 954,69
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 283 171,73	5 080 002,70
VASTAAVAA	16 406 112,86	17 146 584,26
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	3 399 863,95	3 399 863,95
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma		
Ylikurssirahasto		
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	2 271,12	28 573,43

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) (pl. muun- toerot)	1 084 460,04	1 014 653,23
Muuntoerorahasto		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 084 460,04	1 014 653,23
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	172 813,08	73 579,21
OMA PÄÄOMA	4 659 408,19	4 516 669,82
VÄHEMMISTÖOSUUDET	10 523,19	21 531,03
KONSERNIRESERVI		
<u>POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET</u>		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0,00
<u>PAKOLLISET VARAUKSET</u>		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	94 263,70	143 163,72
PAKOLLISET VARAUKSET	94 263,70	143 163,72
<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</u>		
Valtion toimeksiannot	126 991,78	71 945,84
Lahjoitusrahastojen pääomat	116 411,83	115 981,44
Muut toimeksiantojen pääomat	41 308,65	41 188,29
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	284 712,26	229 115,57
VIERAS PÄÄOMA		
<u>Pitkäaikainen vieras pääoma</u>		
<u>Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma</u>		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 516 668,55	7 170 899,66
Pääomalainat	0,00	0,00
Lainat kunnalta	0,00	
Lainat julkisyhteisöiltä	9 525,20	19 013,56
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	6 526 193,75	7 189 913,22
<u>Pitkäaikainen koroton vieras pääoma</u>		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Korottomat velat kunnalta		
Liittymismaksut ja muut velat	5 133,05	5 258,03
Siirtovelat		
Laskennalliset verovelat		0,00

Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	5 133,05	5 258,03
Pitkäaikainen vieras pääoma	6 531 326,80	7 195 171,24
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	1 150 000,00	1 150 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	683 659,41	646 390,82
Pääomalainat		
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	1 058,36	1 058,36
Lainat muilta luotonantajilta		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 834 717,77	1 797 449,17
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		
Saadut ennakot	31 658,07	89 878,64
Ostovelat	767 585,04	905 664,70
Korottomat velat kunnalta		
Liittymismaksut ja muut velat	158 104,59	223 814,32
Siirtovelat	2 033 813,27	2 024 126,05
Laskennalliset verovelat		
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2 991 160,96	3 243 483,71
Lyhytaikainen vieras pääoma	4 825 878,73	5 040 932,88
VIERAS PÄÄOMA	11 357 205,52	12 236 104,13
VASTATTAVAA	16 406 112,86	17 146 584,26

Konsernin rahoituslaskelma

Konsolidoitu rahoituslaskelma		
ACT - 12 - 2022 - Ristijärvi-konserni (24) - EUR		
	01.01.2022-31.12.2022	01.01.2021-31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	1 087 396,82	964 695,07
Satunnaiset erät	205 117,00	
Tilikauden verot	-13 998,79	5 343,42
Tulorahoituksen korjauuserät	-214 155,25	32 580,38
Toiminnan rahavirta	1 064 359,78	1 002 618,86
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-257 689,57	-425 781,06
Rahoitusosuudet investointimenoihin	448,61	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	167 734,43	324 520,72
Investointien rahavirta	-89 506,54	-101 260,34
Toiminnan ja investointien rahavirta	974 853,25	901 358,52
Rahoituksen rahavirta		
<u>Antolainauksen muutokset</u>		
Antolainasaamisten lisäykset		-560,00
Antolainasaamisten vähennykset	21 545,58	10 500,00
Antolainauksen muutokset	21 545,58	9 940,00
<u>Lainakannan muutokset</u>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 967,68	372 120,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-633 091,12	-568 183,35
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 672,57	3 932,61
Lainakannan muutokset	-626 450,87	-192 130,75
<u>Oman pääoman muutokset</u>		
Oman pääoman muutokset	0,00	-114,44
Muutokset vähemmistön osuudessa	0,00	114,44
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	100 160,52	8 871,61
Vaihto-omaisuuden muutos	7 604,30	9 262,59
Saamisten muutos	418 754,76	330 952,28
Korottomien velkojen muutos	-249 197,96	-191 876,99
Muut maksuvalmiuden muutokset	277 321,62	157 209,49
Rahoituksen rahavirta	-327 583,68	-24 981,26

Rahavarojen muutos	647 269,57	876 377,26
Rahavarat 31.12.	4 177 183,91	3 529 914,34
Rahavarat 1.1.	3 529 914,34	2 653 537,08
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	647 269,57	876 377,26
Yritysjärjestelyssä tulleet/lähteneet rahavarat		

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

4.1.1 Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointeihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on hallinto- ja laitusrakennusten sekä vedenjakelu- ja viemäriverkoston poistoaikoja tarkistettu 1.1.2012 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaistenpoistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty asianomaisen hyödykkeiden hankintameno vähennykseksi.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperusteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätöksen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä osakkuusyhteisö Ristijärven Vesiosuuskunta. Konsernitilinpäätöksen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaviin sisältyvät katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomana ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisten omistusten eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmin tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksen liitteenä esitetään perusteltu selostus, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
	2022	2021
Yleishallinto	282 777	210 280
Sosiaali- ja terveystoimet		
Opetus- ja kulttuuripalvelut	159 241	115 167
Yhdyskuntapalvelut	2 661 694	2 621 661
Muut palvelut	0	0
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>3 103 713</i>	<i>2 947 107</i>

Verotulojen erittely		
	2022	2021
Kunnan verotulo	3 820 010	3 731 542
Osuus yhteisöveron tuotosta	756 509	772 363
Kiinteistövero	868 935	830 476
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>5 445 454</i>	<i>5 334 380</i>

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely		
	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	5 368 949	5 582 166
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	905 849	974 505
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-257 173	-270 236
Verotulomenetysten korvaus	966 393	840 844
<i>Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä</i>	<i>6 078 169</i>	<i>6 152 774</i>

Kunnan peruspalveluiden valtionosuus muodostuu seuraavista määräytymisperusteista ja kustannuksista

- yleisen osan määräytymisperusteet
- sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset
- esi- ja perusopetuksen sekä yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset
- taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteet
- erityisen harvan asutuksen, saaristokuntien ja saamelaiden osuuden mukaan lisätyn valtionosuuden määräytymisperusteet

Peruspalvelujen valtionosuuden ulkopuolelle jäävä ylläpitäjäjärjestelmän mukainen valtionosuus koskee lukiota, ammatillista koulutusta ja ammattikorkeakoulua sekä muita laskennallisia valtionosuuksia, jotka eivät kuulu uudistukseen eivätkä rahoitusosuuden laskennan piiriin, mutta käsitellään yhtenä kokonaisuutena ylläpitäjäjärjestelmän ohessa.

Viimeksi mainittuja ovat liikunta, nuorisotyö, kansalaisopisto, taiteen perusopetus, teatterit, orkesterit ja museot sekä aamu- ja iltapäivätoiminta.

Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset kirjataan toimintatuloihin ja –menoihin, joten ne eivät sisälly taulukossa esitettyihin valtionosuuksiin.

Palvelujen ostojen erittely		
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	7 380 106	7 094 819
Muiden palvelujen ostot	1 834 958	2 076 644
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	9 215 063	9 171 463

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseen ei ole annettu avustuksia.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Liite 4 / Khall 12.11.2012

Liite 3 / Kvalt 28.11.2012

RISTIJÄRVEN KUNNAN POISTO-OHJELMA

	Poisto-ohjelma	Yleisohje
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettoman oikeudet	Tasapoisto 5 vuotta	5 – 20 v ¹
Muut pitkävaikuttiset menot		2 – 5 v
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto 2 vuotta	
Tutkimus- ja keittämismenot	Tasapoisto 2 vuotta	
Konserniliikevaihto	Tasapoisto 2 vuotta	
Liikearvo	Tasapoisto 2 vuotta	
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto 2 vuotta	
Muut	Tasapoisto 2 vuotta	
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto 20 vuotta	20 – 50 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto 20 vuotta	20 – 30 v
Talusrakennukset	Tasapoisto 10 vuotta	10 – 20 v
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto 20 vuotta	20 – 30 v
Asuinrakennukset	Tasapoisto 30 vuotta	30 – 50 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto 20 %	15 % - 20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto 25 %	10 % - 25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto 20 %	10 % - 20 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto 10 %	7 % - 10 %
Viemäriverkosto	Menojäännöspoisto 10 %	7 % - 10 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto 15 %	10 % - 15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistus	Menojäännöspoisto 20 %	15 % - 20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto 22 %	20 % - 22 %
Maakaasuverkko	Menojäännöspoisto 15 %	12 % - 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto 20 %	15 % - 20 %
Sähkö-, vesi-, yms. laitojen laituskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto 25 %	15 % - 25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto 20 %	15 % - 20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto 25 %	20 % - 25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto 25 %	20 % - 25 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Tasapoisto 15 vuotta	15 - 20 v

¹ Erityisestä syystä voi olla enintään 20 v.

	Poisto-ohjelma	Yleisohje
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto 8 vuotta	8 - 15 v
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto 4 vuotta	4 - 7 v
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto 5 vuotta	5 - 10 v
Muut raskaat koneet	Tasapoisto 10 vuotta	10 - 15 v
Muut kevyet koneet	Tasapoisto 5 vuotta	5 - 10 v
Sairaala- , terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto 5 vuotta	5 - 15 v
Atk-laitteet	Tasapoisto 3 vuotta	3 - 5 v
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto 3 vuotta	3 - 5 v
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

Poistosuunnitelman perusteet

Tätä poistosuunnitelmaa noudatetaan sellaisten hyödykkeiden poistoihin, joiden poistolaskenta alkaa 1.1.2012 (valmistuminen 31.12.2011 tai sen jälkeen) ja sitä aikaisemmin valmistuneiden hyödykkeiden poistoperusteena on kunnanvaltuuston 17.12.1996 hyväksymä poistosuunnitelma.

Kunnanhallitus voi tehdä teknis-taloudellisilla perusteilla hyödykekohtaisesti tästä poikkeavan poistosuunnitelman kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisten poistoaikojen rajoissa.

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Ristijärven kunnan pakollinen varaus 1.1.	0	0	0	0
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Pakollinen varaus 31.12.	0	0	0	0
Kainuun jätehuollon kuntayhtymän				
Ennallistamisvaraus 1.1.	13 335	12 521		
Lisäykset tilikaudella	814	814		0
Vähennykset tilikaudella				
Ennallistamisvaraus 31.12.	14 149	13 335	0	0
Kainuun jätehuollon kuntayhtymän				
Kierrätyspolttolainevaraus 1.1.	3 277	6 737		
Lisäykset tilikaudella			0	0
Vähennykset tilikaudella		3 460		
Kierrätyspolttolainevaraus 31.12	3 277	3 277	0	0
Sote Potilasvahinkovakuutusvaraus 1.1.	116 850	135 474		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	40 013	18 625		
Potilasvahinkovakuutusvaraus 31.12.	76 837	116 850	0	0
Sote muu pakollinen varaus 1.1.	9 702			0

Lisäykset tilikaudella	0	9 702		
Vähennykset tilikaudella	9 702			
Potilasvahinkovakuutusvaraus 31.12.	0	9 702	0	0
Pakolliset varaukset yhteensä	94 264	143 164	0	0

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	7 996	30 663	7 996	30 663
Rakennusten myyntivoitot	24 400	0	24 400	0
Muut myyntivoitot	63	3 921		0
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>32 459</i>	<i>34 585</i>	<i>32 396</i>	<i>30 663</i>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0	50 456	0	50 456
Osakkeiden myyntitappio	0		0	0
Rakennusten myyntitappiot	0	30 599	0	30 599
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>81 055</i>	<i>0</i>	<i>81 055</i>

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot				
Kainuunmeren Työterveys Oy:n osakkeiden myynti	205 117		93 346	
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	<i>205 117</i>	<i>0</i>	<i>93 346</i>	<i>0</i>
Satunnaiset kulut				
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely			
		2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä			
Osinkotuotot muista yhteisöistä		14 024	2 218
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		1 238	657
<i>Yhteensä</i>		<i>15 262</i>	<i>2 875</i>

Erityy poistoeron muutoksista		
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-241 886	-118 171
Suunnitelman mukaisten ja verotuspoistojen erotus (- tai +)		
<i>Poistoeron muutokset yhteensä</i>	<i>-241 886</i>	<i>-118 171</i>

4.3 Taseen liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotuksia ei ole tehty.

Korkomenoja ei ole luettu hyödykkeen hankintameno.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet											
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakko-maksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Ennakko-maksut ja kesk.er.h	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	102 497	24 329		126 827	958 711	4 120 091	597 203	24 049		14 761	5 714 815
Lisäykset tilikauden aikana				0							0
Rahoitusosuudet tilikaudella				0							0
Vähennykset tilikauden aikana				0	-504			-15 218			-15 722
Siirrot erien välillä	14 761			14 761						-14 761	0
Tilikauden poisto	-29 122	-12164,64		-41 286		-500 136	-87 636	-8 831			-596 603
Arvonlennukset ja niiden palautukset				0							0
Aktivoidut korkomenot				0							0
Poistamaton hankintameno 31.12.	88 137	12 165	0	100 301	958 207	3 619 955	509 567	0	0	0	5 087 729
Arvonkorotukset											
Kirjanpitoarvo 31.12.	88 137	12 165	0	100 301	958 207	3 619 955	509 567	0	0	0	5 087 729
Olennaiset lisäpoistot											
Erittely olennaisista lisäpoistoista						-280 513					-280 513

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	42 222	42 222	42 222	42 222
Muut maa- ja vesialueet	934 738	935 242	915 986	916 490
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<i>976 960</i>	<i>977 464</i>	<i>958 208</i>	<i>958 712</i>

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osak- keet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 451 748	16 584	346 834	43 608	1 858 774
Lisäykset					0
Vähennykset		-14 864			-14 864
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	1 451 748	1 720	346 834	43 608	1 843 910
Arvonlennukset					0
Arvonkorotukset					0
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 451 748	1 720	346 834	43 608	1 843 910

Pysyvien vastaavien sijoitukset				
	Jvk,- muut laina- ja muut saamiset (jvk-saamisia ei ole)			
	Saamiset konserni-yhtiöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	847 353		71 555	918 908
Lisäykset				0
Vähennykset	-596 087		-4 696	-600 783
Siirrot erien välillä	8 100		12 900	21 000
Hankintameno 31.12.	259 366		79 759	339 125
Arvonlennukset				0
Arvonkorotukset				0
Kirjanpitoarvo 31.12.	259 366		79 759	339 125

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhtiöt							
Nimi				Kuntakonsernin osuus (1000 €)			
	Koti- paikka	Kun- nan omis- tus- osuus %	Konser- nin omistus- osuus	omasta pääomasta		vie- raasta pää- omasta	tilikau- den voi- tosta/ tappi- osta
Tytäryhteisöt							
Kiinteistö Oy Saukkohaka	Ristijärvi	100	100	7	0	0	
Seniorpolis Oy	Ristijärvi	100	100	12	0	0	
Osuuskunta Seniorisilta	Ristijärvi	58,8	58,8	-3	28	15	
Ristijärven Vuokratalot Oy	Ristijärvi	100	100	250	1 465	14	
Kuntayhtymät							

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	Ristijärvi	2,48	2,48	341	5 954	-28
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	Ristijärvi	2,04	2,04	48	115	5
Kainuun liitto	Ristijärvi	1,89	1,89	41	15	7
Osakkuusyhtiöt						
Vesihuolto-osuuskunta (yhdistelemätön)	Ristijärvi	47,86	47,86			
yhteensä				696	7 577	14

Saamisten erittely				
	2022		2021	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		22 136		20 696
Lainasaamiset	259 366		39 200	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	259 366	22 136	39 200	20 696
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		53 692		33 442
Lainasaamiset				
Muut saamiset	12 522	3 985		
Siirtosaamiset		198 776		
Yhteensä	12 522	256 453	0	33 442
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus ja yhteisyhteisöiltä		0		0
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0	0	0
Saamiset yhteensä	271 888	278 589	39 200	54 138

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	0	0	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot			16 091	
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	0	0	668	0
Kelan korvaus työterveyshuollosta	39 403	51 533	13 348	23 000
EU-tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut tulojäämät	189 558	749 835	261 304	191 844

<i>Tulojäämät yhteensä</i>	228 961	801 369	275 321	214 844
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	228 961	801 369	291 411	214 844

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	3 399 864	3 399 864	3 399 864	3 399 864
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12.	3 399 864	3 399 864	3 399 864	3 399 864
Arvonkorotusrahasato 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasato 31.12.	0	0	0	0
Muut omat rahastot				
Muu omat rahastot pääoma 1.1.	28 573	28 573	0	0
Siirrot rahastoon	604		0	0
Siirrot rahastosta	26 906		0	0
Muu omat rahastot pääoma 31.12.	2 271	28 573	0	0
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	2 271	28 573	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 014 653	1 014 653	1 190 155	1 190 155
Korjaus aikaisemmilta tilikausilta				
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 084 460	1 014 653	1 226 811	1 190 155
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	172 813	73 579	437 097	36 656
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	4 659 408	4 516 670	5 063 773	4 626 675

Erittely poistoerosta		
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	508 405	750 291
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0	0
<i>Poistoero yhteensä</i>	508 405	750 291

Pitkäaikaiset velat		
	2022	2021
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	600 000	*)
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	600 000	0

*) Vuoden 2021 tilinpäätöksessä ei ole esitetty velkoja, jotka eräänyvät 5 vuoden jälkeen.

Joukkovelkakirjalainat		
	2022	2021

Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistus		
- korko 0,00 % - 1,95 %	1 150 000	1 150 000
- erääntyvät 28.2.2022-31.1.2023		
<i>Joukkovelkakirjalainat yhteensä</i>	<i>1 150 000</i>	<i>1 150 000</i>

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus				
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut	17 427	16 651	0	16 651
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	76 837	126 513	0	116 812
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>94 264</i>	<i>143 164</i>	<i>0</i>	<i>133 463</i>

Vieras pääoma				
	2022		2021	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisölle				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 309		
Muut velat	0		576 487	
Siirtovelat		0		0
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>1 309</i>	<i>576 487</i>	<i>0</i>
Velat kuntayhtymille, jossa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat	0	6 835	0	0
Muut velat				
Siirtovelat	0	0		0
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>6 835</i>		<i>0</i>
Velat osakkuus- tai sekä muille omistus-yhteisyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>				
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>8 144</i>	<i>576 487</i>	<i>0</i>

Muiden velkojen erittely		
	Konserni	Kunta

	2022	2021	2022	2021
Muut velat				
Liittymismaksut	0	0	0	0
Muut velat	158 105	223 814	50 070	67 748
Muut velat yhteensä	158 105	223 814	50 070	67 748

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	21 948	21 948	21 948	21 948
Menojäämät				
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	1 072 349	1 090 862	388 029	407 797
Muut palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	431 781		67 352	
Korkojaksotukset	6 832	3 750	6 493	3 653
Muut menojäämät	500 903	907 566	175 435	640 272
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 033 813	2 024 126	659 257	1 073 670
Siirtovelat yhteensä	2 033 813	2 024 126	659 257	1 073 670

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Leasing-vastuut yhteensä	28 714	37 532	25 793	34 122
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	10 548	10 826	9 471	9 800
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut			0	0
Toimitilojen vuokravastuut	126 353	129 982	0	0
Muut vuokravastuut	100 852	54 357	0	0
Vuokravastuut yhteensä	255 919	221 871	25 793	34 122

Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 451 701	3 451 701	3 451 701	3 451 701
Jäljellä oleva pääoma	1 150 000	1 150 000	1 150 000	1 150 000
Takaukset muiden puolesta*				
Alkuperäinen pääoma	385 000	985 000	985 000	985 000
Jäljellä oleva pääoma	196 666	351 010	196 666	351 010
Vakuudet: kunnan omavelkainen takaus				

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2022	2021
Kuntien takauskeskus		
Kunnan osuus takausvastuista 31.12.	9 160 448	8 731 721
Osuus kattamattomasta vastuusta 31.12.		0
Vastuuta kattava osuus rahastosta 31.12.	5 297	5 720

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt *)				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Maankäyttösopimus A				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Sitoumukset avustukseen				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset				
Sopimus A				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	0	0	0	0
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Arvonlisäveron palautusvastuu**	87 723	143 118	85 470	143 118
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu***	0	0	0	0

*)Liitetiedoissa voidaan eritellä olennaisimmat yksittäiset vastuut. Liitetietotositteessa annetaan yksityiskohtainen erittely.

***)Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

***) Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeisiin saatujen valtionosuuksien palautusvastuut, STVOL 4:30 §, L opetus- ja kulttuuritoimenrahoituksesta 7:30 § (vastuu voimassa 15 vuotta). Vastuut päättyvät vuosina 2015 - 2020.

Kunnalla ei ole koronvaihtosopimuksia.

4.4 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2022	2021
Yleishallinto	5	5
Sosiaali- ja terveystoimi		0
Opetus- ja kulttuuritoimi	30	27
Tekniset palvelut	7	7
Maaseututoimi	37	43
<i>Yhteensä</i>	79	82

Henkilöstökulut		
	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	3 480 469	3 595 378
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	7 012
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	3 480 469	3 595 378

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolue-yhdistykselle tilittetyt luottamushenkilömaksut		
	2022	2021
Kansallinen Kokoomus	12	66
Suomen Keskusta	1 640	1 806
Vihreä liitto	267	111
Perussuomalaiset	338	111
Vasemmisto	118	0
<i>Tilittetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	2 374	2 094

Tilintarkastajan palkkiot		
	2022	2021
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 593	8 200
Tilintarkastajan lausunnot		
Muut palkkiot	0	0
<i>Palkkiot yhteensä</i>	8 593	8 200

4.5 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

5 Kirjanpitokirjat

6

7	Päiväkirjat	sähköinen
8	Pääkirja	sähköinen
9	Tuloslaskelma	sähköinen
10	Tase	sähköinen
11	Rahoituslaskelma	sähköinen
12	Tilipuitteet	sähköinen
13	Tase-erittelyt	paperi
14	Ostoreskontra	sähköinen

15	Myyntireskontra	sähköinen
16		
17	Tositteet säilytetään sähköisessä muodossa.	

Tositelajit

Ristijärven kunta

Tlaji	Nimi	Tyyppi
10	Kassatositteet	
30	Pankkitositteet	
31	Salaiset ostolaskut P2P	osto
32	Ostolaskut P2P	osto
34	Hyvitysten kohdistus OSRE	
35	Ostolaskujen maksut	
36	Ostolaskut käsin tallennetut	osto
38	Toimeentulotuella maks. laskut	
39	Toimeentulotuki	
40	Myren viitesuoritukset	
41	Myre käsintallennetut suorituk	
42	Intime yleislaskutus	myynti
44	Intime Web-laskutus hetilasku	myynti
46	Viitesuoritukset/Perintätsto	myynti
47	Myre enn.ja maksumäär.kohdistu	myynti
48	Sopimuslaskutus	myynti
49	Korkolaskut	myynti
59	Konvertoidut avoimet laskut	myynti
5F	Ateriapalvelu	myynti
5I	Päivähoito	myynti
5J	varhaiskasvatus (ap/ip)	myynti
5O	Lomituspalvelulaskutus	myynti
5Q	Hallinto-ja talouspalvelut	myynti
5S	Tonttivuokrat	myynti
5T	Vuokralaskutus	myynti
5U	Rakennusvalvonta	myynti
5V	Maa-aineslupalaskutus	myynti
5Y	Kaukolämpö	myynti
63	eMemo Payment maksut	
70	Sisäiset laskut	
77	SIS Web-muistiotositteet	
78	Sis.laskutus Intime/P2P	
80	Web-muistiotosite	
81	Käsinkirjatut muistiotositteet	
82	Matkalaskut M2	
83	Yleismuistiot MYRE	
84	Palkkatositteet	
85	Luottotappiot	
86	Hyvitysten kohdistus MYRE	
87	Sumu-poistot	

- 88 Käyttöomaisuuden luovutukset
- 89 Poistoeron muutokset
- 90 Vyörytykset
- 91 Kirjanpidon laskennalliset
- 92 Kirjanpidon automaattikirjauks
- 93 Sisäisenlaskennan laskennalli
- 94 Sisäisenlaskennan automaattik
- 95 Jaksotukset
- 96 Kirjanpidon tulos
- 97 Kirjanpidon tulos laskennallin
- 98 Sisäisenlaskennan tulos
- 99 Sisäisen laskennan tulos laske

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Ristijärvellä 31. päivänä maaliskuuta 2023

RISTIJÄRVEN KUNNANHALLITUS

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Ristijärvellä _____._____ 2023
BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Tiina Mikkonen-Brännkärr
KHT, JHT tilintarkastaja

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 105 pages before this page

Dokumentet inneholder 105 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 105 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 105 sider før denne side

Detta dokument inneholder 105 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 106 pages before this page

Dokumentet inneholder 106 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 106 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 106 sider før denne side

Detta dokument innehåller 106 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende